

Sumqayıt Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sistemi
M. Ə. Rəsulzadə adına kitabxana filialı

Əliağa Kürçaylı

(Vəliyev Əliağa Həsənağa oğlu)

Biblioqrafik göstərici

Əliağa Kürçaylı

Sumqayıt-2023

KBT 91. 9

Tərtibçi : Leyla Hüseynova

Redaktor : Şəraf Əliyeva

Baş redaktor: Ofelya Qafarova

Əliağa Kürçaylı(Vəliyev Əliağa Həsənağa oğlu) : bibliografiya / tərt. ed. L. Salmanova ; red. O. Qafarova.- M. Ə. Rəsulzadə adına kitabxana filial.- Sumqayıt., 2023.- 108 s.

Sumqayıt şəhəri M.Ə.Rəsulzadə adına kitabxana filialı tərəfindən şair, dramaturq, yazıçı,nasir, publisist,tərcüməçi, redaktor Əliağa Kürçaylının həyatı, yaradıcılığı haqqında bibliografik vəsait tərtib edilmişdir. Vəsaitdə yazıçının söylədiyi fikirlər, kitabları, dövrü mətbuatda və məcmuələrdə dərc edilmiş əsərləri, eləcə də redaktoru olduğu əsərləri öz əksini tapmışdır. Eyni zamanda tanınmış şəxslər tərəfindən onun haqqında deyilən sözlər və kitablar təsvir olunmuşdur.

Vəsait geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Vəsait haqqında

M.Ə.Rəsulzadə adına kitabxana filialın əməkdaşları Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü, Azərbaycan SSR əməkdar incəsənət xadimi, Dövlət mükafatı laureatı, şair, dramaturq, nasir, yazıçı, publisist. tərcüməçi, redaktor *Vəliyev Əliağa Həsənağa oğlu (Əliağa Kürçaylı)* haqqında onun 95 illik yubleyi münasibəti ilə bibliografik göstərici tərtib etmişdir.

Göstərici xronoloji qayda ilə düzülmüş ədəbiyyatlardan “Arifin bağçası”, “Salam, gələcək illər!”, “Səfərə çıxıram”, “Gözəllik” və s əsərlərində özündən sonra böyük iz qoyub getmiş şairin duyğularını, həmişə doluqalan şair qəlbinin həyəcanlarını yaxşı əks etdirir. Həyatın, müasirlərimizin çətin mənəvi-əxlaqi sınaq anlarında təsvir olunduğu həmin əsərlərin vahid lirik qəhrəmanı-məhz şairin özüdür. Onun zəngin daxili aləmi sərhədsiz fikir-hiss dünyasıdır.

Bibliografik vəsaitə görkəmli şəxslərin Əliağa Kürçaylı haqqında fikirləri,onun haqqında yazılan kitablar, Əliağa Kürçaylının əsərləri, kitabları, deyimləri əks etdirilib. Həmin fikirlər Əliağa Kürçaylı yaradıcılığında, poeziyasında, onun bir şair kimi formalaşmasında böyük rol oynamışdır. Habelə yazıçının həyat və yaradıcılığını əks etdirən bütün nəşrlər verilmişdir. Eyni zamanda əvvəlki bibliografik göstəricilərdən fərqli olaraq Milli Kitabxanada mühafizə olunan əsərləri də öz əksini tapmışdır. Tərtib edilmiş bibliografik vəsaitdə ədəbiyyat xronoloji qaydada qruplaşdırılmış, xronoloji çərçivə daxilində isə əlifba sırası gözlənilmişdir. Bibliografik göstərici kitabxanaçı-bibliograflar, alimlər, ədəbiyyatçılar, tənqidçilər ümumilikdə geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulmuşdur.

**RESPUBLİKANIN ƏDƏBİYYAT XADİMLƏRİNƏ
AZƏRBAYCAN SSR FƏXRİ ADLARININ VERİLMƏSİ
HAQQINDA AZƏRBAYCAN SSR ALİ SOVETİ RƏYASƏT
HEYƏTİNİN FƏRMANI**

Azərbaycan ədəbiyyatının inkişafında böyük xidmətlərinə görə
aşağıdakılara fəxri adlar verilsin:

“AZƏRBAYCAN SSR ƏMƏKDAR İNCƏSƏNƏT XADİMİ”

...Kürçaylı Əlağa Həsənoğlu oğlu

Azərbaycan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin sədri

Q.Xəlilov

Azərbaycan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin katibi

G.Əbilova

Bakı şəhəri, 30 iyul 1979-cu il

**ƏDƏBİYYAT, İNCƏSƏNƏT VƏ ARXITEKTURA SAHƏSİNDƏ 1980-
CI IL AZƏRBAYCAN SSR DÖVLƏT MÜKAFATLARININ VERİLMƏSİ
HAQQINDA AZƏRBAYCAN KP MK-NIN VƏ AZƏRBAYCAN SSR
NAZİRLƏR SOVETİNİN QƏRARI**

Azərbaycan KP Mərkəzi Komitəsi və Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti
Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti yanında Ədəbiyyat, İncəsənət və Ar-
xitektura Sahəsində Azərbaycan SSR Dövlət Mükafatları Komitəsinin
təklifini müzakirə edərək, 1980- ci il Dövlət Mükafatlarını aşağıdakılara
verməyi qərara alırlar:

Son illərdə yazılmış və «Bütövlük» kitabında toplanmış şerlər üçün
(ölümündən sonra):

...Kürçaylı Əliağa Həsənağa oğlu

Azərbaycan KP MK katibi

H.Əliyev

Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin sədri

Ə.İbrahimov 1980-ci il

Əliağa Kürçaylıdan bir xatirə

Əliağa Kürçaylı ədəbiyyatımızın orta nəslinə mənsub istedadlı şairlərdən biri idi. O, yaşa dolduqca əsərdən-əsərə püxtələşir, söz sənətinin sirlərinə daha da dərinlən yiyələnirdi. Əliağanın poeziya, dramaturgiya və publisistika sahəsində uğurları dostları, oxucuları, sevindirirdi. Lajin bu uğurlar onu yaradıcılıq axtarışlarından saxlmır, əksinə, gələcək əsərlərinə daha tələbkar olmağa sövq edirdi. Heç vədə öyünməyi xoşlamırdı. Əliağanın bir şair kimi üzə çıxmasında Səməd Vurğunun böyük xidməti olmuşdur. Biz-onun yaxın yoldaşları bunu da bilirdik ki, Əliağanın Salyandan köçüb Bakıya gəlməsinə, təhsilini davam etməsinə sənətkarımız çox kömək eləyib. Ustadının şagirdinə olan bu qayğısı bütün gənc şairlərə yeni yaradıcılıq ilhanı vermişdi. Əliağa Kürçaylı həmişə böyük şairdən danışanda köks ötürərdi.

Əliağa "Yazıçı" nəşriyyatında baş redaktor işləyərkən dünya ədəbiyyatının ölməz nümunələrinin Azərbaycan dilinə tərcümə edilib buraxılması sahəsində çox iş görmüşdür. Bununla əlaqədar öz fikirləri, planları vardı. Əliağanın poetik istedadı son illərdə xeyli açılmışdı. O, Yazıçılar İttifaqının tədbirlərində şeir və dramaturgiya şuralarının iclaslarında iştirak edirdi.

1980-ci ildə Əliağanın "Gənclik" nəşriyyatında rus dilində şeir və poema ıarından ibarət «Квадратное солнце» adlı kitabı çıxmışdı. Kitabın əvvəlində nəşriyyatdan yazmışdılar ki, məşhur Azərbaycan şairi Əliağa Kürçaylının "Kvadrat günəş" məcmuəsinə onun son illərdə yazdığı şeirləri toplanmışdır. Bu kitab şairin bütün böyük və gərgin yaradıcılığının bir növ yekunudur...."Kvadrat günəş" istedadlı şairin özünün tərtib etdiyi və sağlığında çıxan son kitabı oldu. O, başqalarının əsərlərinə tələbkarlıqla yanaşdığı kimi öz yaradıcılığa da tənqidi münasibət bəsləməyi bacarırdı. Hər əsərini kitaba salmazdı. Mətbuatda çıxan və bəyənən bir çox şeirlərini kitaba salanda yenidən əl

gəzdirir, mükəmməlləşdirirdi. Özünə qarşı bu tələbkarlıq onu ədəbiyyatımızın görkəmli şairləri sıra-sına çıxarmışdı. sağlığında çıxan son kitabı oldu. O, başqalarının əsərlərinə tələbkarlıqla yanaşdığı kimi öz yaradıcılığa da tənqidi münasibət bəsləməyi bacarırdı. Hər əsərini kitaba salmazdı. Mətbuatda çıxan və bəyənən bir çox şeirlərini kitaba salanda yenidən əl gəzdirir, mükəmməlləşdirirdi. Özünə qarşı bu tələbkarlıq onu ədəbiyyatımızın görkəmli şairləri sıra-sına çıxarmışdı.

Hüseyn Abbaszadə,

Xalq şairi

(**"Nurdan yoğrulmuşlar"** kitabından)

Əliağa Kürçaylının həyatı

Şair, dramaturq, tərcüməçi Vəliyev Əliağa Həsənağa oğlu 1928-ci il fevral ayının 20-də Salyan rayonu Kürqaraqaşlı kəndində doğulub. Doqquzuncu sinifdə məktəbi yarımçıq qoyub, 1944-1946-cı illərdə Zaqafqaziya Dəmir Yolu İdarəsinin Salyan şöbəsində mühasib işləməyə başlayıb. Daha sonra Bakı Dəmir Yolu Texnikumunda birillik mühasiblər kursunda oxuduqdan sonra baş mühasib olub, sonra işini Salyan Dram Teatrında eyni vəzifəyə dəyişib. Bu dövrdə onda poeziyaya güclü maraq oyanıb. "Sənin gözlərin" adlı ilk şeiri ilə ("Azərbaycan gəncləri", 1946) ədəbiyyata gəlişi uğurlu olub, mərkəzi və respublika dövrü mətbuatda müntəzəm çıxış edib. Salyan radio qovşağında redaktor işləyib. "Literaturniy Azərbaycan" jurnalının redaktoru mərhum yazıçı İmran Qasimov Əliağa Kürçaylının "Muğam axşamları" poemasını rəy üçün Səməd Vurğuna göndərüb, o da əsəri oxuyub bəyənib, elə poemanın mətninin aşağısında rus dilində yazıb: "Bu cavanın böyük gələcəyi var. Mən onun əsərlərini oxuyanda öz gənclik illərimi xatırlayıram." Böyük sənətkarın bu ikicə cümləsini redaktor poema üçün ən mötəbər müsbət rəy kimi qəbul etmiş, əsəri rus dilinə tərcümə edərək, çapa vermişdir... 1947-ci ildə Səməd Vurğunun dəvəti ilə gənc yazıçıların I Respublika müşavirəsində iştirakı isə onun bütün həyatını dəyişib. Müşavirədə "İlk bahar çiçəyi" adlı şeirini oxuyub:

Yadımdadır, güllələr şığıyıb keçən zaman
Səni qanlı otların üzərindən dərdiyim.
O incə tellərini mermilər biçən zaman
Xatirə dəftərimin arasına sərdiyim.

Əliağa Kürçaylının "Səməd Vurğun taleyimizdə" adlı yazısından görünür ki, Səməd Vurğun ədəbi gəncliyin böyük xeyirxahı, müdrik hamisi olub. Təkcə Əliağa Kürçaylının deyil, o dövrün bir sıra şairlərinin ilk şeirlər kitabının nəşr olunmasında, Yazıçılar

İttifaqına üzv qəbul edilməsində, Bakıda yataqxana və mənzillə təminatında Səməd Vurğunun əvəzsiz xidməti var idi. Əliağa Kürçaylı özünü xoşbəxt şairlərdən hesab edirdi ki, o, həyatda da, sənətdə də Səməd Vurğunun qayğısını görmüşdü.

Səməd Vurğunun köməkliyi ilə Bakıda fəhlə gənclər orta məktəbinin son sinfini bitirib. ADU-nun Filologiya fakültəsinə daxil olan şairi M.Qorki adına Ədəbiyyat İnstitutuna təhsil almağa göndərsələr də, bir il sonra geri qayıdıb, ADU-da təhsilini davam etdirib (1949-1954). M.Qorki adına Ədəbiyyat İnstitutunu yarımçıq qoymasının da maraqlı tarixçəsi var. Şair rəsmi olaraq Moskvanın havasına alışmadığını, səhhətinin Moskvada yaşamağa imkan vermədiyini desə də, həyat yoldaşı xatirələrində yazır ki, şair Moskva-dakı təhsilindən məhz ona görə imtina edib: "Əliağanın anası ölənədək deyirdi ki, oğlum, sənə görə Moskvada təhsilini yarımçıq qoydu. Bu sözləri acıqla, ya incikliklə yox, nəvazişlə deyirdi: "Əliağa nigaran idi ki, o gələnədək səni kiməsə verərlər, ona görə qayıdıb gəldi.

Daha sonrakı illərdə "Kommunist" qəzeti redaksiyasında ədəbi işçi, 1953-1955-ci illərdə "Ədəbiyyat və incəsənət" qəzetində şöbə müdiri işləyib. 1955-1957-ci illərdə Moskvada ali ədəbiyyat kursunun dinləyicisi, 1959-1965-ci illərdə "Azərbaycan gəncləri" qəzeti redaksiyasında şöbə müdiri, "Azərbaycan" jurnalı redaksiyasında məsul katib, 1965-1966-cı illərdə Azərbaycan Yazıçıları İttifaqı nəşriyyat şöbəsinin rəisi, "Literaturniy Azerbaydjan" jurnalı redaksiyasında məsul katib, 1966-1967-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatında redaktor işləyib, Bir müddət yaradıcılıq fəaliyyəti ilə məşğul olduqdan sonra 1975-ci ildə Azərbaycan Yazıçılar İttifaqında dramaturgiya bölməsinə rəhbərlik edib. 1978-ci ilin mayından ömrünün axırınadək "Yazıçı" nəşriyyatında baş redaktor olub. Əməkdar incəsənət xadimi axırınadək "Yazıçı" nəşriyyatında baş redaktor olub. Əməkdar incəsənət xadimi Ə.Kürçaylı 1978-ci ildə, sağlığında işıq üzü görmüş "Bütövlük" adlı son kitabına görə Azərbaycan Dövlət mükafatına layiq. Əliağa Kürçaylı böyük xanəndə Cabbar Qaryağdıoğlunun

qızı Şəhla xanım ilə ailə qurmuşdur. Şair ailə qurandan sonra ağır günləri çox olub. İki uşaqları olub. Birinci oğlu Ülfət, ikinci qızı Ülkər dünyaya gəlib. Kirayədə yaşayan ailə bir müddət maddi çətinliklərlə üzləşiblər. Əliağa Kürçaylı ağır xəstəlikdən 1980-ci il, fevralın 11-də, 51 yaşında vəfat edib. Şairin son gedişi ilə bağlı Azərbaycan ədəbi mühitinin tanınmış nümayəndələri müxtəlif yazılar və şeirlər qələmə aldılar. O dövrdə ən dərdli nəğmələrdən birini də Məmməd Araz dilə gətirdi. Nəğməsində Kür harayı, nəfəsində Muğan düzüolan, sözyolunun əliqabarlı fəhləsi-Əliağa Kürçaylı şairin təbirincə desək:

Nəğməsində Kür harayı,
Nəfəsində Muğan düzü –
Ömrü boyu oxuduğu
Kitab idi Muğan düzü.

Əliağa Kürçaylı və həyat yoldaşı Şəhla Kürçaylının həyat dramı

Hərdən təəccüblənirdim. Onunla taleyimizdə o qədər bənzərlik vardı ki... Əvvəla, hər ikimizin təvəllüd tariximiz sənədlərdə düzgün qeyd olunmayıb. Özündən eşitmişdim ki, əslində o, 1926-cı ilin 20 fevralında dünyaya gəlib. Ancaq atası Həsənağa oğlunun doğum ilini 1928-ci ilə yazdırıb. Mənim təvəllüdüm isə 1930-cu il əvəzinə atam xanəndə Cabbar Qaryağdıoğlunun istəyi ilə iki il qabağa yazılıb. Beləcə, onunla-həyat yoldaşım şair Əliağa Kürçaylı ilə yaşıd olmuşduq. Bizim nəsle uşaqlığını şirin nağıl kimi yaşamaq qismət olmayıb. Bu dünyanın gedər-gəlməzi, qan-qadası, dərd-səri, göz yaşları hamı-mıza tanış idi. Çünki biz Böyük Vətən müharibəsi dövrünün uşaqlarıydıq. Ancaq yaşadılarımızın bir çoxundan fərqli olaraq, Əliağa ilə mənim kədərli günlərim müharibəylə başlamamışdı. O, kiçik yaşlarından ata həsrətli idi. Uşaqlıqdan evləri başı-papaqlısız qalmışdı. Çünki atası onlardan ayrı yaşayırdı. Anası bir qızına, iki oğluna baxmaq üçün çox əzab-əziyyətə qatlaşmışdı. Evin böyük oğlu olan Əliağa da uşaq yaşlarından işləyib, evə qazanc gətirməli olmuşdu. Mən də qəlbqırıq böyümüşdüm. Düzdür, heç vaxt ehtiyacının olduğunu bilməmişəm. Amma gənc, gözəl anamın vaxtsız vəfatı uşaqlığıma dərd-qülsə gətirmişdi. Bu itki Cabbar əminin də belini bükmüşdü. Mənə -sonbeşik qızına görə özünü dözümlü göstərirdi. Mən isə anamdan sonra, elə bil, onu da itirməkdən qorxurdum. Yanından çəkilmirdim. Onunla birlikdə filarmoniyaya, "Azkonsert"ə, dükən-bazara da gedirdim. Azərbaycanın ən tanınmış xanəndələrindən birinin qızıydım. Atama hər yerdə hörmət edildiyini görür, qürrelənirdim. 40 nömrəli məktəbdə oxumağa başladığım illərdə Salyanın Kürqaraqaşlı kəndindən rayon mərkəzinə gəlib, dəmir yolunda fəhləlik eləyən Əliağanı "Azərbaycan gəncləri" qəzetində bir müddət əvvəl çap olunmuş "Sənin gözlərin" adlı ilk şeirinin qonolarını alar-almaz onu rayon Partiya Komitəsinin birinci katibi Məmməd Bağirovun yanına çağırmışdılar. Katib "Səni Bakıya,

Yazıçılar İttifaqına çağırırlar",-deyir.-"Özü də bilirsən kim çağırır? Səməd Vurğun". Məmməd Bağirov isə üstündə "Azərbaycan Sovet Yazıçıları İttifaqı" yazılmış məktubu ona uzadır. Səməd Vurğunun adından gələn məktubda Məmməd Bağirovdan gənc şair Əliağa Kürçaylının - yeni onun birhəftəlik çörək talonu ilə təmin edilib, 1947-ci ilin 16 iyununda Azərbaycan Yazıçılar İttifaqında keçiriləcək gənc yazıçıların birinci respublika müşavirəsində iştirak etmək üçün Bakıya göndərilməsi xahiş olunurdu. Katibin göstərişilə Əliağaya birhəftəlik çörək talonu, yolpulu, hətta təzə kostyum da verilir. O, Bakıya gəlir. Müşavirə günü Səməd Vurğun Əliağaya da söz verir. Adını məşhur şairin dilindən eşidən Əliağa həyəcanla kürsüyə qalxıb, utana-utana soruşur: "Danışım, ya şeir oxuyum?". Şair onun şeir oxumasını istəyir. Əliağa müharibəyə həsr etdiyi "İlk bahar çiçəyi" və "Qurtardı" şeirlərini deyir. Müharibə başa çatsa da, çətinliklər qalırdı. Hələ də çörək talonla verilir. Əliağanın vəziyyəti daha ağırıydı. Yataqxanada yaşayırdı. Rayondan da pul göndərənə yox idi. Əvvəldən qürurluydu. Sıxıntı çəkdiyini bəlli etmək istəmirdi. Universitetə daxil olmağının səbəbkarı Əliağa oldu. O olmasaydı, bəlkə də Tibb İnstitutundan gələnlərin sözlərinə baxıb həkimliyə gedəcəkdi. Sonralar bildim ki, Əliağa bunu ona görə edib ki, mən yanında olum. Amma elə təzəcə üz-gözümü görməyə öyrəşirdi ki, onu Azərbaycan Yazıçılar İttifaqına çağıraraq dedilər: "Səni Moskvaya, Maksim Qorki adına Ədəbiyyat İnstitutuna göndəririk". Etiraz etmək olmazdı. O da getdi. Ürəkdən sevmək bir başqa cür olur. Biri qəlbində özünə taxt-tac qurdu, onu unutmaq daha müşküldür. Əliağa da mənə ürəkdən sevmişdi. Ona görə də heç zaman yaddan çıxarmırdı. Mən bunu o gün anladım... Tənəffüsdə dekanlıqdan Raisa xanım gəldi. Əlindəki məktubu mənə uzatdı: - Sizə Moskvadan məktub gəlib.

- Bəlkə səhv edirsiniz? Mənim orada nə qohumum, nə də tanışım var. - Qaryağdıoğlu Şəhla Cabbar qızı siz deyilsiniz?

- Mənəm.

- Məktubun üstündə belə yazılıb. Biz bunu başqasına verə bilmərik.

Məktub Əliağadan gəlmişdi. İçərisində şəkil də var idi. Qeyri-ixtiyari diqqətlə baxdım. Oraya gedəndən sonra dəyişib, lap yaraşlıq olmuşdu. Saçlarını da bir ayrı cür düzəltdirmişdi. Şəkilin arxasında yazılmışdı: "Cırılsa da, hörmətli Şəhləyə yadigar". Şəkli cırıb atdım zibilqabıya.

Məktubda kağız da vardı, daha onu cırmadım. Oxudum. Çox qısaydı. Moskvada ha-vaların soyuq keçməsindən, dərslərindən yazırdı...

...Əliağanın getdiyi vaxtdan altı ay keçirdi. Zaçot verirdik. Bir də gördük, pilləkəndən ayaq səsləri gəlir. Qeyri-ixtiyari dilləndim:

- Bilirsiniz, bu kimin ayaq səslərinə oxşayır? Bizimlə oğlan oxuyurdu ha, yolladılar Moskvaya, bax, onun ayaq səslərinə. Əliağa görünəndə hamı təəccüblə mənə baxdı. Mənim isə diqqətim ondaydı. Əliağa bizi dəhlizdə görəndə sevindi.

Yaxınlaşıb salam verdi. Zaçot verdiyimizi biləndə lovğalandı:

- Siz indi verirsiniz zaçotu? Mən eksterni verdim.

Eksterni sözünü ilk dəfəydi eşidirdik. Marağımı içimdə boğub susdum. Uşaqlar soruşdular:

- Eksterni nədir?

- Təcili! Zaçotlarımı verdim, mənə vaxtımdan qabaq icazə verdilər, gəldim.

Elə bil, tələbə yoldaşlarım ürəyimdən keçənləri anladılar.

Soruşdular:

- Əliağa, nə vaxt qayıdırsan?

- Daha Moskvaya getməyəcəyəm.

1951-ci il idi. Bir gün yenə kitabxanadaydım. Qəflətən Əliağa

içəri girdi. İcazə alıb yanımda əyləşdi. Sonra ehtiyatla dedi:
 - Bir söz deyəcəyəm, amma durub qaçma.-Yox, qaçmaram, de.
 Artıq ona qarşı mülayimləşmişdim. Əliağa ürəkləndi-Bu gün sizə elçi yollamaq istəyirəm.
 - Mənə nə var? Özün öz ixtiyarındasan, nə istəyirsən elə.
 Əliağa durub getdi. Mən təəccüblə fikirləşdim ki, buna nə oldu, haragedir?Demə, elçiləri Əliağanı küçədə gözləyirmişlər.
 Məndən cavab alandan son-ra, arxayınca onların yanına gedib.
 Bakıda kimsəsi yox idi Əliağanın. Elçiliyə Adil Babayevi, Böyükağa Qasımzadəni, Ənvər Əlibəyli və şair Qabillə anasını aparırdı.Əliağanın evi yox idi. Yataqxanada yaşayırdı.
 Əliağa şeirlərinə nverilən qonorarları yığıb, mənə brilyantqaşlı nişan üzüyü almışdı. Çox şey gətirməmişdilər. Nişan xonçasında bir-iki dəst də ipək parça var idi. Əliağa elçilərinə demişdi ki, onla-ra deyin, mən toy eləməyəcəyəm. Bu nişanı həm də toy kimi qəbul eləsinlər. Əliağanı bir də ona görə sevirdim ki, yalanla arasız olmazdı, həmişə özünü olduğu kimi göstərirdi. Bacılarım da axı atamın tər-biyəsini görmüşdülər. Cabbar əmi sevənlərin arasına gir-məzdi. Onlar da hə-vəslə süfrə açdılar. "Toyda musiqi olar",- deyib evimizdəki royalda musiqilər ifa etdilər.
 Nikahımızı qeyd etdirəndə, Əliağa soyadımı Kürçaylı yazdırdı.Onadəyəndə ki, gərək məndən icazə alaydın, etiraz elədi: "Qız belə yerdə danışmaz". Əli-ağa Mirzə Fətəli küçəsi, 125 ünvanında ev kirayələdi. Orada yaşamağa başladıq.Ailə quranda ikinci kursda oxuyurduq. O vaxtadək naz-nemət içərisində yaşamış-dım. Ancaq indi gənc, kasıb, üstəlik, tələbə şairin həyat yoldaşı idim. Onun aldığı qono-rarlarla Onun aldığı qono-rarlarla dolanırdıq. Şeirləri çap olunmayanda qalırdıq pulsuz. Çox kasıblıq gördük, onunla ehtiyacın hər üzünə bələd oldum.

1953-cü il fevralın 16-da oğlumuz Ülfət anadan oldu. 1956-cı ilin 12 ok-tyabrında isə qızımız dünyaya gəldi. Onda hələ də kirayədə yaşayırdıq. Qızımız üçaylıq olanda bizə Hüsü Hacıyev küçəsindəki yazıçıların binasında ev verdilər. Əvvəlcə dramaturq Cabbar Məcnunbəyovun ailəsiylə şərikli mənzildə yaşadıq. Sonra ayrıca ev verdilər.

Adətən, Əliağa səhərlər, çoxları şirin yuxuda olanda yazardı şeirlərini. O, çox çap olunan şair idi. Yaxşı da qonorar alardı. Yavaş-yavaş dolanışığımız düzəlirdi.

Şairin ömür-gün yoldaşı olmaq çox çətindir. Özü də Əliağa ağır kişi olma-yıb ha... Onunla yola getmək hər qadının işi deyildi. Anası həmişə ərklə ona deyirdi ki, sən Şəhlayla ailə qurmasaydın, ömrünboyu tək qalacaqdın. Əliağanın hər kəlməsini qanun kimi qəbul edirdim. Onu bircə baxışından anlayırdım. Həmişə deyirəm ki, həyatıboyu bir sözü iki olmayan iki kişi varsa, onun biri Əliağadır. Bizi tanıyanların hamısı bilir ki, bu belədir. Mən canımı qoymu-şam onun yolunda. İyirmi doqquz illik ailə həyatımız boyunca bircə gün də özüm üçün yaşamamışam.Əliağa həddindən artıq qısqancıydı. Hələ biz universitetdə oxuyanda hamı bilirdi xa-siyyətini. O məni nəinki işləməyə, heç evimizin yanındakı mağazaya da tək buraxmazdı. Heç vaxt unutmurdu ki, Əliağa şairdir. Onun şeirləri sevincindən, qəmindən, kədərindən, kiməsə məhəbbətindən doğur. Belə hisslər olanda Əliağa yaşayıb-yaradır. Əlbəttə, Əliağa təkcə mənə yox, başqa qızlara, qadınlara da şeirlər həsr eləyib. Bəziləri məndən soruşur: "Bəs buna görə ondan incimirdiniz?". Yadıma bir əhvalat düşür. Şairləri təbliğataparmaq, oradakıları düz yola qaytarmaq üçün həbsxanalara göndərirdilər. Əliağa da gedirdi. Gələn kimi üzünü

yuyur, dərindən nəfəs alırdı. Deyirdi ki, orada gördüklərim mənə ağır təsir bağışlayır. Mən ona "İmtina et, getmə", -deyəndə etiraz edirdi: "Şair pislərin də xasiyyətinə bələd olmalıdır, yaxşıların da. Təربiyəli qadının-qızın da xasiyyətini bilməlidir, təربiyəsinin də".

Əliağa çox sadə adam idi. Tanınmış şair olsa da, özünü elə sadə aparırdı ki, çoxları heyrətlənirdi. O qədər arzuları vardı ki... Doğma kəndində-Salyanın Kürqaraqaşlı kəndində torpaq sahəsi almışdı. Qarşısından Kür çayı axıb-gedən doğma evi sökülmüşdü. İndi istəyirdi yenidən orada ev tikdirdin. Özü qollarını çırmayıb fəhlələrə kömək edirdi. Həmişə qızına deyərdi ki, ev hazır olsun, bir qayıq da alacağam. O da sevinirdi. Ancaq hər işləri kimi bu da yarımçıq qaldı. Onun xəstələnməsi hamımıza ağır təsir etmişdi. Ülkər isə özünə yer tapa bilmirdi. Əliağa bir müddət Bakıda müalicə olundu. Vəziyyəti düzəlmək əvəzinə pisləşirdi. Moskvaya getdi. Orada həkimlər deyiblər ki, müalicəniz düzgün aparılmayıb. Təcili cərrahiyyə əməliyyatı keçiriblər. Bundan sonra nə yaşadı, moskvalı həkimlərin müalicəsinin hesabına yaşadı. Ancaq orada demişdilər ki, gec gəl-misiniz. Moskvadan gələndən sonra bir il altı ay yaşadı.

Həmin günlərdə "İlahi komediya"nı tərcüməsinə görə onu İtaliyaya dəvət etdilər. Səfərə çıxmasına cərrahiyyə əməliyyatını aparan həkim icazə verən-də sevinirdi. Əliağa oradan qayıdandan sonra səfər təəssüratlarından məqalə yazdı, televizorda da çıxış etdi.

Onun xəstəliyi yenidən şiddətləndi. Yatağa düşdü. Ülkər Nizami adına muzeydə işləyirdi. Hər gün işdən dönəndə birinci atasının yanına gedir, onun saçlarını oxşayır, üzündən öpürdü. O gün-1980-ci ilin 11 fevralında atası dünyasını dəyişəndə Ülkər iş-dəydi. Əliağanın gözlərini mən bağladım. Onun əmisi arvadı

mənə dedi ki, Şəhla əlin ruhludur, get yu. Mən də keçdim vanna otağına. Elə bu an Ülkər içəri girib. Həmişəki kimi atasının yanına getmək istəyəndə, qapını bağlayıb onu içəri buraxmayıblar. Hələ də başa düşə bilmirəm, niyə Ülkəri qoymayıblar Əliağayla görüşsün. Böyük qızıydı. Əv-vəl-axır atasının vəfatı etdiyini bilməyəcəkdi? Əliağanın yanına buraxılmayan Ülkər dəh-lizdəki kətilin üstündə kiçik bir kağız parçasına yazıb: "Məni axtarmayın, Ülkər. 11 fev-ral". Qapıdan çıxıb...

Mən əlimi sabunlayırdım ki, Ülfət gəldi:

- Ülkər hanı?

- İşdədir.

- Ana, Ülkər gəlmişdi...

Bunu eşidən kimi əlim sabunlu-sabunlu çıxıb, qızımı axtarmağa başladım. Tapa bil-məyəndə yadıma bir zamanlar evində kirayədə qaldığım ailə düşdü. Qadının həyat yol-daşı hüquqşünas idi, Milli Təhlükəsizlik Nazirliyində işləyir-di. Tez qadına zəng vurdum. O da həyat yoldaşına xəbər verdi. Təcili olaraq milis işçilərinə göstəriş verildi. Axtarış aparıldı. Milislərin bir dəstəsi Dənizkə-narı bulvara gedib. Orada dənizə uzanan keçid-dəki gözətçidən soruşublar:

- Bura bir qız gəlməyib?

- İndi, bax elə bu dəqiqə bir oğlan tələsə-tələsə getdi o tərəfə. Atası Ülkərə qəhvəyirəngli yun parçadan şalvar, pencək, bir də papaq tikdirmişdi. Həmin paltar əynində idi. Gözətçi qaranlıqda elə bilib ki, gedən oğlan-dır. Milislər cəld deyilən tərəfə üz tutublar. Ancaq Ülkəri sağ tapmayıblar...

Onun ölüm kağızında yazılıb ki, dənizdə batdı. Ancaq belə olmayıb. Mənə dedilər ki, Ülkər özünü dənizə atmaq istəyəndə ürəyi partlayıb. Atasının vəfa-tından iyirmi dəqiqə sonra Ülkər gözlərini bu həyata yummuşdu. Biz onu "Vağzal" sədaları altın-

da gəlin köçürmək arzusundaykən, cənazəsi çıxırdı ata evindən. Bacım oğlu Fuada dedim ki, musiqiçiləri gətir. Onlara tapşır ki, pilləkənlərdən düşəndə "Vağzal" çalsınlar. Həyətdə isə Əliağanın sevdiyi musiqini çalsınlar. Əliağa tək köçsəydi bu həyatdan, Fəxri Xiyabanda dəfn olunacaqdı. Amma indi özünü tapşır ki, pilləkənlərdən düşəndə "Vağzal" çalsınlar. Həyətdə isə onun yolunda fəda eləyən qızından ayırmaq günah olardı. Fevralın 13-də onları bir yerdə dəfn etdilər. Qızımsız, həyat yoldaşımsız uzun illər dünyanı özümə zindan etdim. Ağrılarımı, acılarımı həmdən gizlədirdim.. Qəlbimdəki yara yeri isə heç zaman sağalmadı. Elə bilirdim, Əliağasız, Ülkərsiz zaman dayanıb. Onlarsız açılan sabahların, qaralan axşam-ların, gəlib-keçən illərin mənim üçün mənası qalmadı.

Əliağa Kürçaylı poeziyası

**XX əsr Azərbaycan poeziyasında
özünəməxsus yeri olan əməkdar incəsənət xadimi, dövlət
mükafatı laureatı,
görməli şair, dramaturq və publisist Əliağa Kürçaylı
çoxcəhətli yaradıcılığı ilə "Şeirimizin ən uca və barlı-bəhərli
budaqlarından" biri idi.**

**Rəsul Rza,
Şair**

Yaşadığı 52 il ərzində çox məhsuldar işləmiş, şeirə, sənətə ciddi münasibət bəsləyərək məhz poetik nümunələrə, əsl ədəbi əsərlərə imza atmışdı. Əliağa Kürçaylı elə bir d[vrəbəddi yaradıcılığa başlamışdı ki, ədəbimühitdə Mehdi Hüseyn, Qulu Xəlilov, Yaşar Qarayev kimi sərttənqidçilərlə bərabər məşhur şairlər ordusuvar idi. Lakin yaradıcılıq dünyasına dərinədən bələdçilik, ana dangəlmə istedad, geniş dünyagörüş, daim öz üzərində işləmək Əliağa Kürçaylıni çoxundan fərqləndirə bildi.

Əliağa Kürçaylıni ilk növbədə qoynunda yetişdirdiyi Muğan torpağı, Kür qırağı şair eləmişdi. Onun nəinki poema və şeirlərində, hətta məqalə və vətənişlərində də Azərbaycan torpağının bu füsunkar guşəsi, onun ecazkar gözəllikləri, tarixi keçmiş, bugünü ehtirasla tərənnüm edilmişdir. Şair öz palitrasında rənglərin, demək olar ki, ən zəiflərini sərf edərək təbiətin nadir hadisələrindən birinin baş verdiyi, yəni, iki çayın: Arazla Kürün qovuşduğu Muğanı vəsf etmiş, Azərbaycan torpağına da Babizənan dağının zirvəsindən baxmış, dünyanın ən uzaq guşələrinə səfərləri-uçuşları üçün məhz Muğanı özünə start meydanı seçmişdi. İkinci Dünya müharibəsinin ağır izləri onun da taleyindən keçməli olub. Şairin ilk qələm təcrübələri də məhz həmin dövrə təsadüf edir. Əliağanın yeniyetməlik çağları müharibə illərinə düş-

müşdü. Qanlı-qadalı cahan savaşı bütün yaşıdları kimi, onun da qəlbini kövrəltdi. "Müharibə uşaqları vaxtından əvvəl böyüyür" deyən şair sonralar xatirələrində yazmışdı: "O qanlı-qadalı günlərdə yazdıqlarıma, bəlkə heç şeir demək olmazdı. Bunlar ol-sa-olsa, hərbin dəhşətlərindən qəzəblənən, qəlbi düşməyə nifrətlə dolan bir gəncin ilk qələm təcrübələri idi.

Əliağa Kürçaylının kitabları müntəzəm işıq görürdü, mətbuatda müxtəlif yazılarla çıxış edirdi. O, "Arifin bağçası", "Gözəllik", "Cavabsız məktublar", "Durnalar cənuba uçar", "Yollarda axtar məni", "Dünya ovcumdadır", "Həyatın dolayları", "Bütövlük", "Ülkər" (ölümündən sonra nəşr olunub) adlı kitabların müəllifidir. Nəşr olunan kitablarında "Durnalar cənuba uçar", "Məhəbbət", "Sən kimsən", "Sınaq", "Payız günləri" ümumilikdə 25 poeması çap olunub. Hər bir poemasında öz yoluna sadıq qalaraq, sürətləri fərdiləşdirib, hər kəsin öz sifətini, öz xarakterini verməyə cəhd edib. Onların daxili aləmini açmağa, duyğularına nüfuz etməyə çalışır və bu zaman yeni boyalardan bacarıqla istifadə edib. Onun "Qəzəb", "Uşaqlıq", "Sən kimsən", "Ana", "Cakondanın təbəssümü", "Məhəbbət" və digər epik-lirik poemalarında müasirlərimizi düşündürən ictimai-əxlaqi məsələlərə toxunulub, pisiyyətə nifrət, nəcib hisslərə, duyğulara rəğbət aşılıb. Ədəbiyyatşünaslar tərəfindən Azərbaycan ədəbiyyatının sovet dövrü kimi xarakterizə edilən bu mərhələdə epik poeziya yollarında inamlı addımlarla irəliləmiş Əliağa Kürçaylının (1928-1980) poemaları da xüsusi yer tutur. O, yazılı ədəbiyyatın bu janrına elə yaradıcılığının ilk illərindən meyil göstərmiş, ömrünün axırına qədər bu sahədəki axtarışlarını davam etdirmişdir. Bu əsərlərdə epik poemalara xas olan süjet xətti, konkret hadisələr və konkret obrazlar görünür. İnsan əməyini tərənnüm edən, zəhmət adamlarının həyatından, duyğu və düşüncələrindən söz açan "Bakılı Kolumb" poeması (1970-1971) keçən əsrin 50-70-ci illərində aktual olan əmək mövzusunda qələmə alınmışdır. Kürçaylının bu maraqlı və oxunaqlı epik poeziya nümunəsinin giriş hissəsində şairin lirik poema kimi dəyərləndirdiyi əsər qəhrəman

dəniz neftçilərimizə ithaf olunmuşdur. Poema hər birini 10 misra təşkil edən 15 şeir parçasından ibarətdir. Dənizlər allahı Neptunun adı çəkilən əsərdə müəllif dəniz neftçilərinin ağır əməyini tərənnüm edir, onların axtarışlarını, Kolumb inadını alqışlayır. Əməkdar İncəsənət Xadimi Əliağa Kürçaylının "Həyatın dolayları" kitabında (1973) layiqli yerini tutmuş "Bakılı Kolumb" da şair sərbəstdir, fikrini, hiss və duyğularını heç bir çərçivəyə, qəlibə salmadan ifadə edir. Ana məhəbbəti mövzusunda yazılan "Ana" (1973-74) əsəri sırf lirik poemadır. Ə. Kürçaylının gözəllik ilahəsi Afroditanın adı keçən "Ana" poeması bu mövzuda qələmə alınmış digər epik poeziya nümunələrindən təbii ki, konkret hissi-emosional təqdimi ilə seçilir. Əsərdə göstərilən qadın Kürçaylının öz doğma anasıdır. Bu ananın özünəməxsus dünyası, mənəvi aləmi, həyata, insanlara öz baxışı var. Müəllif məhz bu özünəməxsusluğu bədii tədqiqat obyektinə çevirir. İlk dəfə şairin "Dünya ovcumdadır" kitabında (1976) çap edilən poemada təsirli, bir ana qəlbini böyüklüyündən söz açan səhnələr az deyildir.

Əliağa Kürçaylının 1976-cı ildə yazdığı və 4 bölmədən ibarət "Adi adam" poemasında adından da göründüyü kimi, adi insanların mənəvi həyatından danışılır. Əsərdə konkret bir obraz, real şəxsiyyət təsvir olunmur. Bu epik poeziya nümunəsi lirik planda qələmə alınmışdır. Əliağa Kürçaylının şeir və poemalarının toplandığı, Azərbaycan Dövlət Mükafatına layiq görülən "Bütövlük" kitabında (1978) dərc edilmiş "Adi adam" poeması haqqında öncə söylədiklərimizə yeni bir fikir əlavə etmək çətindir. Lirik səpkili bu əsər müəllifin lirik planda yazdığı epik poeziya nümunələri ilə müqayisədə diqqəti o qədər də cəlb etmir. Kürçaylının lirikası onun bənzərsiz bir şair olduğunu təsdiq etdiyi halda, lirik poemaları müəllifin həyata, cəmiyyət hadisələrinə dərinlən bələd olduğunu sübut edir. Dramaturgiya ilə də məşğul olan müəllifin əsərləri teatrların diqqətini çəkirdi. "Nənəmin şahlıq quşu", "Ləpələr", "Boşanaq, evlənərik" musiqili librettoları tamaşaçılar tərəfindən maraqla qarşılanırdı. Bu əsərlər uzun illər Musiqili Komediya Teatrının repertuarından üşməyib. "Qoruqlar" pyesi də müəllifin

uğurlu dram əsərlərindən biridir. Əliağa Kürçaylı tərcümə ilə də məşğul olan qələm sahiblərindən biri olub. Bu sahədə onun xidmətləri çox böyükdür.

Əliağa Kürçaylı kimləri tərcümə etməyib: A.Dante (İtaliya), Yesenin, Nekrasov, Mayakovski, Puşkin, Lermontov, Simonov, Tixonov, Marşak, Şipa Çov (Rusiya), D.Qulia, K.Kaladze (Gürcüstan), M.Şeyxzadə (Özbəkistan), Y.Xappalayev (Dağıstan), F.Xalvaşi (Macarıstan), Nazim Hikmət (Türkiyə), M.Süleyman (Livan), K.Mayeresku (Rumıniya) və başqaları. Görkəmli şairin dünya və rus klassik ədəbiyyatının respublikamızda təbliği sahəsində xidmətləri də sənətsevərlərə yaxşı məlumdur. O, Dantenin "İlahi komediya"sını dilimizə məharətlə çevirib. Yalnız ruhuna yaxın əsərləri tərcümə edir, çevirdiyi nümunələrin orijinala uyurluğuna çalışırdı. Azərbaycan oxucusunun dünya və rus klassiklərinin ən yaxşı əsərləri ilə daha yaxından tanış olması üçün öz töhfələrini verirdi. Həmin tərcümələr Kürçaylının bu dünya şöhrətli sənətkarların zəngin irsinə, təkrarsız fikir dünyasına dərin-dən bələd olmasının göstəricisi idi. Böyük söz ustası Yesenini özünə doğma hesab edərək şeirlərini tərcümə edib. 1965-1975-ci illər ərzində üç kitab halında (S.Yesenin. "Qadına məktub" və şairin iki toplu şəklində "Şeirlər və poemaları") çap etdirməsi də məhz bununla bağlıdır.

Yüzlərlə ədəbi tənqidi, elmi-publisistik məqaləsi var. Əliağa Kürçaylı yaradıcılığı XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatının ən parlaq güzgüsüdür. Ədəbiyyatşünaslar haqlı olaraq yazırlar ki, Əliağa Kürçaylının yaradıcılığı olmadan XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatını tam və bütöv halda tədqiq etmək çətin olardı. "Bütövlük" və ölümündən sonra çıxmış "Ülkər" kitabını tərəddüd etmədən Əliağa Kürçaylının poetik portreti adlandırmaq olar; çünki bu kitablar onun yaradıcılığına xas olan ən ümdə cəhətləri göstərə bilir; sənətkar mövqeyinin fəallığını, vətəndaşlıq pafosunun kəsərini, cəmiyyətin inkişafına ayıq münasibəti, mübarizliyi və sair.... Burada onun Kür qırağındakı Qaraqaşlı kəndindən başlanan, dünyanın uzaq guşələrinə uzanan, yüz elə, min mənzilə

çatan ömür yolunun ən unudulmaz anları əksini tapıb; bu anlar gözümlə önündə duman çökmüş bərekətli Muğan çöllərində sürü dalınca gəzən, qurdla göz-gözə dayanan bir uşağın həyəcanlarını da canlandırır; müasir Azərbaycan şeirinin böyük hüquqlu nümayəndəsi kimi Avropa ölkələrini gəzən, ciddi beynəlxalq məsələlər barədə söhbət açan tanınmış bir sənətkarın daxili aləminin zəngin mənzərəsidir. Bu kitab elə bir əsrdaşın, vətəndaşın qələmindən çıxıb ki, onun bütün düşüncələrinin kökü Azərbaycanda, onun qədim, şöhrətli guşəsi olan Muğandadır. "Bütövlük"də böyük tarixi simalara və müəllifin ruhən özünə doğma saydığı sənətkarlara həsr etdiyi şeirlər "İlham övladları" adlı bütöv bir fəsil təşkil edir. Burada Nizami, Dante, Nəsimi, Bayron və Vəqifdən tutmuş Əliağa Kürçaylının öz müasirləri olan qələm dostlarına qədər müxtəlif dövrün, müxtəlif millətlərin sənətkarlarına müraciətlə yazılmış şeirlər toplanmışdır. Həmin şeirlər şairin fikir və maraq dairəsinin genişliyini, onu düşündürən, narahat edən ictimai-əxlaqi problemlərin aktuallığını və çoxcəhətliyini parlaq şəkildə göstərir... O, "dünya səadətinin parçaları" saydığı söz ustalarına, uğurlu və ya faciəli tale sahiblərinə poetik müraciətləri ilə elə bil özünün bütün ədəbi məramını, ictimai ideallarını da oxuculara çatdırır... Nəhayət, "Bütövlük" özünü sevgidə "Füzuli yadigarı", "məhəbbətin bayraqdarı" adlandıran, ürəyi böyük, təmiz duyğularla dolu olan həssas ürəkli bir lirik qəhrəmanın portretidir. Kitabda "Bütövlük" arzusunun işığı, əsasən, üç istiqamətə düşür: Vətənin bütövlüyü, insanın bütövlüyü, sevginin bütövlüyü. Bu qanadlar-Əliağa Kürçaylının yaradıcılığını müasir şeirimizin geniş üfüqlərinə ucaldır. Şairin yaradıcılığı Azərbaycan poeziyasının qədim, zəngin və çoxşaxəli ənənələrinə əsaslanmaqla, xalqın mənəvi sərvətlərinə bədii söz abidələrinə son dərəcə yaxından bağlı olmaqla həm də yenidir, müasir ruhlu bir sənətkarın novatorluq axtarışlarının məhsuludur. Onun əsərlərində milli ədəbiyyatın və müasir dünyanın mütərəqqi söz sənətinin ən yaxşı keyfiyyətlərinin sıx vəhdətini görürük. Həm insan kimi, həm də şair kimi o, daim məhdudluqdan uzaq idi, yaradıcılıq fəa-

liyyətinin meydanı həmişə əhatəli, mövzu üfüqləri həmişə geniş idi. Yüksək mədəniyyətli ziyalı olmaqla Əliağa Kürçaylı milli ədəbiyyatı və ümumiyyətlə dünya ədəbiyyatı hadisələrini yaxşı bil-məsi ilə seçilirdi. Bu cəhət onun əsərlərinin, o cümlədən səyahət şeirlərinin ideya və məzmununa uğurlu təsir göstərmişdir.

Geniş ağılla, geniş miqyasda düşünə bilmək, konkret və ümumi, milli və bəşəri hadisələrdən əxlaqi-poetik dəyərli nəti-cələr çıxara bilmək onun şair müdrikliyinin qaynaqlarından biri idi, yaradıcılığına fəlsəfi qanad verirdi. Bu cəhətdən sevimlisi Ül-kərə yazdığı "Düşüncələr" silsiləsi, "Daşlar" silsiləsi, səyahət şe-irləri və bir sıra başqa əsərləri maraqlı söhbət mövzudur. .

Əliağa Kürçaylının bütün yaradıcılığı hər cür siyasi, cismani, mənəvi prokrustçuluğun, zorakılığın əleyhinə idi. O, yurdun tale-yinə bağlılıq, həqiqəti, düzlüyü, ruhi-mənəvi azadlığı tərənnüm baxımından şair öz yaradıcılığının mövqeyini özü yaxşı duyur-du. İlk zamanlardan "Kürçaylı" təxəllüsü ilə yazan şairin şeirləri-ni oxuyanda dövrün, zamanın tələbindən doğan nümunələrə də rast gəlirsən. Bu, təbiidir. Sovet dövründə yaşayıb yaradan şair-lərin çoxu quruluşun diktəsindən kənar düşə bilməyib. Buna gö-rə onları qınamaq, ittihamə çəkmək də düz deyil. Əliağa Kürçay-lı həmişə şeirə, sənətə, poeziyaya məsuliyyətlə və ciddi yanaşır-dı. Tərfi sevməzdi. Çox təvazökar insan idi. Qələm dostları danı şırlar ki, Əliağa Kürçaylı bir fikri tez-tez işlədərmiş: "Hökmən ən yaxşı şeirimi yazacağam". Şeirə münasibəti aydın idi. Poeziyanı taleyi sanırdı. Yaradıcılığının yetkin çağında belə yazırdı:

Bir quru adınla könlüm sevindi,
Nə çörək olmusan, nə şöhrət mənə.
Başqa bir peşəni seçsəydin indi,
Bəlkə qismətim idi var-dövlət mənə.

Bütün bunlardan sonra isə şair ilhamının məhsulu olan şeirlərinə təşəkkürünü belə bildirir:

Sən nədən mənim üçün?
Vətən, su, torpaq.
Nə qədər sən varsan, demək varam mən.
Şeirim, ona görə hamıdan qabaq
Sənə minnətdaram, minnətdaram mən!

Onun bütün şeirləri düşündürücüdür. Hətta məzmununa görə it-haf şeirlərinin özündə də belə orijinal təşbehlər, canlılıq, konkret bir fikrin ifadəsi var. Kürçaylının şeirləri məkanın və zamanın zənginliyindən, inkişaf prinsipindən, "dünya ruhundan" qidalanıb, lakin mücərrədçiliyə çevrilir. "Ədəbiyyat", "Bir ovuc günəş", "Atlantlar", "Qatardan ayrılmış dünya" və başqa şeirləri insan xarakterinin alt qatlarına poetik səyahətdir. "Atlantlar"-dan son misralar:

Yüz-yüz binadan da ağırdır dərdim,
Atlantlar, siz həsəd çəkməyin mənə.
Əgər daş olsaydım tez əriyərdim-
İnsan olduğumçün dözürem yenə.

Sonralar doğma ocaqla bağlı bir sıra maraqlı şeirlər yazan Əlia-ğa Kürçaylı "Kəndimiz haqqında düşüncələr" şeirində öz his-slərini belə qələmə almışdı:

Mənə elə gəlir bütün dünyanın
Yolları bu kənddən başlanıb gedir.
Torpağa bağlansın sən ad-sanın,
Torpaqsız, əcdadsız bir insan nədir?!
Əyil, öp bu yeri, baba yurdunu,
Əyilsən o səni qaldırar, oğul!

Təbiət, məhəbbət lirikası, incə, səmimi hisslər Kürçaylı yaradıcı-lığı üçün səciyyəvi idi. Onun şeirlərini lirik miniatürlər də adlan-

dırırdılar.

Canım qurban elimə,
Çəmənimə, çölümə;
Elsiz, günsüz bir ömür
Başsız küləkdi-dedim.

Şairin düşüncələrindən, yaradıcılıq təxəyyülündən doğulan şeirlərində Azərbaycan təbiətinin zəngin rəng çalarları, insanla-rın nəcib əməlləri, sevgisi, müxtəlif ictimai hadisələr təsvir edilib. Kürçaylının şeirləri öz lirik tempinə, axarına və ritmik melodik xüsusiyyətlərinə görə nəغمə janrına yaxındır. Ona görə də şeirləri mahnılara çevrilib qanadlanır. Üstündən 2030 il keçməsinə bax mayaraq “Yadıma sən düşürsən”, “Belə ola həmişə”, “Heç xəbərin yoxdu sən”, “Səslə məni” mahnıları bu gün də eyni sevgi, məhəbbətlə qarşılanır. Əliağa Kürçaylının poeziyasında da böyük Azərbaycan əzəmətli bir obraz kimi canlanır və deyim ki, bu obraz o qədər çoxşaxəlidir ki, heyretini gizlədə bilmərsən. Naxçıvanda nərbənd ağacından tutmuş Savalanın zirvəsində qara qədər, Muğanın qışından tutmuş İraqda-Füzuli məzarına qədər, “Qobustanda şöhrətə dönüb Xudafəridə yetim qalan” daşlara qədər, Nizami, Nəsimi, Vəqif, Nəvəvan, Sabir, Səməd Vurğun, Mehdi Hüseyn ucalığına qədər, Azərbaycan təbiətinin gözəlliklərinə qədər hədudsuz idi bu Vətən sevgisi. Bu gün Kürçaylının 60-70-ci illərdə yazdığı şeirlərə diqqət yetirəndə, sanki bu şeirlərin lap indicə, XXI əsrin ikinci onilliyində yazıldığını düşünür, onların tək cə ideya-məzmunca dolğunluğunu deyil, həm də yüksək sənətkarlıqla qələmə bir sıra şeirində məhəbbəti tərənnüm edir. «Dənizçi» şeirində onun lirik qəhrəmanı öz istəklisinə müraciətlə deyir:

Mənim igid dənizçim,
Keç suları hünərlə

Sahildə gözləyirəm,
Gəl yanıma zəfərlə.

Məhəbbət lirikası Əliağa Kürçaylının qələmində bir təkrarsızlıq, zəriflik, sevgi naminə fədakarlıq mücəssəməsi idi. “Turac” şeirində oxuyuruq:

Çıxdı Kürün qırağında qarşıma bir bala turac,
Yada düşdü keçən günlər, kaş o dəmlər ola, turac,
A Muğanın gözəl qızı, unutdunmu andımızı?
At işvəni, burax nazı, qon yamaca-yala, turac!

. Doğrudur, bu şeirlərdə didaktika da var, amma bu didaktika insanları düzlüyə, haqqa-ədalətə, həyatı, gözəlliyi sevməyə çağırır. Baxın, “Qətiyyət” şeirində Kürçaylı sanki bu günü düşünüb-müş:

Yayda gün başları dağlayan zaman
Sərin bir çətirə dönmüsənmi sən?
Bir Vətən övladı ağlayan zaman,
Söylə, tutmusanmı onun əlindən?

Şair Ə.Kürçaylı, hər şeydən əvvəl müşahidə etdiyi hər hansı bir hadisə və mövzunu şeirin predmetinə çevirməyi, ona ictimai mənə verməyi bacarır. Bu baxımdan “Bənnə ilə söhbət”, “Daşlı qitələr”, “İnamın daş heykəli”, “Çörək” və başqa şeirləri diqqəti çəkir. “Çörək” şeirində şairin insanların dəyər və əxlaqındakı müxtəliflik və yüksək insani keyfiyyətlər çörəyə münasibətdə fərqlənir. Sanki şair insanlara müraciət edərək “Ey insanlar, sizi yaşadan çörəyin qədrini bilin” tezisini irəli sürür.

Mən hər b illərində son tikəsini
Yetim bir uşaqla bölən görmüşəm

Yarıc oxuyub son nəğməsini
Kəderli-kəderli gülən görmüşəm”
Və ya;
“Çəngəli çörəklə aşxanalarda
Silib külqabına atan görmüşəm” – deyir.

Şairin bir sıra şeirlərində fəlsəfi mühakimə, həyatın insandan asılı olmayan qanunları olduğu göz önünə gətirilir. O, bu düşüncədir ki, insan doğulmamışdan əvvəl onun həyat yolu, taleyi proqramlaşdırılır. Hər bir insanın öz qisməti, öz taleyi, öz həyat yolu var. Allahın insana verdiyi bu qismət “payından” məlumatı olmadan hər kəs mütləq dadacaqdır. Hər kəs öz taleyi ilə barışmalı, həyatın keçməkeşli yollarında dözməyi bacarmalıdır. Bu “Həyat” adlı şeirdə obrazlı ifadə və düşüncə tərzilə ifadə olunub:

“Kiminə şeş qoşa, kiminə dü bir,
Kimini şah edir, kimini vəzir,
Kiminin gözündə kefdir, nəşədir.
Kiminə ağır bir şələdir həyat..

Obrazların ruhuna yaxınlıq və onların daxili aləmini, təmiz sevgisini ifadə etmək baxımından Ə.Kürçaylının bəzi şeirləri dramaturqlarımızın da diqqətini cəlb etmiş və onlar öz əsərlərində bu şeirlərdən istifadə etmişlər. Azərbaycanın xalq artisti, rejissor Tofiq Kazımovun quruluşunda səhnəyə qoyulan görkəmli dramaturqumuz İlyas Əfəndiyevin “Unuda bilmirəm” pyesində E.Sabit-oğlunun bəstəsi ilə ərsəyə gələn şeir pyesdəki qəhrəman surətlərdən hesab edilən Nəminin daxili aləminin açılmasında müstəsna rol oynayır. Adama elə gəlir ki, bu şeir məhz əsərdəki qəhrəman surət Nəmin üçün yazılmışdır. Mübaliqəsiz demək istəyirəm ki, “Unuda bilmirəm” pyesini oxuyan oxucu və ya həmin pyesi seyr edən tamaşaçı şeirin adamda xoş bir ovqat yaradaraq duyğulandığını etiraf edə bilərlər.

“Məni sənə bağlayan
Eşqim, məhəbbətimdir,
Yollarında saxlayan
Sənə sədaqətimdir.

Əliağa Kürçaylı Azərbaycan xalqının keçmişindəki yaxşı cəhətləri, mərdliyi, alicənablığı, səxavətliyi, şəxsi qüruru, qəhrəmanlığı və digər müsbət keyfiyyətlərin gənc nəsə ötürülməsinin tərəfdarı olmuşdur. Milli mentalitetimizdəki yaxşı ənənələrin gələcək nəsəlin unutmamasını arzulayan şair, insanda təbiiliyin yüksək zirvədə dayanmasının tərəfdarıdır. Şair bir böyük kimi gənc nəsəli, xüsusən, ailə həyatı qurmaq istəyən gənclərimizi ayıltmaq, onların hansı normal qızlarla evlənməsini açıq-aydın göstərir. “Oğlanlar, evlərdə qızlar böyüyür” şeirindəşair ən başlıcası oğlanlarımıza “yad yerə” baxmayaraq mesajını da verir.

“Oğlanlar, evlərdə qızlar böyüyür
Hələ kəsilməyib Şahmar hörüklər,
Evlərdə sədaqət, vüqar böyüyür,
Sizi arxasınca çəkib sürüklər.

Əliağa Kürçaylı öz şeirlərində tez-tez gənclik illərini xatırlayır. Bu səpgidə onun xeyli şeirləri vardır. Hər bir şəxsin təkrarən qayıda bilmədiyi gənclik illərinin insanda nostalji hisslər doğurması təbiidir. Bu baxımdan, şairin “Biz tələbə olanda” adlı şeiri yaxşı bir nümunədir. Bəzən insan qayğılı və qayğısız tələbəlik illərində öz şıltaqlığı, zarafatları ilə həтта yanından keçib gedən qızların naz-qəməsini duymur, qiymətləndirmir. Şair də bu baxımdan ötüb keçən gənclik və tələbəlik illərinin insan həyatında müəyyən iz buraxmasını aşağıdakı obrazlı deyim tərzində gözəl ifadə etmişdir.

“Qara gözlər badamı
Dəli edər adamı

Bir yol dönüb baxmaqla
Yandırırıbsan atamı.
Qızlar belə deyildi.
Biz tələbə olanda
Hər gülü dərməmişik.
Yara göndərməmişik,
Yəqin biz səhv etmişik
Biz fikir verməmişik,
Qızlar elə beləymiş
Biz tələbə olanda.”

Mənəvi müstəqillik arzusu ("Yedəkdə salamat qalmaqdan xoşdur, müstəqil qərq olmaq fırtınalarda")-onun yaradıcılığında həm də poetik müstəqillik arzusu şəklində meydana çıxırdı. Əliağa Kürçaylının sənətkarlıq gücü Azərbaycan dilinin qüdrətindən istifadə bacarığında da özünü göstərir. Yüksək ideya və məzmun onun yaradıcılığında yüksək bədii səviyyədə əksini tapır.

Əliağa Kürçaylının bədii yaradıcılığında yunan mövzusu

Sovet dönəmində qədim yunan mifləri və tarixinə müraciət daha çox poeziyada üzə çıxıb və bu, məntiqidir. Çünki nəsr yazıçıdan daha geniş və real məlumat, predmetə, konkret olaraq yunan həyatına daha dərin bələdlilik tələb edirdi ki, bunu sovet dövrünün hər hansı bir Azərbaycan nasirindən gözləmək absurd idi. Sovet dövrü Azərbaycan poeziyasında qədim yunan miflərinə bəzən ideoloji don geyindirilirdi. Lakin miflərdən istifadədə bunun tam əksinə olaraq həm də Ezop dilinə müraciət etmək, senzuradan yayınmaq, fikri dolayısı ilə ifadə etmək kimi cəhətlərin olması da qabarıq nəzərə çarpırdı. Sovetlər zamanında yunan mifologiyası, tarixi, ədəbiyyatı ilə bağlı mövzulara müraciət etmiş Azərbaycan şairləri arasında əməkdar incəsənət xadimi Əliağa Kürçaylı (1928-1980) da var idi. Dramaturq, nasir, publisist, tərcüməçi olmasına baxmayaraq, daha çox şair kimi tanınan və sevilən Kürçaylı poeziyasında yunan mövzusunun geniş şəkildə istifadə etmişdir. Fikrimizi onun bir sıra şeirlərini nümunə gətirməklə təsdiq edə bilərik. Məsələn, elə götürək "Prokrust" şeirini. Tarixdən, əfsanədən aldığı motivləri işləyəndə də Ə. Kürçaylı onların əsiri olmur, ədəbi, tarixi, mifoloji mənbələrdən yaradıcılıq yolu ilə faydalanırdı. Şair əfsanənin qanadlarında ərşi-ələya qaldırdığı oxucusunu ilk baxışda gözlənilməz hesab olunan süjet dönümü ilə yenə də yerə, müasir beynəlxalq hadisələrin ən qaynar nöqtəsinə sala bilirdi. Qədim yunan əfsanələrindən birində deyilir ki, qaçaq Prokrust əlinə keçən yolçular soy-maz, lakin əvəzində onları dəhşətli bir sınağa məruz qoyarmış. Kimin boyu onunkundan uzun olsa, kəsib özünü ilə bərabərləş-dirərmiş, boyu gödək olanları isə xüsusi dəzgaha salıb dartar, uzadarmış... Bir sözlə, Prokrustun beynində belə idbar, idiot bir qənaət yuva salıbmış ki, "gərək hamının boyu mənim boyuma bərabər ola, nə artıq, nə də əskik!". Kürçaylı bu qədim rəvayətin

dumanları arasından bəşər tarixinə nəzər salır, Prokrust meyarlı hakimləri silkələyir, onların bizimlə müasir olan həmtaylarını biabırçılıq sütununa mıxlayırdı

O vaxtdan illər keçib, dəyişibdir zamana
Başqa prokrustlar gəlib indi cahana.
Onlar qaçaq deyildir, əllərində hokm var,
Onlar beyin kəsirlər, fikir tarazlayırlar.
Deyirlər mənim kimi düşün, anla, danış, din,
Fikirlər eyni olsun mənim fikirlərimin.
Mənim kimi nəgmə də, mənim kimi oxu, yaz.
Mənim fikirlərimin fəvqündə durmaq olmaz!

“Herkulesin çobanlıqı” şeiri də mövzuya nümunə gətirilən şeirlər sırasındadır. Bu şeir Əliağa Kürçaylının 1977-ci ildə qələmə aldığı “Düşüncələr” adlı şeirlər silsiləsinə daxildir. “Qədim yunan mifləri və tarixi ilə bağlı şeirlərin hamısını birləşdirən bir ümumi cəhət var. Mif, tarix bu şeirlərin müəllifləri üçün öz-özlüyündə bir məqsəd yox, çağdaşlıqla bağlı hər hansı məsələyə münasibəti ifadə etmək üçün bədii vasitədir. Bədii mətnə qədim miflərin çağdaşlıq problemləri ilə bağlılığını şair Əliağa Kürçaylı “Herkulesin çobanlıqı” şeirində...” ifadə etmişdir.

“Yol üstünə düşən daş” şeiri Ə. Kürçaylının... 1978-ci, xüsusən 1979-cu illərdə şair üçün ağır, gərgin keçən ayların məhsulu olan “Daşlar” silsiləsi...” tərkibindəki şeirlərdən biridir. “Daşla bağlı hər hansı bir anlam şairdə poetik assosiasiya doğura bilir. Tutaq ki, o, yol üstünə düşən daşı götürüb-götürməməyi adi məsələ hesab etmir, bu haqda qədim bir yunan əfsanəsinə müraciət edir: hamı deyirdi ki, görəsən, bu daşı yolun üstünə kim atıb. Ancaq bu giley-güzar köməyə çatmırdı, insanlarr elə hey toqquşub yıxılırdılar.

İnsanlar yıxılır
Zaman keçirdi.
Artırdı yıxılan, qol-qıçı sınan

;

O yoldan bir qərib insan keçirdi,
Bu canlı lövhəni gördü
O giley etmədi. Qol çirməyərək,
Sürüdü sal daşı yoldan kənara.
El yolu göründü ovuc içitək
Sonra o, üz tutdu dayananlara.
Söylədi: -heyretə düşdünüz niyə?
Durub baxırdınız daşa qatarla.
Qalxmaz ortalıqdan heç bir manea
Sözlə, yalvarışla, giley-güzarla.

“Yol üstünə düşən daş” şeirini şairin “Elladanın nəvəsinə” (1964) şeirinin məntiqi davamı kimi qəbul etmək olar. “Elladanın nəvəsinə” şeiri ilə oxşarlıq təşkil edən Nəbi Xəzrinin (1924-2007) “Yunan oğlu” adlı tribun şeirində olduğu kimi, Kürçaylı da Nəbi Xəzri kimi Elladanın nəvələrini müstəmləkə olan, “...yad çəkmələrin tapdağı altında qalan...” Qədim Yunanıstanın əvvəlki şöhrətini özünə qaytarmağa çağırır:

Yadellilər qarşısında
Tarixini varaqlama.
Qolundakı köləliyin
Zəncirini qır, at bu gün!
Şöhrətiyçün çox ağlama.
Keçmişinə layiq olan
Bu gününü yarat bu gün!
Şöhrətiyçün çox ağlama.
Keçmişinə layiq olan
Bu gününü yarat bu gün!”.

Əvvəldə nümunə kimi verilən, haqqında söz açılan şeirlər qədim yunan mifologiyası və tarixi ilə bağlı olduğu halda, Ə. Kürçaylının 1975-ci ildə yazdığı, “Aktyor dostumun söhbətləri” şeirlər silsiləsinə daxil olan “Mütilər” şeiri qədim yunan “Mütilər” şeiri qə-

dim yunan yazılı ədəbiyyatı ilə bağlıdır. "Mütilər" şeirinin əsasında şeirinin əsasında Klassik dövr yunan ədəbiyyatı (Yunanıstanın makedoniyalılar tərəfindən işğalına qədər davam edən yunan tarixinin bu dövrünə Attik dövr deyilir (Attika-Afinanın mərkəzidir) nümayəndəsi (eramızdan əvvəl V-IV əsrlər) olub, ən yaxşı faciə-lərin müəllifi kimi tanınan, e.ə. V əsrdə yaşamış Sofoklun (e.ə. 496-406) "Çar Edip" faciəsi durur. "Adi faktların bədii şəkildə əyaniləşdirilməsi imkan verir deyək ki, şair özündən razılığa dözə bilmir; hətta, Edip rolunun səhnə təcəssümünü verən aktyorun... əhvali-ruhiyyəsi, psixoloji sarsıntısı şairi kədərləndirir, onda təzə hisslər, duyğular oyadır. Səhnədən haqq deyən də, nahaq deyən də, düzlər də, əyrilər də, adlı-sanlı sərkərdələr də Edipin qarşısında sarsılır, vəzirlər və müşavirlər ondan aman istəyirlər. Edip bu mənzərəni görür, daxilində narahatlıq yaranır, özünün gücünü taxt-tacın vahiməsində axtarır:

Sanki milyon başlı əjdahayam mən,
Tərpənsəm bir anda dağılar aləm.
Özümə baxıram-cılız bir bədən;
Bir qul yumruğuna dözə bilmərəm.

Aktyor səhnədən-Ediplər mühitindən ayrılanda özündə dinclik və rahatlıq tapır. Mütiliyn müstəbidlik doğurduğuna inanır: aidiyyəti sadəcə sərlövhə səviyyə-sindədir". Bunu pyesin məzmunu ilə tanışlıq da təsdiq edir

Deyirəm yaxşı ki, səhnədir bura,
Edip paltarında aktyoram mən.
Uzaq olacağam bir saat sonra,
Qullar dünyasının mütiliyindən
Onlara baxdıqca iyrenir ürək,
Önündə əsirlər kralın, serin.
Onlar olmasaydı, güney qarı tək
Ömrü az olardı müstəbidlərin

Yuxarıda nümunə gətirilən şeirlərdən əlavə, "...1978-ci ildə, sağlığında işıq üzü görmüş "Bütövlük" adlı son kitabı üçün..." Dövlət mükafatı alan Əliağa Kürçaylı şeir və poemalarında arxaik dövr yunan ədəbiyyatı nümayəndəsi, e.ə. VIII əsrdə yaşamış Homerin, onun "İliada" və "Odisseyə" poemalarının, Olimp dağının, Orfeyin, Zevsin, Dedalın, İkarın, Afroditanın, Anteyin, Prometeyin, Atlantın, Apollonun, Heraklin; Damoklun qılıncı və Femidanın tərəzisi "...Kürçaylının "Axillesin dabanı" pyesində..." İstehsalat mövzusu zahiri fon təşkil edir, əsas hadisələr ailə-məişət planında cərəyan edir. Avtobaza rəisi Qulam İmamzadə vaxtilə adi sürücü olduğunu unudub indi həm işdə, həm də evdə özünü alimənsəb bir insan hesab edir, hamıya yuxarıdan aşağı baxır, avtobazada qanunsuzluqlar törədir, ailədə isə oğlunun səadətinə hər vəchlə mane olmağa çalışır. Konfliktin mənfi qütbünü əsasən o, təmsil edir. Arvadı Kövsərin də hər addımbaşı onunla həmfikir olması bir elə rol oynamır. Qulamın avtobazada törətdiyi cinayət sürücü Yalçının əli ilə törədilir. Ancaq burada onun heç bir günahı yoxdur, çünki oğurluq hadisəsi Qulamın göstərişi ilə olub. Beləliklə, pyesdə Qulam İmamzadə yeganə mənfi obraz kimi arvadı Kövsərin də hər addımbaşı onunla həmfikir olması bir elə rol oynamır. Qulamın avtobazada törətdiyi cinayət sürücü Yalçının əli ilə törədilir. Ancaq burada onun heç bir günahı yoxdur, çünki oğurluq hadisəsi Qulamın göstərişi ilə olub. Beləliklə, pyesdə Qulam İmamzadə yeganə mənfi obraz kimi diqqəti cəlb edir. Ona görə də, konflikt dərinləşmir, şaxələnmir, bir qapalı dairədən kənara çıxmır. Doğrudur, əsərin sonunda günahkar ifşa olunur. Qulam İmamzadənin avtobaza rəisi, həm də ailə başçısı kimi iflası sona yetir".

**Rəsul Yusifoğlu, Salyan rayonu Salman Cəfərov adına
Yenikənd kənd tam orta məktəbinin Azərbaycan dili və
Ədəbiyyat müəllimi**

Əliağa Kürçaylının həyat və yaradıcılığının əsas tarixləri

Əliağa Kürçaylı 1928-ci il 20 fevral tarixində Salyan qəzasının Kür Qaraqaşlı kəndində anadan olmuşdur.

- 1944–1946** - Zaqafqaziya Dəmir Yolu İdarəsinin Salyan şöbəsində mühasib işləməyə başlayıb
- 1946–1947** - Salyan Dram Teatrında baş mühasib vəzifəsinə işləməyə başlayıb
- 1946** - "Sənin gözlərin" adlı ilk əsərini yazıb
- 1947** - Gənc yazıçıların I Respublika müşavirəsində iştirak edib.
- 1949–1954** - ADU-nun Filologiya fakültəsində təhsilini davam edib
- 1951** - Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü olub.
- 1953–1955** - "Ədəbiyyat və incəsənət" qəzetində şöbə müdiri işləyib
- 1954** - "Salam, gələcək illər" kitabı nəşr olunmuşdur.
- 1955–1957** - Moskvada ali ədəbiyyat kursunun dinləyicisi olub
- 1956** - "Səfərə çıxıram" kitabı nəşr olunub.
- 1958** - "Gözəllik" kitabı nəşr olunub
- 1959–1965** - "Azərbaycan gəncləri" qəzeti redaksiyasında - şöbə müdiri olub
- 1960** - "Cavabsız məktublar" kitabı nəşr olunub
- 1961** - "Nargindən əsən külək" kitabı nəşr olunub
- 1963** - "Şeirlər" kitabı nəşr olunub.
- 1964** - "Əsmər və Zəfər" kitabı çap edilib
- 1963** - "Şeirlər" kitabı nəşr edilib
- 1964** - "Əsmər və Zəfər" kitabı nəşr olunub
- 1965** - "Səfərə çıxıram" kitabı nəşr edilib
- 1966–1967** - Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatında redaktor vəzifəsində işləyib

- 1966–1967** - Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatında redaktor vəzifəsində işləyib
- 1967** - "Durnalar cənuba uçuş" kitabı nəşr olunub
- 1969** - Seçilmiş əsərləri" nəşr edilib
- 1970** - Yollarda axtar məni" şeirlər və poemalar çap olunub
- 1973** - "Həyatın dolayları" kitabı nəşr edilib
- 1975** - Azərbaycan Yazıçılar İttifaqında drama-gurgiya bölməsinə rəhbərlik edib
- 1976** - "Dünya ovcumdadır" şeirlər və poemalar nəşr edilib
- 1978** - "Bütövlük" şeirlər və poemalar kitabı çap edilib
- 1978-may** - "Yazıçı" nəşriyyatında baş redaktor vəzifəsi-ni icra edib
- 1979-30 iyul** - Azərbaycan SSR əməkdar incəsənət xadimi fəxri adına layiq görülüb
- 1980** - "Ülkər" kitabı nəşr olunub.
- 1980-11 fevral** - Uzun sürən xəstəlikdən sonra vəfat edib
- 1980** - Ölümündən sonra Azərbaycan SSR Dövlət mükafatına layiq görülüb
- 1987** - "Qəlbin sıxılsa əgər" şeirlər və poemalar kitabı çap edilib
- 1989** - "Seçilmiş əsərləri" nəşr olunub..
- 2004** - "Seçilmiş əsərləri" nəşr edilib

Əliağa Kürçaylının ədəbi düşüncələri və yazıçı dostları haqqında fikirləri

“Yesenin poeziyada etiraf nöqtəsidir”.

“Günlərin bir günü hökmən ən yaxşı şeirimi yazacağam”

“Mənim ən yaxşı şeirim budur. Onun gözləri məni həyat yollarında azmağa qoymaz”. Əliağa Kürçaylı sevimli qızı **Ülkər** barədə belə deyirdi.

“Yaşasın poeziya!” Əsl poeziya ölmür. Əsl poeziya ölmürsə, demək o da yaşayacaq.

“Şair gerek həyata hərtərəfli, dərinlən nüfuz etməyi bacarsın. Yaşadığını, duyduğunu qələmə ala. Başlıcası isə ürəyin həyə-harəyini dinləyə, qəlbin çağırışına qulaq asa. Onda poeziya da xalq həyatı, xalq ruhu ilə nəfəs alar”.

“Qarşılaşdığım çətinliklərdən, sarsıntılardan doğan ilk şeirlərim qələmsiz, kağızsız qəlbimə həkk olunurdu”.

Şair pislərin də xasiyyətinə bələd olmalıdır, yaxşıların da.

Yenidən Yeseninə qayıtmaq istəyir, onun daha bir neçə şeirini tərcümə etmək fikrindəyəm.

"Mən şeir yaza-yaza ömürlər yaşayıram" deyirdi: "Gerek yarımçıq qalan ömürləri yaşayım..."

Səməd Vurğunun diqqət və qayğısı ilə tərbiyələnməmiş nəslimizin taleyi hesab oluna bilər...

Səməd Vurğun "Böyük ürək sahibi, böyük insan, böyük təbiət sahibidir"

“**Səməd Vurğun** bizim mənəvi atamızdır. Bizim başımıza əl çəkib, bizi pərvəzləndirən, bizim nəslini gətirib ortaya çıxardan, ərşəyə çatdıran Səməd Vurğundur”.

"**Poeziya** o zaman öz yüksək borcunu ödəmiş olur ki, qarşısına qoyduğu məqsədi, təlqin etmək istədiyi fikri eyni zamanda bədii boyalarla, yüksək şeiriyyətlə, bir sözlə, sənətkarlıqla ifadə etmiş olsun. Əks təqdirdə, əsər soyuq mühakimədən, cansız nəqşlərdən uzağa getməz, oxucunun qəlbinə, şüuruna təsir edə bilməz”.

Mənim bir şair kimi formalaşmağımda **Səməd Vurğunla** yanaşı, **Süleyman Rüstəmin** də böyük rolu olub

Zirvə bir qaladır, - zirvədəyəm mən.

Min igid vardırırsa, satqın da vardır!
Çətindir ayırmaq haqqı nahaqdan.

Şair azadlıq üçün doğulub ancaq,
Azadlıq yolunda ölməlidir o.

Nə qədər Təbrizsiz, Şəhriyarsızam
Gülmür, gülməyəcək gözlərim mənim!

Ölçüyə sığışmaz, hesaba gəlməz
Sözümüz, şeirimiz, şeiriyyatımız.

Gəncliyində ləyaqətlə yaşamayan
Təmiz, müdrik insan kimi qocalmayır.

Zirvələr önündə zəifdir düşmən,
Zirvə bir qaladır, zirvədəyəm mən.

Öz doğma elində seilməyən kəs
Özgə bir eldə də sevilə bilməz!...

Eşqin bayrağını elə tutmuşam ,
Sanki məhəbbətin bayraqdarıyam.

Şair var fəxr edir şeirləriylə,
Şair var,- əmanət kitabçasıyla.

İnsansız olsaydı ərzini sinəsi,
Yəqin qaralardı günü şöləsi.

Görkəmli şəxslərin Əliağa Kürçaylı haqqında fikirləri

Mən hər dəfə ölməz şairimiz Əliağa Kürçaylı -onun poeziyası-
nı oxuyanda qərribə hisslər keçirmişəm: həyatda nikbin, sözü üzə
şax deyən, cüssəli bir şairin obrazı ilə üz-üzə dayanmışam.

Allahverdi Eminov,

Pedaqogika üzrə fəlsəfə elmləri doktoru, dosent

"Kürçaylı oxucuların ürəyinə yol tapmış xoşbəxt sənətkarlardan-
dır.Bu yol çətin yoldur: mətanət, sədaqət, məhrumiyyətlərə dözü
m yoludur, ömrünü poeziyaya həsr edənlərin yoludur".

Bəxtiyar Vahabzadə,

Xalq şairi

Şairin çoxşaxəli ədəbi fəaliyyətini (dramaturgiyası, publisist-
ikası, nəsr, ədəbi tənqidi, tərcümələri) yüksək qiymətləndirməklə
yanaşı, lirikasına xüsusi önəm verir, onun özəlliyini, bənzərsizli-
yini məxsusi vurğulayıram, "Əliağa Kürçaylı hər şeydən əvvəl
gözəl lirik şair idi"

Bəkir Nəbiyev,

Akademik

Kürçaylı "şeirimizin döyüşkən əsgəri" sayır, onun uğurlarına
ürəkdən sevinir, "Bütövlük" kitabını şairin mənəvi böyüklüyünün,
bütövlüyünün, mübarizliyinin rəmzi kimi qiymətləndirirəm.

Bəxtiyar Vahabzadə,

Xalq şairi

Kürçaylı həyatda və poeziyasında təvazökar, sadə olduğu qədər
də ciddi, sərt və eyni zamanda mərd bir insan-şair ömrü yaşa-
mışdır. Onun qısa şimşək ömrü ədəbiyyatımızda əsl fədakar sən-
ətkar ömrü kimi qalacaqdır.

Əmirxan Xəlilov,

Filologiya elmləri doktoru, professor

"Bu cavanın böyük gələcəyi var.
Mən onun əsərlərini oxuyanda öz gənclik illərimi xatırlayıram".

Səməd Vurğun,
Xalq şairi

"Müasir şeirimizin ən uca və barlı-
bəhərli budaqlarından biri sındı".

Xəlil Rza Ulutürk,
Xalq şairi

Əliağa Kürçaylı poeziyası - "hamını düşündürən ciddi mətləbləri
tərənnüm edən" poeziya, "sətirləri, sözləri ilham, cavanlıq
ehtirası ilə çağlayan" bir şairin qələmindən çıxmış "ciddi poeziya"
dır.

Cabir Novruz,
Xalq şairi

"Epik lövhələr yaratmaq, portret cıza bilmək, xarakterlər vermək
cəhətindən Kür-çaylının qələmi itidir.

Əkbər Ağayev,
Tənqidçi, ədəbiyyatşünas

"Şair daşın mənə rənglərini incələyir, təbiətə və insana məhz bu
rənglərin güzgüsündən baxır.

Yaşar Qarayev,
Tənqidçi, ədəbiyyatşünas

Əliağa Kürçaylı poeziyada ardıcıl surətdə işləyən, çalışın, çox
yazan, özü də əsasən yaxşı yazan şairlərimizdəndir.

Cabir Novruz,
xalq şairi

İstəkli qələm dostumuz Əliağa Kürçaylı bu gün sıralarımızda
olmasa da, qiymətli əsərləri səfərindən qalmayacaq. Onların son
mənzili, son dayanacağı həmişə oxucuların könül aləmi olacaq.

Bəkir Nəbiyev,
akademik

Onların son mənzili, son dayanacağı həmişə oxucuların könül
aləmi olacaq.

Bəkir Nəbiyev,
akademik

Günlər keçəcək, şerlərin gəzəcək dodaq-dodaq sənsiz,
Məhəbbətin gəzəcək ürək-ürək sənsiz.

Rəsul Rza,
xalq şairi

Mən Əliağa Kürçaylını, 1980 – ci ildə vəfat etsə də, bu gün
bizimlə bir sırada addımlayan, sabaha doğru addımlarımızda
bizimlə bir olan, sevincimizdə də, kədərimizdə də görünən bir
şair kimi hiss edir, duyuram.

Vaqif Yusifoğlu,
şair

Əliağa istedadlı şair, açıqsözlü, mərd və zəhmətkeş bir insan idi"

Fikrət Qoca,
Xalq şairi

"Əliağa Kürçaylının Azərbaycan ədəbiyyatına xidmətləri
danılmazdır.

Sabir Rüstəmxanlı,
Xalq şairi

.Kürçaylının "Kənd işıqları" poemasını bəyənmiş xalq şairi ona
demişdi ki, sən gün-gündən inkişaf edirsən.

Süleyman Rüstəm,
Xalq şairi

Kürçaylının bir şair kimi inkişafı təbii yolla gedir, istedadı orijinal-

dır, kitabdan-kitaba daha da parlayır və öz yeni xüsusiyyətlərini bürüzə verir"

Əkbər Ağayev,
tənqidçi

Əliağa Kürçaylı hansı mövzuda şeir yazırsa yazsın-oxucuları düşündürən mətləblərə toxunur, həmin mətləbləri öz üslubuna məxsus ustalıqla poeziya dilinə çevirir".

Qabil,
Xalq şair

Əliağa Kürçaylının "Daşlar" silsiləli şeirlərini "müasir fikrin, müasir hisslərin qüvvətli tələtümündən doğan həqiqi poeziya" nümunələri kimi dəyərləndirirəm.

İlyas Əfəndiyev,
Xalq yazıçısı

Əliağa Kürçaylı nadir istedadla malik tərcüməçi idi.

Vaqif Yusifoğlu,
tənqidçi

Əliağa Kürçaylının şeirləri məkanın və zamanın zənginliyindən, inkişaf prinsipindən, "dünya ruhundan" qidalanıb, lakin mücərrəd çiliyə çevrilmir.

Allahverdi Eminov,
Yazıçı-publisist

Əliağa Kürçaylı poeziyasında insanların əxlaqi təbiətini qabaqca dan hissetmə duyumu güclüdür.

Allahverdi Eminov,
Yazıçı-publisist

Kürçaylı oxucularının ürəyinə yol tapmış xoşbəxt sənətlarlardandır.

Mirvarid Dilbazi,
Şair

Bizim hər birimizin pəncərəsindən düşən ay işığında Kürçaylı hərarətinin, Ülkər məhəbbətinin zərreləri olacaqdır.

Elçin,
Yazıçı

Əliağa Kürçaylının şeirlərində son dərəcə aydın, parlaq, emosional cizgilərlə, qabarıq, epik əhatəliklə özünü bürüzə verən zaman əlamətləri bilavasitə müharibə illəri ilə bağlıdır və bu təsadüf deyildir.

Şamil Salmanov,
Professor

ƏLIAĞA KÜRÇAYLININ ƏSƏRLƏRİ

Kitabları

1953

1. Arifin bağçası / Əliağa Kürçaylı; red. O.Sarıvəlli. - Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1953.- 15 s.

1954

2.Salam, gələcək illər! / Əliağa Kürçaylı; red. Ə.Tudə.-Bakı:Azərnəşr, 1954. -109 s.

Kitabın içindəkilər: İlk görüş;Beş dəqiqə; Komunistlər partiyası;Salam, gələcək illər!; Mənim qızıl manatım; Körpə dustaq; Yaşıldım

mühəndisə; Sevgilim; Dostluq; Mənə elə gəlir ki; Rus qızı; Don çayının körpüsü; Mu-ğana bahar gəlir; O uçur torpağa can vermək üçün; Sarvan kəndi:1. Sarvanın yolları; 2. Sarvanın qüdrəti; 3. Sarvanın mək-təbi; 4. Sarvanın sabahı; İki ürək; Sülh nəğməsi; Mənim imzam; Sovet əsgəri; Müqəddəs arzu; Amerika diplomatına; Qatar gedir; Səslər; Sağlıq; Nə şöhrət; Doğma yurdum; Qanad açır quş kimi; İnan ki, yaşamazdım; Qonşu qız; Kür; Kənd işıqları.

1956

3. Səfərə çıxıram / Əliağa Kürçaylı; red. M. Rahim.- Bakı: Azərnəşr, 1956.- 212 s.

1958

4. Gözəllik: şeirlər / Əliağa Kürçaylı; red. Ə.Ziyatay; rəs.H. Zeynalov. - Bakı: Azərnəşr, 1958. - 87 s.

Kitabın içindəkilər: Birinci sağlıq; Dostluq haqqında ballada; Nəvai teatrında; Tonqal başında; Petropavlov qalası; Ağ aqayın; Qəlbin sıxılma əgər..; Qızıl meydanda görüş; Çay; Qaranquş; İzlər; Elegiya(Səməd Vurğunun xatrəsinə); "İnsan yalnız bir dəfə gəlir dünya üzünə"; "Bir qız keçir küçədən – bir gözəllik timsalı"; "Yaman oxşayırsan, deyirlər, mənə"; "Sən mənə lazımsan su tək, hava tək"; İki məktub; Dostların savaşı; Baxışlar; Şuşa yaylağında; Dilə gəl; Qartal; Gəlir; Yarpaqlar; Turac; Kür; Dəniz; Mənim gəncliyim; "Sən gəldin, gəlişinlə"; "Gözləyirsən onu könlündə ümid"; "Səma aydın olanda"; Atasız uşaq; Xatirə; Etiraf; Sənin taleyin; Yaşıl yarpaqlar; Sən gələndə; Lenin burda yaşamışdır; **Satirik şeirlər:** Şair Mayakovski ilə söhbət; Yazıl-mamış şeir; Yolda tək çinar.

1960

5. Cavabsız məktublar: lirik şeirlər / Əliağa Kürçaylı; red. İ Sultan; rəs. H. Ağayev. - Bakı: Azərnəşr, 1960.-73 s.

"Daha gözəl günlərə qovuşsun deyəinsan"; Əfsanələr.nağıllar; Qəhrəmanın şəkli; 26-lara; Mənim musiqim; **Cənubun dərdi;** Yadelli kapitan; Gəl bizim ellərə gedək, əzizim!; "Dəniz sakit, hava ilıq, arabir...";Bakımı xatırlayıram; Sənin yerin görünür; Fəxri xiyaban; Mənim baharım; Rus qışı; Livadiya; "Bir qağayı uçub getdi"; "Dənizin səthinə bax, gör nə hamar"; "Ya qonaq, ya qərib, ya səyyah ol sən"; Bakı; Füzuliyə qitələr; Nifrət və məhəbbət; Aprel; Savalanın zirvəsində qar görürəm; Dağlarda; Gördüm; Dənizçi (nəğmə); Mehdi haqqında ballada; Sənin saçların; "Sən mənə ömrüm boyu"; "Ay eloğlu, biz toyuna gəlmişik"; "Hələ sənin qədər mənə dünyada"; Yadıma sən düşürsən; Bülbül (əf-

sanə); Məhəbbət; “Quşun dili yoxsa da”; “Sən ikicə həftəliyə...”; “Yox, yox, mənim eşqim”; Nəğmə; “Əzizim, atılmayan ox”; “İnciyib söylə, nəçin keçdin sən?”; Buludlar; Bahar; Etiraf; Sənin güllü örpəyin; Gəl barışaq; “Göy dənizdə söndü fanar”; “Nənə son nəfəsdədir”; O sevinclidir, səadətdir...; İnsanlar haqqında ballada ...; Cavabsız məktublar.

1961

6. Nargindən əsən külək: şeirlər / Əliağa Kürçaylı; red. N. Həsənzadə; rəs.H. Q. Zeynalov. - Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1961. - 92 s.

Müəllifin oxuculara təqdim etdiyi bu kitabda şair gənclərin əmək və sevgisini tərənnüm edən bir neçə yeni şeirini və iki poemasını daxil etmişdir. “Nargindən əsən əsən külək” əsərində şair maraqlı sujet quraraq, həqiqi və saf sevgi məsələlərini qoyur, eyni zamanda saxta və qorxaq adamları ifşa edir.

Kitabın içindəkilər: **Şeirlər:** Yol uzundur... Görünməyir nə əvvəli, nə sonu; Fit verib yoluna düzəldi qatar; Harda olsam, gələrəm; Deyirlər, keçmiş qaytarmaq olmaz; Mən heç kimə heç vaxt həsəd çəkməmişəm; Elə bildim bahar gəldi; Açmaq istəyirəm-sənə qəlbimi; Mən sənə demirəm aylı gecələr; O, ömrümün göylərində; Mənə yaşamağı öyrət, əzizim; O səkidə sizin edir, bu bu səkidə bizim ev; **Poemalar:** Sınaq; Nargindən əsən külək.

1963

7. Şeirlər / Əliağa Kürçaylı; red. E. Borçalı; rəs. S. Qənizadə. - Bakı: Azərnəşr, 1963. - 89 s.

Kitabın içindəkilər: **1. Adsız şeirlər:** Ad qoymuram sizə mən; Əl eləyir uzaqlar, Yollar eniş-yoxuşlu; Telefon budkasının

döyülür pəncərəsi; Qapıdadır hələ qış; Tarizən, çaldıqcaqurt-armır yenə; Sevirdi xurmayı hörüklərini; Torpaq quruyurdu-yağdı yağışlar; Xançınarın gövdəsini; Fərqanənin çinarları gözəldir; Burda neçə nəğmə var; Yenidən enməkçün öz yuvasına; Fit verib yoluna düzəldi qatar; Nə qədər uzağıq bir-birimizdən; sən dedin: -Ay gözəldi; O, qarğıdan tütək kəsdi; Deyin, bu dünyada nə görmüşəm mən?; Səmada dövrələnir-kən; Məhəbbət yolunda yorulmur ürək; Yol uzundur; Harda olsam gələrəm; Mənə yaşamağı öyrət, əzizim; Mən sənə demirəm aylı gecələr; Qonşu kupədəki cavan alamanla; Əssə də bir gün dizim; Deyirsən ilk bahar sevgi dəmidir; Açın qapıları, açın tayabatay; Sevgilim, tut əlimdən; Sevirəm qaranquşu; Yolda açdım səhəri; Sən mənim yanıma gəlmək istəsən; Yenə gəldim Qarabağa; Kiçik təkanla da şütüyür qayıq; **2. Adlı şeirlər:** Onun şekli; Bakı lövhələri; Sabir bağında; Birinci gün; Əbədi məşəl; Dedilər Kür quruyur; Qar yağır; Muxbir və bənnə; Yadındamı, Stepan?; Ulduzlar; Mühacir; Küçələr; Körpə dustaq.

1964

8. Əsmər və Zəfər: poemalar / Əliağa Kürçaylı; red. İ. Tapdıq; rəs. N. Axundov.- Bakı: Azərnəşr, 1964. - 28 s.

Kitabın içindəkilər: Əsmər və zəfər; Aydın səhər

1965

9. Səfərə çıxıram / Əliağa Kürçaylı; red. M. Rahim; rəs. İ. Piçxadze.- Bakı: Azərnəşr, 1965 -211 s.

Kitabın içindəkilər: 1. Könüllər dünyasında: Deyin bu dünyada nə görmüşəm mən?; Desələr səfərə çıxmaq gərəkdir...; Çay; Yer qazılır; Bir qəzet parçasına bükülübdür naharım; Sevincimiz, kədərimiz; Gecələr ay olmaq istəyirəm mən ..; Sən mənə ömrüm boyu; Çörək; Barlı ağac; Qapıdadır hələ qış; Göy dənizdə södü fənər; Bahar; Buludlar; Ya qonar, ya qərib, ya səyyah ol sən; Fəxri xiyaban; Mən yox-ürəkdir dedim; Ömür; Ocaqda şam ağacı; Avtomat qələmlər çeşid-çeşiddir; İzlər; **2.Xatirələr:**Sənin yerin görünür; Muğanın qışı; Sən baharsan; Cənubun dərdi; Mənim musiqim; Dağlarda; Savalanın zirvəsində qar görürəm; Lermontova nəğmələr; Elladanın nəvəsinə; Sovet əsgəri; **3.Nəhəbbət:** Sevgidən danışan şeirlərimi; Sən mənə lazımsan sutək, havatək; Əynindəki donun bəyaz; Turac; Yarapaqlar; Qartal; Gəlir; Dənizdə aya çimirdi; Məndən bir az aralı; Qranquş; Dəniz; Gözləyirsən onu könlündə ümid; Bilirəm, sevgimi, günahlarımı; Payız düşüncələri; Dünən məktəbli idin; Bir qağayı uçub getdi; Dənizin səthinə bax, gör nə hamar; Ay eloğlu, biz toyuna toyuna gəlmişik; Əzizim, vaxtında atılmayan ox; İnciyib söylə, neçin getdin sən?; Nənə son nəfəsdədir; Qəlbimə qəm dolurdu; Deyirdim ki, bir daha; Qaraquşlar qayıtdı; Qanad açır quş kimi; Birqız keçir küçədən-bir gözəllik timsalı; Yaman oxşayırsan deyirlər mənə; Bilmirəm işin nə , sənətin nədir; Şuşa yaylağında; Dilə gəl; Atasız uşaq; Sevgilim, tut əlimdən; **4. Poemalar:** Daş hasar; Mənim məhəbbətim; Yesenin Bakıda; Payız günləri; Qəzəbli sular.

1967

10. Durnalar cənuba uçu: şeirlər və poemalar / Əliağa Kürçaylı; red. İ.Tapdıq; rəs. Ə. Dadaşov.- Bakı: Gənclik, 1967. – 254 s.

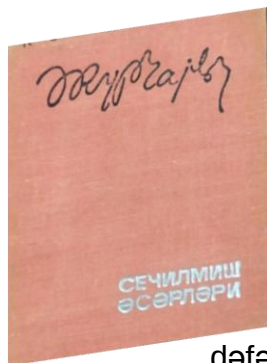
Kitabın içindəkilər: Lirikə: Deyirəm ömrüm bo-yu; Arzu; Qartal; İkar gəlir; Sənin qonağınam, ey vüqarlı dağ;; Keçdiyin yerlərdən

keçib Kür çayı; Mənim atam; Ana nağılları; İnsan öldü; Abşeron bağları; Sənsizlik; Qu quşunun nəğməsi; Yuxuda gördüm ki...;Dostluq; Sizin ev; Dostların savaşı; Bağça uşaqları; Yad adamlar; Sənətin qüdrəti; Özgə sevinci; Düşüncələr; Ey qırmızı mandatlı, günəş ürəkli gənclik!; Bizim yerlər; Sağalmaz yara; Uzanır mavi dəniz...; Dəniz sakit olanda; Kəndimiz haqqında düşüncələr; Qağayılar ağlayırdı; Mənə elə gəlir in-sandır dəniz; Yedək gəmisini; Dənizi narahat gördüm bu axşam; Dəniz sahilində bir sal qaya var; Səmadan ağır-ağır; Kor; Mənə elə gəlir dünyada hər şey; Sənin nəğmələrin; Deyirsən ilk bahar sevgi dəmidir; Mən də səadətimi qura bilərdim; Qəlbimlə tutqundur payız səması; Böyük sənətkar; Kürün nəğmələri; Bu gün xatırıma düşdün təzədən; Mən ana görürəm yuxuda tez-tez; İstəmə; Məhəbbət; Ayrılıq; Xərclədim gəncliyi qara pul kimi; Dərd olar; Ay dost!; Yanır dənizdə bir fanar; Ana yurdun təbiəti; Talış dağları; Mil düzündə; Bizim yarış; Bülbül səsi; Nəsillər; Bir zamanlar bu şəkil; Bahardır yolumuz; Aktyor dostumun söhbətləri: Başçılar; Robot,robot!; Futbol və Şekspir; Aktyorun məhəbbəti; **Tikanlı sözlər:** Ordan-burdan; Qaloşcütəyən; Taleyim fırça deyil qələm verdi əlimə, O qız sevir məni, mən sevən qədər; Bir gün süddə yandı dilin; Palto əhvalatı; Dostların görüşü; Telefon söhbəti; Mən gilənar istədim bir kilo; Bozbaşə mərsiyə; Matəm marşı; Ehtiyat; Necəsən; qanmayım atan yansın?!; **Poemalar:** Durnalar cənuba uçu; Məhəbbət; Xatirə; Təbəssüm.

1969

11. Seçilmiş əsərləri / Əliağa Kürçaylı ; red. E. Borçalı; rəs. M. Qasımov.- Bakı: Azərneşr, 1969. 487 s.

Kitabın içindəkilər: Müəllifdən; Ləyaqət: Bizim el; "Yol uzundur"; Zirvədə; İzlər; Çay; "Sən mənə ömrüm boyu"; "Göy dənizdə söndü fənar"; "Əl eləyir uzaqlar"; "Yenə gəldim Qarabağa"; "Yolda açdım səhəri"; "Açın qapıları, açın taybatay"; Deyin, bu dünyada nə görmüşəm mən?"; Qəlbin sıxılsa əgər; Sonet- "Yaman oxşayırsan..."; Sonet- "Bilmirəm işin nə..."; Sonet- "İnsab yalnız bir dəfə..."; Bakı; Sədaqət; Fəxri Xiyaban; Ləyaqət;

Bir ovuq günəş; Mənim atam; Ana nağılları; İnsan öldü; Düşüncələr; İkar gəlir; Oğluma; "Uzanır mavi dəniz"; "Dəniz sakit olanda"; Səmadan ağır-ağır; Yedək gəmisi; Dəniz insandır; Qağayılar ağlayırdı; Elegiya; Sənin yerin görünür; Kor; Ana; Yuxuda ana görürəm; Sənin saçların; Mən səsnə demirəm, aylı gecələr; Cənubun dərdi; Savalanın zirvəsində qar görürəm; "Araz, Astaraçay axır lal kimi; Oxu!; Dağlarda; "Yollar eniş-yoxuşlu"; Ay dost!; "Bilirsən həyat nədir?; Fillərdə ağlayar; Nifrət və məhəbbət; Qartal; Yeni allahlar; Tarix dərsi; Qırıl; Bülbül səsi; Burda neçə nəğmə var; Petropavlov qalası; Tonqal başında; Başçılar; Futbol və Şekspir; Sabir bağında; Əbədi məşəl; Birinci gün; "Daha gözəl günlər..."; Yadelli kapitan; Gəl bizim ellərə gedək, əzizim!; Rus qışı; Bakını xatırlayıram; Füzuliyə qitələr; Bülbül; Məhəbbət; Yad adamlar; Sənətin qüdrəti; Özgə sevinci; O, sevinçdir, səadətdir; Gördüm; Bahar; Buludlar; Söyüd; Süfrə nəğməsi; "Deyirlər keçmiş qaytarmaq olmaz"; Nənə və nəvə; Adsız şeirlərim; "Tarizən, çaldıqca qurtarmır yenə; "Qapıdadır hələ qış"; Ağcaqayın, Qar yağır; Dedilər Kür quruyur; Birinci kosmonavta; "Əssə də bir gün dizim"; Lövhə; Fərqanə; Qaranquş; Mənim gəncliyim; Dəniz; Yarpaqlar; "Qartal qanadlanıb qalxdı qayadan"; "Qarabağlı oğlan başla bir muğam; "Qoca gördüm bu gün səhər"; "Dənizin səthinə bax"; Livadiya; Yaşıl yarpaqlar; Atasız uşaq; Payız düşüncələri; Qaranquşlar qayıtdı; Lermontova nəğmələr; Dostluq duyğuları; Azərbaycan; Yaxşı ki; Bəndəm;

Nadanlıq; Mənim baharım, "Ocaqda şam ağacı"; Desələr ki, bir sənət seç; Donun!; Qəhrəman o deyil; Gəlməsən mən gələm; Mənim musiqim; Vətən ətri; Payız otları; Durna qatarı; Lorka haqqında qaraçı romansları; Elladanın nəvəsinə; Mənim taleyim; "Avtomat qələmlər çeşid-çeşiddir"; "Üfüq genişliyi, bulaq saflığı; Arzu; **Pıçıltılar:** "Mənə yaşamağı öyrət, əzizim"; Qu quşunun nəğməsi; Sevirəm səni; Səninkidir; Cülyetta; Zarafatyana şeir; "Mən sənin yanına qışda gəlirdim"; Vurğun göylər, "Qəlbimlə tutqundur payız səması"; "Deyirsən ilk bahar sevgi dəmidir; "Yox, yox, az olmayıb, çətin anlarım" "Sevgidən danışan şeirlərimi"; Dərd olar; İstəmə; "Bu gün xatırıma düşdün təzədən"; Tənhalıq; İstəmə; Qaya və dalgalar; Yuxuda gördüm ki; "Əynindəki donun bəyaz..."; "Dənizdə ay çimirdi"; Pıçıltılar; "Dünən məktənlidən"; Axşam qaranlığında; "Deyirdim ki, bir daha..."; Bilsəydin; "Bir qağayı uçub getdi..."; Sən gələndə; Etiraf; Xatirə; "Səma aydın olanda"; "Gözləyirsən onu könlündə ümid"; "Sən gəldin, gəlişinlə..."; Turac; Gəlir; Baxışlar; İki məktub; "Sən mənə lazımsan"; Sonet- "Məhəbbət yolunda yorulmur ürək"; Sonet- "Bir qız keçir küçədən..."; "Kiçik təkanla şütüyür qayıq"; Baharda gəl; "Sevgilim tut əlimdən"; O, qarğıdan tütək kəsdi"; "Sən dedin: - Ay gözəldi"; "Nə qəqdər uzağıq bir-birimizdən"; "Yenidən enməkçün öz yuvasına"; "Xan çinarın gövdəsini; Sonet- "Torpaq quruyurdu..."; "Sevirdim xurmayı hörüklerini"; Səslə məni; Ürəyim; Gəl barışaq; Sənin güllü örpəyin; "İnciyib söylə, neçin getdin sən?"; "Əzizim, vaxtında atılmayan ox..."; "Yox, yox, mənim eşqimi"; "Quşun dili yoxsa da"; "Sən ikicə həftəliyə"; Ayrılıq; "Xərclədim gəncliyi qara pul kimi"; Yadıma sən düşürsən; "Qapımızı külək açdı"; Səni gözləyirəm; Xoşbəxtlik mahnısı; "Mən də səadətim..."; Telefon söhbəti; Macəra; **Poemalar:** Cavabsız məktublar; Sınaq; Zamanın hökmü; Sən kimsən?;

1970

12. Yollarda axtar məni: şeirlər və poemalar / Əliağa Kürçaylı; red. İ. Tapdıq; rəs.Y. Salnikov.- Bakı: Gənclik, 1970. - 189 s.

Kitabın içindəkilər: Şeirlər: Günəşin səsi; Ömürdən bir xatirə; Yağışdan qorxu-ram; Aylı gecələr; Həyat; Muğanın hə-rarəti; Həyatdır...; O gün yadında varmı?; Ürəyim; Müşfiqi yaşıdından sordum; Əbədiyyət; Mən insanam; Şevçenkoya; Oksana; Babi-Yar; Payız; Bəlkə...; Böyük Vaqifə; Bahar; Baharla söhbət; Haqqın səsi; Ala buzov; Belə ola həmişə; Kədər nəğməsi; Romans; Dedin sevmirəm

səni; Köhnə tanışım; Sənin əsərin; Delfinlər; Qağayılar; Balıqlar; Müəllim əlləri; Yollarda axtar məni; Zarafatyana şeir; Kötük; Dedim-dedin; **Poemalar:** İnsafda yaxşı şeydi; Çikondanın təbəssümü; Qəzəb; Payız günləri; Daş hasar; Mənim məhəbbətim.

1973

13. Həyatın dolayları: şeirlər və poemalar / Əliğa Kürçaylı; red. M.İsgəndərzadə; rəs. Ə.Dadaşov. - Bakı: Azərnəşr, 1973- 231 s.

Kitabın içindəkilər: Şair taleyi

Zərrəyə, kiçikliyə, cılızlığa yadam mən"; Çörək; Dolaylar; Talış kəndi; Fəhlə süfrəsi; Bakılı Kür; Bakıda bir ovuc Kür suyu içdim; Kürüm; Səadət; Qaradaşlıq nəğməsi; Cambulun domburu; Ucalıq; Karlo Kaladzenin evində; Yaddaş; Nizami; Balıqçıdır oxuyan; Ana gəlir; Gecə milisi; Kəndimə gəldiyim gün; " Payızda boz sulara durub fikir verəsən"; Balıqçılar; Dan qızarıanda; İl baharda; Qoşa ağcaqayın; Plagiatla söhbət; "Günəşəlimə mən tuta bilsəm"; Şair taleyi; Rənglərin səsi Nəsimi; Dənizdə nəğmə; Dənizdə heykəl; Qocalmışan; Uşaqlıq yoldaşlarım; Yazıçılar ittifaqının qapısında söhbət; İnam; Allahlar; Qocalar; Yaşadım əsgərə; Nənəmin

55

paltarları; Təssəlli; "Soruşursan: niyə belə"; Dante; Payız; İtirilmiş uşaqlıq; "Atalar dönsəydi qanlı cəbhədən"; "O, qalxır kürsüyə, baxır salona "; Meynələr; Bülbüllər; Uşaqlıq; Kor bağırsaq; "Oğlanlar, evlərdə qızlar böyüyür"; "Kim deyir ağaclar hissiz, duyğusuz"; Yadına düşmürəmmi?; Məhəbbət qocalmaz; "Məni sənə bağlayan"; "Ovçumusan, ovmusan?"; Hər şey sənindir; Heç xəbərin yoxdu sənin; " Mən səni yuxuda görürəm hər gün"; Yoxsa?; Başıma gəldi; Pəncərələr; Güzgü qabağında; "Qüssəli çağlarında"; **Poemalar:** Bakılı Kolumb; Vətən; Lana; İnsan həsrəti.

1976

14. Dünya ovcumdadır: şeirlər və poemalar / Əliğa Kürçaylı; red. V.Nə-sib; rəs.Y.Salnikov.- Bakı: Gənclik, 1976 . – 242 s.

Əliğa Kürçaylının "Dünya ovcumdadır" kitabına şairin son illərdə yazdığı şeirləri və bir neçə poeması daxil edilmişdir. Şair şeirlərində Azərbaycan təbiətinin rəngarəng çalarlarından, insanların içindən, sevgisindən, əsriimizin müxtəlif ictimai hadisələrindən poetik söhbət açır, lirik və epik poemalarında isə müasirlərimizi düşündürən bir sıra ictimai və əxlaqi məsələlərdən danışır.

Kitabın içindəkilər: Şeirlər: Poeziya; Dünya ovcumdadır; Naxçıvan nəğməsi; Zirvələrə gedən yol; Fəhlə; Narbənd ağacı; Gözlər və sözlər; Mütilər; Təzələndi; Gecələr ay olmaq istəyirəm mən; Mən dənizə çıxıram; Görüş günü; Hər keçəndə bu zümrüdü meşədən; Dost kədəri; Dost həsrəti; Dərinlik; Bayron; Nə-təvan; Rəsul Həmzətov; Söhrab Tahir; Döyüd; Elə bil ki meşəyə...; Meşənin sükut dolu; Yaxşı ki, kədərisevincim qədər;

56

Peredelkino; Yaşıl lövhə; Kənardan bax özünə; İllər və heykəllər; Qağayılar; Köhnə əsgər dostuma; Dördkünc günəşlər; Mamont; Deyirəm, ömrüm boyu; Portuqalya səfəri; Çili notları; Çəmənə demə ki, göyerməyəsen; Yenə düşdü xatırıma kəndimiz; Qadın əli; Doğum evində; Dəmirağac; Şair dostum, uzaqlardan gəliрсən; Talış qızı; Yüz süfrədə müftə nemət dadsan da; Bakıda isti; Yarpaqlar; Qartal; Orda iki nəfər küsdü, barışdı; Eşqin bayrağından elə tutmuşam; Qəmli hekayətim düşdü dillərə; Laklı çəkmə ayağında; Kəndimizin gözəli; Saçlar; Taleyimin göylərində; Sədaqət; İstəmədən düşdü könül; Yerə salma sözümü; Satılmış peqas; Qitələr; Bir göyün altında yaşayırdıq biz; Onun şəkli; Əlli yaşında; Uç tula; **Poemalar:** Ana; Çakondanın təbəssümü; Qəzəb; Məhəbbət; Sən kimsən?.

1978

15. Bütövlük: şeirlər və poemalar / Əliağa Kürçaylı; red. M.Şükür; rəs. A.Məmmədov. - Bakı: Yazıçı, 1978.- 597 s.

“**Bütövlük**” kitabına şairin ən yaxşı seçmə şeirləri daxil edilmişdir. Kitabda toplanmış əsərlərdə müasir insanın əməyi, duyğu və düşüncələri, kommunizm quruculuğunda fəal iştirak edən sovet adanının yüksək mədəni keyfiyyətləri poetik dillə təənnüm olunur.

Kitabın içindəkilər: **Ön söz;** **Dəmirağac:** Vətən; Torpağım; Gözümde qalmayıb arzu da, kam da; Yallı; Səadət; Səfərdən qayıdanda; Gəncə çinarının mahnısı; Kəndimiz; Mən olmayanda; Onun şəkli; Yollarda axtar məni; İnsan qüdrəti; Zərrəyə, kiçikliyə, cılızlığa yadam mən; Çörək; Yer qazılır; Kürüm; Kəndimizə gəldiyim gün; Desələr səfərə çıxmaq gərəkdir; Bizim el; Yol uzundur...Görməyir nə əvvəli, nə sonu; İzlər; Çay; Sən mənə ömrüm boyu; Yenə gəldim Qarabağa; Əl eləyir uzaqlar; Açın qapıları,

açın tay-batay; Deyin, bu dünyada nə görmüşəm mən?; Qəlbin sıxılsa əgər...; Bakı; Fəxri xiyaban; Bir ovuc günəş; Mənim atam; Poeziya; Səmadan ağır-ağır; Yollar eniş-yoxuşlu; Tarix dərsi; Daha gözəl günlərə qovuşsun deyə insan; Bülbül səsi; Dedilər Kür quruyur; Azərbaycan; Bəndəm; Vətən ətri; Dünya ovcumdadır; Naxçıvan nəğməsi; Gecələr ay ol-maq istəyirəm mən; Kənardan bax özünə; İllər və heykəllər; Peredelkino; Qağayılar; Söyüd; Dördkünc günəşlər; Çəmənə demə ki, göyerməyəsen; Dəmirağac; Şair dostum, uzaqlardan gəliрсən; Uşaqlığımla görüş; Məktəbli uşaq; Bütövlük; Atlantlar; Səndən uzaqda: Həsret; Əcnəbi; Duz-çörək; Nar ətri; Mühacir; Qar adam; Dörd əməliyyat; Qarlı gündə; Balıqçı oğlunun nəğməsi; Bu yaşımda da...; Azadlıq; Qırğızıstan dəftəri:Manas dastanı,Yayda qar; Çulpan; Prokrust; Ürəyim; Oksana; Dənizdə nəğmə; Dənizdə heykəl; Ana nağılları; Savalanın zirvəsində qar görürəm; Araz, Astara-çay axır lal kimi; Oxu!; Livadiya; Anamın əlləri; Bir qəzet parçasına bükülübdür naharım; Düşüncələr: Qızıl tac kimi; Sonuncu dayanacaq; Gözlərin; Kədər rəngi; Məhəbbətimiz; Hələ ki...; Mənim nəyim var; Kim kimin adıyla...; Qətiyyət; Vəcdan; Mustafa müəllim; Şahid meşə; Herkulesin çobanlığı; Həqiqətlər, əfsanələr; **Ləyaqət:** Şair taleyi; Ah, neçə ünvana getmir ayağım; Güneşin səsi; Xatirə; Yağışdan qorxuram; Etibar; Təzə ev; Kəndli balası; Bircəbacı; Keyfiyyət nişanı vurdur indi; Nə istəyirəm; Yalan; Qadağan zərbələr; Mən insanam; Bəlkə...; İnsan yalnız bir dəfə gəlir dünya üzünə; Yedək gəmisi; Qağayılar ağlayırdı; Kor; Ay dost!; Bilirsən həyat nədir?; Fillərdə ağlayır; Nifrət və məhəbbət Dəniz insandır; Qartal; Dost kədəri; Nənəmin paltraları; Birinci gün; Bizə elə gəlir ki...; Fəsilər; Ziddiyyətlər; Xəzəri bulanıq gördüm bu axşam; Gecikmiş sənişin; Nənələr; Bakıda isti; Yaxşı ki...; Qitələr; Yüz süfrədə müftə nemət dadsan da; Qadın əli; Doğum evində; Talış qızı; Yenə düşdü xatirimə kəndimiz; Dərinlik; Təpələr; Mən baxıram bayaqdan; Faytonlar; Sünbüllər; Uşaqlıqda; Zirvədə; Göy dənizdə söndü fanar; Yolda açdım səhəri; Yaman oxsayırsan, deyirlər, mənə; Bilmirəm işin nə, sənə-

tin nədir; Adsız şeirlərim; Atalar dönsəydi qanlı cəbhədən; Qoca gördüm bu gün səhər; Xərclədim gəncliyi qara pul kimi; Gözlər və sözlər; Dost həsrəti; Qartal əfsanəsi; Azad dustaq; Mütilər; Futbol və Şekspir; Sənin əsərin; Ləyaqət; Hər keçəndə bu zümrüdü meşədən; Bir qağayı uçub getdi; Ocaqda şam ağacı; Dəniz; Turac; Yarpaqlar; Qar yağır; Buludlar; Gözəllik ovunda; Qatardan ayrılmış durna; Ala buzov; Balıqlar; Meynələr; Bülbüllər; Payız; Əsdi payız yelləri; Yaşıl lövhə; Təzələndi; Dan qizaranda; İlk baharda; Dənizin səthinə bax, gör nə hamar; Lövhə; Dəniz sakit olanda; Sədaqət; Qıfıl; Süfrə nəğməsi; Nənə və nəvə; Tarizən, çaldıqca qurtarmır yenə; Ömür; Həyat; Məhəbbət, qərribə oyunların var; **İlham övladları**: Nizami; Dante; Nəsimi; Bayron; Böyük Vaqifə; Natəvan; Sabir bağında; Elegiya; Sənin yerin görünür; Mənim musiqim; Sənətin qüdrəti; Lorka haqqında qaraçı romansları; Çambulun domburu; Ağcaqayın; Karlo Kaladzenin evində; Ucalıq; Qoşa ağcaqayın; Rənglərin səsi; Cənubun dərdi; Dağlarda; Rəsul Həmzətov; Lukoninin xatirəsinə; Mən sənə demirəm aylı gecələr; Görüş günü; Söhrab Tahirə; Narbənd ağacı; Qocalmasın; **Məhəbbət**: Sevgidən danışan şeirlərimi; Sən mənə yaşamaq öyrət, əzizim;

1980

16. Ülkər: şeirlər və poemalar / Əliağa Kürçaylı. - Bakı: Yazıçı, 1980. – 235 s.

Əliağa Kürçaylının bu kitabına şairin son illərdə yazdığı "Daşlar", "Səndən uzaqda", "Aktyor dostumun söhbətləri", "Hər şeyi təzədən başlayaq gəlin", "Düşüncələr" şeir silsilələri daxil edimişdir. Kitabın "Yadıma sən düşmüşsən" bölməsində əsasən məhəbbət lirikası yoplanmışdır. "Çakondanın təbəssümü" poema-sında əxlaqi-etik məsələlər "Payız küləkləri"ndə isə vətən həsrəti motivləri qələmə alınmışdır.

Kitabın içindəkilər: **Daşlar**: Daşlar; Bulaq adəti; Çay daşları;

Daş qalağı; Yol üstünə düşən daş; Mehdi daşları; İnamın daş heykəli; Məzar daşları; Bənnə ilə söhbət; Daşlı qitələr; "Sən olasan mənimlə kaş"; "Daşdan yaza-yaza..."; "Daş atdım-su ləpələndi"; Daş və su; **Səndən uzaqda**: 1. Həsərət; 2. Əcnəbi; 3. Düz-çörək; 4. Nar ətri; Mühacir; **Britaniya dəftəri**: Robert Bernsin evində; Süpürgəçilər; Susmaq azadlığı; Britaniya muzeyində; Stratfordda; Qardaşlaşan şəhərlər; "Mənim yüz əlli yaşımda"; İstanbullu Kamal; Kiplinqlə söhbət; Kiplinqlə ikinci söhbət; **Aktyor dostumun söhbətləri**: Başçılar; Robot, robot; Futbol və Şekspir; Aktyorun məhəbbəti; Qəzəb; Korbağırsaq; Portuqaliya səfəri; Sənin əsərin; Mütilər; **Düşüncələr**: Qızıl tac kimi; Sonuncu dayanacaq; Gözlərin; Kədər rəngi; Məhəbbətimiz; Hələ ki...; Mənim nəyim var; Kim kimin adıyla...; Qətiyyət; Vəcdan; Mustafa müəllim; Şəhid meşə; Herkulesin çobanları; Həqiqətlər, əfsanələr; **Hər şeyi təzədən başlayaq gəlin**: "Hər şeyi təzədən başlayaq gəlin"; "Gizlətmə gözünü..."; "Bəzən düşünürəm..."; Bizim planet; Vətən; Torpağım; Yallı; Səadət; Səfərdən qayıdanda; Gəncə çinarının mahnısı; Kəndimiz; Anamın əlləri; Bu yaşımda da...; Uşaqlığımla görüş; Xatirə; Kəndli balası; Bircəbacı; Kəndimizin gözəli; Kənd qızları; Təzə ev; Mən olmayanda; Kənardan bax özünə; Qağayılar; Dördkünc günəşlər; "Çəmənə demə ki, göyərməyəsən"; Dəmirağac; "Şair dostum, uzaqlardan gəliрсən"; Məktəbli uşaq; Bütövlük; Atlantlar; Qar dam; Dörd əməliyyat; Qarlı gündə; Balıqçı oğlunun nəğməsi; Azadlıq; Prokrust; "Ah, neçə ünvana getmir ağacım...; Nə istəyirəm; Yalan; Qadağan zərbələr; Bizə elə gəlir ki...; Ziddiyyətlər; "Xəzəri bulanıq gördüm bu axşam..."; Gecikmiş sənişin; Bakıda isti; Doğum evində; Talış qızı; "Yenə düşdü xatirimə kəndimiz"; Təpələr; "Mən baxıram bayaqdan"; Azad dustaq; Qatardan ayrılmış durna; **Yadıma sən düşürsən**: "Ən çox saçlarını xoşlayıram mən..."; "Sıx buludlar saçaq-saçaq"; "Sevgidən danışan şeirlərimi"; Qu quşunun nəğməsi; Vurğun göylər; "Yox, yox, az olmayıb çətin anlarım"; İstəmə; "Bir gün xatirimə düşdün təzədən"; Yuxuda gördüm ki...; "Əynindəki donun bəyaz"; Pıçıltılar; Axşam qaranlığında; "De-

yirdim ki, bir daha"; Etiraf; "Sən mənə lazımsan..."; "Torpaq quruyurdu.."; "Məhəbbət yolunda..."; "Bir qız keçir küçədən"; "Kiçik təkanla da şütüyür qayıq"; "Sevgilim, tut əlimdən"; "Nə qədər uzağıq bir-birimizdən"; "Yenidən enməkçün öz yuvasına"; "Xan çinarın gövdəsini"; Sevirəm səni; Səninkidir; Cülyetta; "İL" uçuş sürət ilə"; "Mən sənənin yanına qışda gəlirdim"; "Qəlbimlə tutqundur payız səması"; "Dənizdə Ay çimirdi"; "Gözləyirsən onu könlündə ümid"; "Sən dedin:-Ay gözəldi!"; "Sevirdim xurmayı hörlərini"; "Telefon budkasının döyülür pəncərəsi"; "Elə bildim bahar gəldi"; Ürəyim; "İnciyib, söylə, nəçin getdin sən?"; "Əzizim, vaxtında atılmayan ox"; Yadıma sən düşürsən; "Meşənin sükut dolu ..."; "İstəmədən düşdü könlü"; "Gözünə qar üstə güllər görünə"; "Kimsə tanıyırdı Məcnunu hələ"; "Mənim yazı stolumu"; "Ayrılanda söylədin"; Belə ola həmişə; Kədər nəğməsi; Romans; "Dedin: sevmirəm səni"; "Oğlanlar, evlərdə qızlar böyüyür; "Məni sənə bağlayan"; "Ovçumusan, ovmusan?"; Hər şey sənindir; Heç xəbərin yoxdu sənənin; "Mən səni yuxuda görürəm hər gün"; Yoxsa...; Güzgü qabağında; "Qüssəli çağlarında"; Səslə məni; Başıma gəldi; "Eşqin bayrağından elə tutmuşam"; "Qəmli hekayətin düşdü dillərə"; "Laklı çəkmə ayağında"; Saçlar; "Taleyimin göylərində"; "Gəl, dünyanı gəzək qoşa"; "Yerə salma sözümü"; "Sevənlərin nə vecinə"; "Yanaqlar oldu lalə"; "Getdin..."; Ucalıq; "Orda iki nəfər küsdü, barışdı"; "Mənə nəvəzişlə dedin"; Təklük; Həsretin; "Gecədən şəh düşdü güllərin üstə"; Əbədiyyət; Yadına düşürəmmi?; "Həkim, mənə o nüsxəni yazma sən"; "Ölüm yaxın düşə bilmir"; "Qarğalar qar üstə qara xalmıdır?"; "Xəstəxana qucağında"; "Dilim qabar oldu "gəlmə" deməkdən"; "Gündüzlər birtəhər ovunur yenə"; **Poemalar:** Çakondanın təbəssümü; Payız günləri.

1987

17. Qəlbənin sıxılma əgər...: şeirlər və poemalar / Əliağa Kürçaylı; tərt. ed. Ü.Kürçaylı; red. M.Şükür; rəs. F.Əfəndiyev.- Bakı: Yazıçı, 1987. - 300 s.

Respublika Dövlət mükafatı laureatı, Əməkdar incəsənət xadimi görkəmli şair Əliağa Kürçaylının bu kitabına vətəni, torpağı tərənnüm edən ən yaxşı şeirləri toplanmışdır. Xalqımızın quruculuq fəaliyyətini, gəncliyin məhəbbət duyğularını, Muğan əməkçilərinin şərəfli əməyini əks etdirən poemalarda kitaba daxil edilmişdir.

Kitabın içindəkilər: Ləyaqət: "Nə şöhrət, nə dövlət, var; Qəlbənin sıxılma əgər...; Mən insanam; Sənsizlik; Mən yox-ürəkdir dedim; Ləyaqət; "Yağışdan qorxuram"; Həyat; Ömür; "Deyirəm ömür boyu itirib asfalt yolu"; Qayğısız gəncliyimin keçdiyi yerlərdə bu gün; Kür; Mənim atam; "Yaman oxşayırsan, deyirlər mənə"; "Sən mənə ömrüm boyu"; "Hələ sənənin qədər mənə dünyada"; Kəndimiz haqqında düşüncələr; Sənənin yerin görünür; "Qonşu kupe-dəki cavan almanla"; Yadındamı, Stepan?; "Fərqanənin çinarları gözəldir"; Sabir bağında; "Tarzən çaldıqça qurtarmır yenə; Qar yağır; Birinci gün; Dedilər Kür quruyur; Muğanın qışı; Arzu; Əfsanələr, nağıllar; "Keçdiyin yerlərdən keçib Kür çayı; Bizim yerlər; Bülbül; "Dəniz sakit, hava ılıq, arabir; Nifrət və məhəbbət; Dağlarda; Ay dost; Gördüm; Sənənin saçların; Cənubun dərdi; Savalanın zirvəsində qar görürəm; "Araz, Astaraçay axır lal kimi"; Buludlar; Fəxri xiyaban; "Göy dənizdə söndü fanar"; Mühacir; "Harda olsam gələrəm"; "Yol uzundur"; "Əl eləyir uzaqlar"; "Yollar eniş-yoxuşlu"; "Deyin, bu dünyada nə görmüşəm mən?"; "Əssə də bir gün dizim"; Müxbir və bəna; Nəvai teatrında; Dostların savaşı; Füzuliyə qitələr; Məhəbbət; Mənim musiqim; Qartal; Dənizçi; Atasız uşaq; Ulduzlar; "Ad qoymuram sizə mən"; "Avtomat qələmlər çeşid-çeşiddir"; O, sevinçdir, səadətdir; "Nənə son nəfəsdədir"; Mehdi haqqında ballada; "Desələr səfərə çıxmaq gərəkdir"; Yer qazılır; Sevincimiz, kədərimiz; Elladının nəvəsinə; Yedək gəmisi; İkar gəlir; "Sənənin qonağınam, ey vüqarlı dağ"; Ana nağılları; İnsan öldü; Bülbül səsi; "Bir zamanlar bu şəkil"; Qaloşcütleyən; "Taleyim fırça deyil, qələm verdi əlimə"; "Bir gün süddə yandı dilin"; "Necəsən qanmayım, atan yansın?!"; Günəşin səsi; Ömürdən bir xatirə; Sənətin qüdrəti; Böyük Vəqifə

Muğanın hərarəti; Ana buzov; Şevçenkoya; Oksana; Babi-yar; Ürəyim; "Həyatdır, çətinə düşsəm bir səhər; Kötük; Zarafatyana şeir; Balıqlar; Fillər də ağlayarlar; "Gülüm, bilirsənmi şairdir atan"; "Yerə təbaşirlə çəkib xanalar"; **Düşüncələr:** Çay; Yarpaqlar; Şuşa yaylağında; Dilə gəl; "Qartal qanadalanıb qalxdı qayadan"; Gəl bizim ellərə gedək, əzizim!; "Ay eloğlu, biz toyuna gəlmişik"; Bakını xatırlayıram; Mənim baharım; Abşeron bağları; Dəniz; Yaşıl yarpaqlar; Mənim gəncliyim; Payız düşüncələri; "Uzanır mavi dəniz, yox sonu, yox əvvəli də"; Qaranquş; Turac; Rus qışı; Livadiya; "Dənizin səthinə bax, görmə hamar"; "Dəniz sakit olanda"; Bahar; "Səmada dövrələnirəkən"; "Qapıdadır hələ qış"; "Ocaqda şam ağacı"; Qağayılar ağalayır; "Gecələr Ay olmaq istəyirəm mən"; "Yanır dənizdə bir fanar"; Qağayılar; Delfinlər; Aylı gecələr; Bahar; Baharala söhbət; Bəlkə; Payız; **Məhəbbət:** "Qanad açır quş kimi"; "Dəqiqələr dolanır"; "Bir qız keçir küçədən-bir gözəllik timsalı"; İki məktub; Xatirə; Gəlir; "Bilirəm səhvimi, günahlarımı"; Yadıma sən düşürsən; "Ya qonaq, ya qərib, ya səyyah ol sən"; "Sən mənə lazımsan, sutək, havatək"; "Gözləyirsən onu könlündə ümid"; "Sən ikicə həftəliyə"; "Yox, yox, mənim eşqimi"; "Əzizim, vaxtında atılmayan ox"; "Bir qağayı uçub getdi"; "Quşun dili yoxsa da"; "İnciyib söylə, neçin getdiin sən"; Gəl, barışaq; "Fit verib yoluna düzəldi qatar"; "Deyirlər, keçmiş qaytarmaq olmaz"; "Elə bildim bahar gəldi"; "O, ömrümün göylərində"; "Mənə yaşamağı öyrət, əzizim; "O, qarğıdan tütək kəsdi"; "Sən dedin:-Ay gözəllik!"; "Nə qədər uzağıq bir-birimizdən"; "Yenidən enməkçün öz yuvasına"; "Xan çinarın gövdəsini"; "Torpaq quruyurdu-yağdı yağışlar"; "Məhəbbət yolunda yorulmur ürək"; "Sevirdim xurmayı hörüklərini"; "Telefon budkasının döyülür pəncərəsi"; "Deyirsən ilk bahar sevgi dəmidir"; "Dənizdə ay çimirdi"; "Məndən bir az aralı"; "Dünən məktəbli idin"; "Açın qapıları, açın taybatay"; "Sevgilim, tut əlimdən"; "Yolda açdım səhəri"; "Kiçik təkanla da şütüyür qayıq", "Sevgidən danışan şeirlərimi"; "Əynindəki donun bəyaz"; "Deyirdim ki, bir daha"; Qu quşunun nəğməsi; Yuxuda gördüm ki...; "Qəlbimə

dəm dolurdu"; "Dənizi narahat gördüm bu axşam"; "Dəniz sahilində bir sal qaya var"; "Səmadan ağır-ağır"; "Mən də səadətini qura bilərdim"; "Qəlbimtek tutqundur payız səması"; "Bu gün xatırıma düşdün təzədən"; İstərem; Ayrılıq; "Xərclədim gəncliyi qara pul kimi"; Dərd olar; "O, qız sevir məni, mən sevən qədr; Telefon söhbəti; "Dedin, sevmirəm səni"; Əbədiyyət; Belə ola həmişə; Macəra; **Poemalar:** Cavabsız məktublar; Lenin burda yaşamışdır; Qəzəb; Muğan axşamları.

1989

18. Seçilmiş əsərləri / Əliağa Kürçaylı. - Bakı: Azərnəşr, 1989. - 344 s.

Kitabın içindəkilər: Səfərdən qalmayan ömür;

Düşüncələr: Daşlar; "Özünü dərk edib duyduğu gündən"; Bulaq adəti; Çay daşları; Daş qalağı; Yol üstünə düşən daş; Mehdi daşları; İnamin daş heykəli; Məzar daşları; Bənnə ilə söhbət; Daşlı qitələr; "Sən olasan mənimlə kaş"; "Daşdan yaza-yaza elə bilməyin"; "Daş atdımsu ləpələndi"; Daş və su; **Səndən uzaqda:** 1.Həsərət; 2. Əcnəbi; 3.Düz-çörək; 4.Nar ətri; Mühacir; Britaniya dəftəri; Robert Bernsin evində; Süpürgəçilər; Susmaq azadlığı; Britaniya muzeyində;

Stratfordda; Qardaşlaşan şəhərlər; "Mənim yüz əlli yaşım"; İstanbullu Kamal; Kiplinqlə söhbət; Kiplinqlə ikin-ci söhbət; Aktyor dostumun söhbətləri; Başçılar; Robot, robot!; Futbol və Şekspir; Aktyorun məhəbbəti; Qəzəb; Korbağırsaq; Portuqaliya səfəri; Sənin əsərin; Mütilər; Hər şeyi təzədən baş-layaq gəlin; Qızıl tac kimi; Sonuncu dayanacaq; Gözlərin; Kə-dərin rəngi; Məhəbbətimiz; Hələ ki; Mənim nəyim var; Kim kimin adıyla; Qətiyyət; Vicdan; Mustafa müəllim; Şəhid meşə; Herkule-sin çobanları; Həqiqətlər, əfsanələr; "Hər şeyi təzədən başlayaq gəlin"; "Gizlətmə gözünü, gözünə qurban"; "Bəzən düşünürəm: köhlən bir daha"; Qu quşunun nəğməsi; Yuxuda gördüm ki...;

“Qəlbim; Səadət; Səfərdən qayıdanda; Gəncə çinarının mahnısı; Kəndimiz; Anamın əlləri; Bu yaşım da; Uşaqlığımla görüş; Xatirə; Kəndli balası; Qaloşcütleyən; Kəndimizin gözəli; Ay eloğlu, biz toyuna gəlmişik; Mən olmayanda; Kənardan bax özünə; Qağayılar; Dördkünc günəşlər; “Çəməne demə ki, göyərməyəsən”; Dəmirağac; “Şair dostum, uzaqlardan gəlirsən”; Məktəbli uşaq; Delfinlər; Atlantlar; Qar adam; Ana nağılları; Qarlı gündə; Balıqçı oğlunun nəğməsi; Azadlıq; Prokrust; “Ah, neçə ünvana getmir ağacım...; Nə istəyirəm; Yalan; Qadağan zərbələr; Bizə elə gəlir ki...; Ziddiyyətlər; “Xəzəri bulanıq gördüm bu axşam...”; Gecikmiş sənişin; Bakıda isti; “Qonşu kupedəki cavan almanla”; Talış qızı; “Payızda boz sulara durub fikir verəsən”; “Mən baxıram bayaqdan”; Azad dustaq; Elladanın nəvəsinə; **Yadıma sən düşürsən:** “Ən çox saçlarını xoşlayıram mən...”; “Sıx buludlar saçaq-saçaq”; “Sevgidən danışan şeirlərim”; Qu quşunun nəğməsi; Vurğun göylər; “Yox, yox, az olmayıb çətin anlarım”; İstərəm; “Bir gün xatirimə düşdün təzədən”; Yuxuda gördüm ki...; “Əynindəki donun bəyaz”; Pıçıltılar; Axşam qaranlığında; “Deyirdim ki, bir daha”; Etiraf; “Sən mənə lazımsan...”; “Torpaq quruyurdu...”; “Məhəbbət yolunda...”; “Bir qız keçir küçədən...”; “Kiçik təkənla da şütüyür qayıq”; “Sevgilim, tut əlimdən”; “Nə qədər uzağıq bir-birimizdən”; “Yenidən enməkçün öz yuvasına”; “Xan çinarın gövdəsini”; Sevirəm səni; Səninkidir; Cülyetta; “İL” uçuş sürət ilə”; “Mən sənin yanına qışda gəlirdim”; “Qəlbimtek tutqundur payız səması”; “Dənizdə Ay çimirdi”; “Gözləyirsən onu könlündə ümid”; “Sən dedin:-Ay gözəldi!”; “Sevirdim xurmayı hörüklərini”; “Telefon budkasının döyülür pəncərəsi”; “Elə bildim bahar gəldi”; “İnciyib, söylə, neçin getdin sən?”; “Əzizim, vaxtında atılmayan ox”; Yadıma sən düşürsən; “İstəmədən düşdü könül”; “Meşənin sükut dolu”; “Gözünə qar üstə güllər görünse”; “Kimse tanımırdı Məcnunu hələ”; “Mənim yazı stolumu”; “Ayrılanda söylədin”; Belə ola həmişə; Kədər nəğməsi; Romans; “Dedin: sevmirəm səni”; “Oğlanlar, evlərdə qızlar böyüyür”; “Kim deyir ağaclar hissiz, duyğusuz”; “Məni sənə bağlayan”; “Ovçumusan, ov-

musan?”; Hər şey sənindir; Heç xəbərin yoxdur sənin; “Mən səni yuxuda görürəm hər gün”; Yoxsa; Güzgü qabağında; “Qüssəli çağlarında”; Səslə məni; Başıma gəldi; “Eşqin bayrağından elə tutmuşam”; “Qəmli hekayətin düşdü dillərə”; “Laklı çəkmə ayağında”; Saçlar; “Taleyimin göylərində”; “Gəl, dünyanı gəzək qoşa”; “Yerə salma sözümü”; “Sevənlərin nə vecinə”; “Yanaqlar oldu lalə”; “Getdin. Bir acıqla çırpdin qapını”; Ucalıq; “Orda iki nəfər küsdü, barışdı”; “Mənə nəvazişlə dedin bu axşam”; Təklük; Həsretin; “Gecədən şəh düşdü güllərin üstə”; Əbədiyyət; Yadına düşürəmmi?; “Həkim, mənə o nüsxəni yazma sən”; “Ölüm yaxın düşə bilmir”; “Qarğalar qar üstə qara xalmıdır?”; “Xəstəxana qucağında”; “Dilim qabar oldu “gəlmə” deməkdən”; “Gündüzlər birtəhər ovunur yenə”; “Burda min şövq ilə biz”; “Uzanır mavi dəniz”; Mənim gəncliyim; “Dəniz sakit, hava ilıq, arabir...”; İki məktub; “Yanır dənizdə bir fanar”; Macəra; **Qəlbim sıxılma əgər:** Azərbaycan; Bəndəm; Dedilər Kür quruyur; Vətən ətri; “Yenə gəldim Qarabağa”; Naxçıvan nəğməsi; Söyüd; Qara dəniz qap-qara; Qəlbim sıxılma əgər...; Bakı; Sənin yerin görünür; “Yollar eniş yoxuşlu”; “Gözümdə qalmayıb arzu da, kam da”; Torpağım; “Desələr səfərə çıxmaq gərəkdir”; Bizim el; “Yüz süfrədə müftə nemət dadsan da”; Süfrə nəğməsi; Dünya ovcumdadır; Yollarda axtar məni; İllər və heykəllər; **Qırğızistan dəftəri:** 1.Manas dastanı; 2.Yayda qar; 3.Çulpan; Peredelkino; Oksana; Bir ovuq günəş; Onun şəkli; “Qoca gördüm bu gün səhər”; “Əl eləyir uzaqlar”; “Daha gözəl günlər qovuşsun deyə insan”; “Yolda açdım səhəri”; “Hər keçəndə bu zümrüdü meşədən”; “Göy dənizdə söndü fanar”; “Atalar dönsəydi qanlı cəbhədən”; **Həyat:** Ömür; Balıqlar; Nənə və nəvə; Qıfıl; Sədaqət; Həyat; Ala buzov; Gözəllik ovunda; Ləyaqət; Qartal əfsanəsi; Gözlər və sözlər; Dost həsrəti; Zirvədə; Uşaqlıqda; Sünbüllər; Faytonlar; “Ocaqda şam ağacı”; “Bilmirəm işin nə, sənətin nədir”; Təpələr; Dərinlik; “Bir qağayı uçub getdi”; Doğum evində; Qitələr; Yaxşı ki...; Nənələr; Fəsilər; Birinci gün; Nənəmin paltarları; Qartal; Dost kədəri; Dəniz insandır; Nifrət və məhəbbət; “Bilirsən həyat nə-

dir?"; "Xərclədim gəncliyi qara pul kimi"; "Məhəbbət, qərribə oyunların var"; "Tarzən, çaldıqca qurtarmır yenə"; "Yaman oxşayırısan deyirlər mənə"; Adsız şeirlərim; Ay dost!; Kor; Qağayılar ağalayrdı; "İnsan yalnız bir dəfə..."; Gecələr ay olmaq istəyirəm mən; Bəlkə; Mən insanam; "Keyfiyyət nişanı" vurulur indi"; Etibar; "Yağışdan qorxuram"; Günəşin səsi; "Dedin, bu dünyada nə görmüşəm mən?"; "Açın qapıları, açın taybatay"; Çay; "Yol uzundur..."; İzlər; Kəndimizə gəldiyim gün; "Zərrəyə, kiçikliyə, cı-lızlığa yadam mən"; İnsan qüdrəti; Çörək; Yer qazılır; Kürüm; Tarix dərəsi; Poeziya; Fəxri xiyaban; Mənim atam; Ana nağılları; "Bir qəzet parçasına bükülübdür naharım"; Bülbül səsi; Bizim yerlər; "Keçdiyim yerlərdən keçib Kür çayı"; Muğanın qışı; Şair taleyi; **Bütövlük:** Söhrab Tahirə; Nərbənd ağacı; "Mən sənə demirəm aylı gecələr"; Görüş günü; Dağlarda; Cənubun dərdi; Filərdə ağlayar; Yedək gəmisi; Savalanın zirvəsində qar görürəm; Sənin saçların; Oxul; "Araz Astarəçay axır lal kimi"; Bütövlük; Dörd əməliyyat; Vurulmuşam; Ürəyim; Livadiya; **Turac:** "Əsdi payız yelləri"; Turac; Meynələr; Bülbüllər; Payız; Yaşıl löhvə; Təzələndi; Dan qızaranda; İlk baharda; "Dənizin səthinə bax, gör nə hamar"; Lövhə; "Dəniz sakit olanda"; Qatardan ayrılmış durna; Buludlar; Qar yağır; Yarpaqlar; Dəniz; "Səmadan ağır-ağır"; Dənizdə nəgmə; Rus qışı; **İlham övladları:** Nizami; Dante; Nəsimi; Bayron; Böyük Vəqifə; Natəvan; Sabir bağında; Elegiya; Mənim musiqim; Sənətin qüdrəti; Lorka haqqında qaraçı romansları.

2004

19. Seçilmiş əsərləri / Əliağa Kürçaylı ; ön söz. müəll. B. Nəbiyev ; buraxıl. məsul Ə. Gülləliyev; tərt-rəs. N. Əliyeva. – Bakı: Şərq-Qərb, 2004. – 400 s

Şairin bu kitabında qiymətli bir irs qoyub getmiş seçilmiş şeirləri ilə tanış olacaqsınız. Kitab özünəməxsus qabarmaları, çəkilmələri olan, lakin həmişə dolu qalan şair qəlbinin həyacanlarını yaxşı əks etdirir. Həyatın, müasirlərimizin çətin mənəvi-əxlaqi

sınaq anlarında təsvir olunduğu həmin əsərlərin vahid lirik qəhrəmanı-şairin özüdür, onun zəngin daxili aləmi, sərhədsiz fikir-hiss dünyasıdır. Eyni zaman da "Səfərdən qalmayan ömür" başlıqlı ön söz hissəsində şairin həyat və yaradıcılığı haqqında geniş məlumat verilmişdir.

Kitabın içindəkilər: Səfərdən qalmayan ömür; Düşüncələr:

Daşlar: "Özünü dərk edib duyduğu gündən"; Bulaq adəti; Çay daşları; Daş qalası; Yol üstünə düşən daş; Mehdi daşları; İnamın daş heykəli; Məzar daşları; Bənnə ilə söhbət; Daşlı qitələr; "Sən olasan mənimlə kaş"; "Daşdan yaza-yaza elə bil-məyin"; "Daş atdım su ləpələndi"; Daş və su;

Səndən uzaqda: 1. Həsərət; 2. Əcnəbi; 3. Düz-çörək; 4. Nar ətri; 5. Mühacir; Britaniya dəftəri;

Aktyor dostumun söhbətləri: Başçılar; Robot, robot!; Futbol və Şekspir; Aktyorun məhəbbəti; Qəzəb;

Korbağırsaq; Portuqaliya səfəri; Sənin əsərin; Mütilər; **Hər şeyi təzədən başlayaq gəlin:** Qızıl tac kimi; Sonuncu dayanacaq; Gözlərin; Kədərin rəngi; Məhəbbətimiz; Hələ ki; Mənim nəyim var; Kim kimin adıyla; Qətiyyət; Vicdan; Mustafa müəllim; Şəhid meşə; Herkulesin çobanları; Həqiqətlər, əfsanələr; "Hər şeyi təzədən başlayaq gəlin"; "Gizlətmə gözünü, gözünə qurban"; "Bəzən düşünürəm: köhlən bir atam"; Bizim planet; Vətən; Torpağım; Yallı; Səadət; Səfərdən qayıdanda; Gəncə çinarının mahnısı; Kəndimiz; Anamın əlləri; Bu yaşım da; Uşaqlığımla görüş; Xatirə; Kəndli balası; Qaloşçüləyən; Kəndimizin gözəli; Ay eloğlu, biz toyuna gəlmişik; Mən olmayanda; Kənardan bax özünə; Qağayılar; Dördkünc günəşlər; "Çəmənə demə ki, göyerməyəsən"; Dəmirağac; "Şair dostum, uzaqlardan gəlirsən"; Məktəbli uşaq; Delfinlər; Atlantlar; Qar adam; Ana nağılları; Qarlı gündə; Balıqçı oğlunun nəgməsi; Azadlıq; Prokrust; "Ah, neçə ünvana getmir ağacım...; Nə istəyirəm; Yalan; Qadağan zərbələr; Bizə elə gəlir ki...; Ziddiyyətlər; "Xəzəri bulanıq gördüm bu axşam...; Gecikmiş sənişin; Bakıda isti; "Qonşu kupedəki cavan almanla";

Talış qızı; "Payızda boz sulara durub fikir verəsən"; "Mən baxıram bayaqdan"; Azad dustaq; Elladanın nəvəsinə; **Yadıma sən düşürsən**: "Ən çox saçlarını xoşlayıram mən..."; "Sıx buludlar saçaq-saçaq"; "Sevgidən danışan şeirlərim"; Qu quşunun nəğməsi; Vurğun göylər; "Yox, yox, az olmayıb çətin anlarım"; İstərəm; "Bir gün xatirimə düşdün təzədən"; Yuxuda gördüm ki...; "Əynindəki donun bəyaz"; Pıçıltılar; Axşam qaranlığında; "Deyirdim ki, bir daha"; Etiraf; "Sən mənə lazımsan..."; "Torpaq quruyurdu..."; "Məhəbbət yolunda..."; "Bir qız keçir küçədən..."; "Kiçik təkanla da şütüyür qayıq"; "Sevgilim, tut əlimdən"; "Nə qədər uzağıq bir-birimizdən"; "Yenidən enməkçün öz yuvasına"; "Xan çınarın gövdəsini"; Sevirəm səni; Səninkidir; Cülyetta; "İL" uçuş sürət ilə; "Mən sənin yanına qışda gəlirdim"; "Qəlbimtek tutqundur payız səması"; Ay çimirdi; "Gözləyirsən onu könlündə ümid"; "Sən dedin-Ay gözəldi!"; "Sevirdim xurmayı hörüklərini"; "Telefon budkasının döyülür pəncərəsi"; "Elə bildim bahar gəldi"; "İnciyib, söylə, nəçin getdin sən?"; "Əzizim, vaxtında atılmayan ox"; Yadıma sən düşürsən; "Meşənin sükut dolu"; "İstəmədən düşdü könlü"; "Gözünə qar üstə güllər görünse"; "Kimsə tanımırdı Məcnunu hələ"; "Mənim yazı stolumu"; "Ayrılanda söylədin"; Belə ola həmişə; Kədər nəğməsi; Romans; "Dedin: sevmirəm səni"; "Oğlanlar, evlərdə qızlar böyüyür"; "Kim deyir ağaclar hissiz, duyğusuz"; "Məni sənə bağlayan"; "Ovçumusan, ovmusan?"; Hər şey sənindir; Heç xəbərin yoxdur sənin; "Mən səni yuxuda görürəm hər gün"; Yoxsa; Güzgü qabağında; "Qüssəli çağlarında"; Səslə məni; Başıma gəldi; "Eşqin bayrağından elə tutmuşam"; "Laklı çəkmə ayağında"; Saçlar; "Taleimin göylərində"; "Gəl, dünyanı gəzək qoşa"; "Yerə salma sözümü"; "Sevənlərin nə vecinə"; "Yanaqlar oldu lələ"; "Getdin. Bir acıqla çırpдын qapını"; Ucalıq; "Orda iki nəfər küsdü, barışdı"; "Mənə nəvazişlə dedin bu axşam"; Təklük; Həsərin; "Gecədən şəh düşdü güllərin üstə"; Əbədiyyət; Yadıma düşürəmmi?; "Həkim, mənə o nüsxəni yazma sən"; "Ölüm yaxın düşə bilmir"; "Qarğalar qar üstə qara xalmıdır?"; "Xəstəxana qucağında"; "Dilim qabar oldu "gəlmə" demək-

dən"; "Gündüzlər birtəhər ovunur yenə"; "Burda min şövq ilə biz"; "Uzanır mavi dəniz"; Mənim gəncliyim; "Dəniz sakit, hava ilıq, arabilir..."; İki məktub; "Yanır dənizdə bir fanar"; Macəra; **Vətən ətri: Qəlbin sıxılma əgər**: Azərbaycan; Bəndəm; Dedilər Kür quruyur; Vətən ətri; "Yenə gəldim Qarabağa"; Naxçıvan nəğməsi; Söyüd; Qara dəniz qapqara; Qəlbin sıxılma əgər...; Bakı; Sənin yerin görünür; "Yollar eniş yoxuşlu"; "Gözümdə qalmayıb arzu da, kam da"; Torpağım; "Desələr səfərə çıxmaq gərəkdir"; Bizim el; "Yüz süfrədə müftə nemət dadsan da"; Süfrə nəğməsi; Dünya ovcumdadır; Yollarda axtar məni; İllər və heykəllər; Qırğızıstan dəftəri; Peredelkino; Oksana; Bir ovuc günəş; Onun şəkli; "Qoca gördüm bu gün səhər"; "Əl eləyir uzaqlar"; "Daha gözəl günlər qovuşsun deyə insan"; "Yolda açdım səhəri"; "Hər keçəndə bu zümrüdə meşədən"; "Göy dənizdə söndü fanar"; "Atalar dönsəydi qanlı cəbhədən"; **Həyat**: Ömür; Balıqlar; Nənə və nəvə; Qıfıl; Sədaqət; Həyat; Ala buzov; Gözəllik ovunda; Ləyaqət; Qartal əfsanəsi; Gözlər və sözlər; Dost həsrəti; Zirvədə; Uşaqlıqda; Sünbüllər; Faytonlar; "Ocaqda şam ağacı"; "Bilmirəm işin nə, sənətin nədir"; Təpələr; Dərinlik; "Bir qağayı uçub getdi"; Doğum evində; Qitələr; Yaxşı ki...; Nənələr; Fəsilələr; Birinci gün; Nənəmin paltarları; Qartal; Dost kədəri; Dəniz insandır; Nifrət və məhəbbət; "Bilirsən həyat nədir?"; "Xərclədim gəncliyi qara pul kimi"; "Məhəbbət, qərribə oyunların var"; "Tarzən, çaldıqca qurtarmır yenə"; "Yaman oxşayırsan deyirlər mənə"; Adsız şeirlərim; Ay dost!; Kor; Qağayılar ağalayrdı; "İnsan yalnız bir dəfə..."; Gecələr ay olmaq istəyirəm mən; Bəlkə; Mən insanam; "Keyfiyyət nişanı" vurulur indi; Etibar; "Yağışdan qorxuram"; Günəşin səsi; "Dedin, bu dünyada nə görmüşəm mən?"; "Açın qapıları, açın taybatay"; Çay; "Yol uzundur..."; İzlər; Kəndimizə gəldiyim gün; "Zərrəyə, kiçikliyə, cılızlığa yadam mən"; İnsan qüdrəti; Çörək; Yer qazılır; Kürüm; Tarix dərsi; Poeziya; Fəxri xiyaban; Mənim atam; Ana nağılları; "Bir qəzet parçasına bükülübdür naharım"; Bülbül səsi; Bizim yerlər; "Keçdiyim yerlərdən keçib Kür çayı"; Muğanın qışı; Şair taleyi; **Bütövlük**: Söhrab Tahirə; Narbənd

ağacı; “Mən sənə demirəm aylı gecələr”; Görüş günü; Dağlarda; Cənubun dərdi; Fillər də ağlayar; Yedək gəmissi; Savalanın zirvəsində qar görürəm; Sənin saçların; Oxu!; “Araz Astaraçay axır lal kimi”; Bütövlük; Dörd əməliyyat; Vurulmuşam; Ürəyim; Livadiya; **Turac:** “Əsdi payız yelləri”; Turac; Meynələr; Bülbüllər; Payız; Yaşıl löhvə; Təzələndi; Dan qızaranda; İlk baharda; “Dənizin səthinə bax, gör nə hamar”; Lövhə; “Dəniz sakit olanda”; Qatardan ayrılmış durna; Buludlar; Qar yağır; Yarpaqlar; Dəniz; “Səmədan ağır-ağır”; Dənizdə nəgmə; Rus qışı; **İlham övladları:** Nizami; Dante; Nəsimi; Bayron; Böyük Vaqifə; Natəvan; Sabir bağında; Elegiya; Mənim musiqim; Sənətin qüdrəti; Lorka haqqında qaraçı romansları.

Əliağa Kürçaylının əsərləri məcmuələrdə

1975

20. Alov saçan sətirələr / tərt ed. B.Nəbiyev; red. S.Hüseynova; rəs. K.Avanesov.– Bakı: Azərbaycan nəşr, - 1975.- 326 s.

Məcmuəyə Əliağa Kürçaylının “Babi-Yar” şeiri daxil edilmişdir (S. 124).

1981

21. Azərbaycan poeziya almanaxı: şeirlər və xatirələr / tərt ed. Ağasəfa; V. İbrahim. – Bakı: Yazıçı, -1981.– 303 s.

Almanaxa Əliağa Kürçaylının “Sən olsan mənimlə kaş” və “Ölüm yaxın düşə bilmir” şeirləri daxil edilmişdir (S. 264).

Dövri mətbuatda dərc edilmiş əsərləri

1974

22. Büllur sənət: şeir / Əliağa Kürçaylı // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1974. - 28 sentyabr.- S. 3.

23. Sergey Yeseninə: şeir / Əliağa Kürçaylı // Ədəbiyyat və incəsənət.– 1974. - 24 avqust. – S. 5

1975

24. Qafqazda: şeir / Əliağa Kürçaylı // Ulduz. – 1975.- № 9. - S.13.

1988

25. “Masamın üstündəki..”; Ülfətin şeiri: şeirlər / Əliağa Kürçaylı // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1988. – 18 mart. – S. 8.

1992

26. Mən olmayanda: şeir / Əliağa Kürçaylı // Novruz. – 1992. – 28 may. S. 8.

2004

27. Yaddaş: şeir / Əliağa Kürçaylı // Mədəniyyət. – 2004. – 29 may. – S. 1.

28. Yalan; Qu quşunun nəğməsi; Yuxuda gördüm ki...; Səslə məni: şeirlər / Əliağa Kürçaylı // Ədalət. – 2004. – 21 avqust. –S. 6.

2007

29. Səslə məni; Belə ola həmişə; Qıfıl;Yedək gəmisi: şeirlər / Əliağa Kürçaylı // Azərbaycan. - 2007.- № 11.- S.3-5.

2008

30. Vətən; Mən olmayanda; Etiraf; Həsərin: şeirlər / Əliağa Kürçaylı // Mədəniyyət. – 2008. - 14 iyun. – S. 12.

2009

31. Sabir bağında: şeir / Əliağa Kürçaylı // Ədəbiyyat qəzeti.- 2009.- 5 iyun.-S.1.

2010

32. Ömür, Gəlir: şeirlər / Əliağa Kürçaylı // Ədalət.- 2010. - 13 fevral. - S. 20.

2011

33.Mənim nəyim var?: şeir / Əliağa Kürçaylı // Yeni Azərbaycan. – 2011. – 5 fevral. – S.11.

34.Azərbaycan: şeir /Əliağa Kürçaylı // Yeni Azərbaycan. - 2011.-15 oktyabr.- S.11.

2013

35. Mənim musiqim : "Leyli və Məcnun" operasının tamaşaya qoyulmasının 50 illiyi münasibətilə şeir / Əliağa Kürçaylı // Ədəbiyyat qəzeti. - 2013.- 4 oktyabr.-S.4.

2014

36. Mən səndən bir yaşıl budaq istədim....: şeir / Əliağa Kürçaylı // Mədəni həyat.-2014.- № 9.- S. 99.

2015

37. Bakı; Yadına düşürəmmi?; Əbədiyyət; Qüssəli çağlarında...; Xərclədiyim gəncliyi;Bir ovuc günəş; İzlər; İstəmə; Yadıma sən düşürsən; Sevirəm səni; Cülyetta: şeirlər / ƏliağaKürçaylı // Ədalət.- 2015. – 23 may. – S. 14.

2017

38. İstanbullu Kamal: şeir / Əliağa Kürçaylı // Olaylar.-2017. - 5 aprel.- S.11.

2018

39. Əliağa Kürçaylıdan qalan xatirə: şeir / Əliağa Kürçaylı // Olaylar.- 2018.- 1-3 sentyabr.-S.13.

2021

40.Vətən: şeir / Əliağa Kürçaylı // Ulduz.-2021.- №1.- S.36.

Redaktoru olduğu və tərcümə etdiyi kitablar

1959

41. Kovusov, A. Göy qurşağı : şeirlər və poema / Anna Kovusov ; tərc. ed. N. Xəzri, Əliağa Kürçaylı; red. İ. Soltan. - Bakı: Azərənəşr, 1959. - 69 s.

1965

42. Yesenin, S. A. Şeirlər və poemalar / Sergey Yesenin; tərc. ed. Əliağa Kürçaylı; red. V. Qafarov. - Bakı: Azərənəşr, 1965. - 181s.

1966

43. Pənahov, P.Məhəbbətdən danışaq / Aşıq Pənah Pənahov ; red. Əliağa Kürçaylı. - Bakı: Azərənəşr, 1966. – 177 s.

44. Rüstəm, S. Bir az da məhəbbətdən : şeirlər / Süleyman Rüstəm ; red. Əliağa Kürçaylı. – Bakı: Azərənəşr, 1966. – 313 s.

45. Tvardovski, A.T. Üfüqlərdən üfüqlərə /Aleksandr Trifonov Tvardovski; tərc. ed. T. Bayram ; red. Əliağa Kürçaylı. - Bakı: Azərənəşr, 1966. – 144 s.

1967

46. Rza, R. Seçilmiş əsərləri : 4 cildə / Rəsul Rza; red. Əliağa Kürçaylı. - Bakı: Azərənəşr, 1967.–Cild 1.-526 s.

1970

47. Yesenin, S.A. Qadına məktub: şeirlər və poema / Sergey Aleksandroviç Yesenin; tərc. ed. Əliağa Kürçaylı; red. Ə. Salahzadə. - Bakı: Kommunist , 1970. - 124 s.

48. Yəhyayev, A. Yaşat məni...: şeirlər /Ağasəfa Yəhyayev; red. Əliağa Kürçaylı. - Bakı: Gənclik, 1970. – 81s.

1973

49. Dante,A. İlahi komediya: poema / Aligyeri Dante; red. Ə. Ağayev ; tərc. ed. Əliağa Kürçaylı. - Bakı: Azərənəşr, 1973. – 545 s.

1975

50. Yesenin, S.A. Şeirlər və poemalar / Sergey Aleksandroviç Yesenin; tərc. ed. Əliağa Kürçaylı; red. R. Zəbioğlu. - Bakı: Azərənəşr, 1975. - 253 s.

1977

51. Əlizadə, A. Qüdrət Səmədov / Ağacavad Əlizadə; red. Əliağa Kürçaylı; rəs. İ. Sərfərli. - Bakı: İşıq, 1977. – 38 s.

52. Sabir poeziya günləri : şeirlər / tərt. ed.Əliağa Kürçaylı; red. R. Rza, M. Araz , Əliağa Kürçaylı və b. - Bakı: Gənclik, 1977. – 182 s.

1978

53.Sabir poeziya günləri / tərt. Ç. Əlioğlu; red. R.Rza, Əliağa Kürçaylı, M. Araz və b. - Bakı: Yazıçı, 1978. -154 s.

54. Süleyman. M. Yerdən doğan günəş: şeirlər / Mişel Süleyman; tərc. ed. N. Xəzri, Əliağa Kürçaylı, V. Məmmədəliyev. - Bakı: Yazıçı, 1978. – 60s.

1979

55. Elçin, T. Torağayın nəğməsi : şeirlər və poemalar / Teymur Elçin; red. Əliağa Kürçaylı. - Bakı: Yazıçı, 1979. – 199 s.

56. Rasputin, V.Q. Mariyaya pul lazım idi: povest / Valentin Qriqoryeviç Rasputin; tərc. ed. V. Babanlı; red. Əliağa Kürçaylı. - Bakı: Yazıçı, 1979. – 135 s.

57. Vəfəli, A. Bəlkə onda öyrənmişik: şeirlər və poemalar / Ayaz Vəfəli; red. Əliağa Kürçaylı. - Bakı: Yazıçı, 1979. - 165 s.

1988

58. Dante, A. Dünya ədəbiyyatı kitabxanası :100 cildə / Aligyeri Dante; ön sözün müə. və red. Ə. Ağayev; tərc. ed. Əliağa Kürçaylı. - Bakı: Yazıçı, 1988.- 541s.

2004

59. Dante, A. İlahi komediya / Aligyeri Dante ; tərc. ed. Əliağa Kürçaylı ; ön sözün, şərhlərin müə. və red. Ə. Ağayev ; burax. məs. Ə. Güləliyev; tərt-rəs. N. Əliyeva. - Bakı: Öndər, 2004. - 592 s.

60. Simonov,K. Gözlə məni: şeir / Konstantin Simonov: tərc. ed. Əliağa Kürçaylı // Ədəbiyyat qəzeti. – 2004. – 3 sentyabr. – S. 3.

2005

61. Mirzəyev, M.Bir cüt qu quşudur canan əlləri: notlar: Vokal poeması: səs və simfonik orkestr üçün / mus. M. Mirzəyev; söz. S. Yesenin; tərc. Əliağa Kürçaylı. - Bakı: n. y., 2005.- 23 s.

2006

62. Yesenin, S.A. Seçilmiş əsərləri / Sergey Aleksandroviç Yesenin; rus dilindən tərc. ed. Əliağa Kürçaylı.- Bakı: Avrasiya press, 2006. - 168 s.

Əliağa Kürçaylı publisistikası

1974

63. Yeseninin poeziya günləri: Yesenin tərcümələri haqqında / Əliağa Kürçaylı // Azərbaycan. – 1974. - № 9. – S.88- 91.

1975

64. Təsəvvür edə bilmərəm ki...: Sergey Yeseninin haqqında məlumat / Əliağa Kürçaylı // Ulduz. – 1975. - № 9. – S.12-13.

Əliağa Kürçaylı haqqında

Kitablarda

1966

65. Nəbiyev, B. Müasirlik və sənətkarlıq uğrunda :ədəbi-tənqidi məqalələr / Bəkir Nəbiyev . – Bakı: Azərnəşr, 1966. – 126 s. Kitabda Əliağa Kürçaylının yaradıcılığı haqqında məlumat verilib (S.38).

1971

66. Rahim, M. Xalqın istəyincə / Məmməd Rahim; red. S. Hüseynova; rəs. A. Məmmədov. – Bakı: Azərnəşr, 1971.- 409 s. Kitabda Əliağa Kürçaylının “Gözəllik” adlı şeirlər kitabı haqqında məlumat verilib (S. 227-233).

1980

67. Ağayev, Ə. Əsrin tərənnümü / Əkbər Ağayev; elmi red. A. Hüseynov. – Bakı: Yazıçı,1980. – 231 s. Kitabda Əliağa Kürçaylının yaradıcılığı haqqında məlumat verilib (S. 210-218).

1981

68. Azərbaycan poeziya almanaxı: şeirlər və xatirələr / tərt ed. Ağasəfa; V. İbrahim. – Bakı: Yazıçı,-1981.– 303 s. Almanaxa Əliağa Kürçaylı haqqında mətn daxil edilmişdir (S. 266).

69. Mütəllimov, T. Sənət qayğıları / Təhsin Mütəllimov; red və ön söz müəllif. K. Talıbzadə.– Bakı: Yazıçı, 1981. – 197 s. Kitabda Əliağa Kürçaylı haqqında məlumat verilib (S. 87-93).

1982

70. Azərbaycan sovet ensiklopediyası: 10 cildə / baş red. C. B. Quliyev. – Cild 6.- Bakı: Azərbaycan Sovet Ensiklopediyası Baş redaksiyası – 1982. –608 s. Kitabda Əliağa Kürçaylı haqqında qısa məlumat verilib (S. 51).

1982

71. Salmanov, Ş. Müasirlik mövqeyindən: məqalələr / Şamil Salmanov; red. Y. Qarayev. – Bakı: Yazıçı.-1982. – 205 s. Şair Əliağa Kürçaylı yaradıcılığı haqqında məlumat verilib (S.164-169).

72. Vahabzadə, B. Vətən ocağının istisi / Bəxtiyar Vahabzadə; red. S. Məmmədova; rəyçi M. Cəfər; rəs. N. Rəhimov. – Bakı: Gənclik, 1982. – 184 s. Kitabda şair Əliağa Kürçaylının “Bütövlük” adlı şeirlər kitabı haqqında məlumat verilib (S.68-72).

1983

73. Ədəbi proses-79: nəsr, poeziya, dramaturgiya və tənqid / red. M. Cəfər; K.Talıbzadə; Q. Qasımzadə; Q. Yaşar. – Bakı: Elm, 1983. – 163 s. Kitabda Əliağa Kürçaylının yaradıcılığı haqqında məlumat verilib (S.44).

74. Quliyev, K. Lirika, müasirlik və qəhrəman / Kamil Quliyev; rəyçi. K. Məmmədov; T. Əhmədov. Bakı: Yazıçı, 1983. – 197s. Kitabda Əliağa Kürçaylının yaradıcılığı haqqında məlumat verilmişdir (S.188).

75. Seyidov, Y. Sözü qüdrəti / Yusif Seyidov; red. S. Əlizadə; rəs. A. Məmmədov. – Bakı: Yazıçı, 1983. – 282 s. Müəllifin bu kitabında şair Əliağa Kürçaylının yaradıcılığı haqqında məlumat verilib (S. 165).

1986

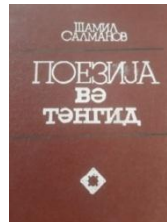

76. Hacıyev, A. Yazıçı şəxsiyyəti və bədii qanunauyğunluq / Abbas Hacıyev; red. İ. Mustafayev; rəyçi. S.Əsədullayev. – Bakı: Yazıçı, 1986. – 264 s. Kitabda poeziya ustadı Əliağa Kürçaylının yaradıcılığı haqqında məlumat verilib (S. 48-58).

1987

77. Azərbaycan sovet yazıçıları: ədəbi sorğu kitabı / müəllif-tərtibçi T. Əhmədov; rəyçi. M. C Cəfərov; red. N. Qurbanova; rəs. A. Məmmədov. - Bakı:Yazıçı,1987. –704 s. Kitabda Əliağa Kürçaylının həyat və yaradıcılığı haqqında məlumat verilib (S.191-192).

78. Salmanov, Ş. Poeziya və tənqid / Şamil Salmanov; rəyçi və ön sözün müəllif. A. Səfiyev; red. N. Qurbanova; rəs. F. Fərəcov. – Bakı: Yazıçı, 1987. – 208 s. Bu kitabda şair Əliağa Kürçaylının yaradıcılığı haqqında məlumat verilib (S. 35).

1990

79. Məmmədli, Q. Sizə kim lazımdır: bibliografik məlumat kitabı / Qulam Məmmədli. – Bakı, Maarif, 1990. 192 s. Bu bibliografik vəsaitə Əliağa Kürçaylı haqqında qısa məlumat daxil edilmişdir (S. 92).

80. Nəbiyev, B. Özümüzədən başlayaq: yenidənqurma və Azərbaycanda ədəbi prosesin bəzi məsələləri / Bəkir Nəbiyev; red. A. F. Zamanov. – Bakı: Elm, 1990. – 292 s. Kitabda Əliağa Kürçaylının həyat və yaradıcılığı haqqında məlumat verilib.(S.125-143).

1995

81. Əhmədov, T. Azərbaycan yazıçıları (XX-XXI yüzillikdə): ensiklopedik məlumat kitabı / Teymur Əhmədov; rəyçi. Anar; nəş. H.İ. Allahverdi; red. N. Qurbanova. – Bakı: Nurlar, 2011. – 1056 s. Məlumat kitabında Əliağa Kürçaylının həyat və yaradıcılığı haqqında qısa məlumat verilib (S.158-159).

1998

82. Əliyeva, S. Əliağa Kürçaylının poetik dünyası / Sevda Əliyeva; red. C. Abdullayev; V. Yusifli. - Bakı, Azərənşr, 1998. – 304 s.

Monoqrafiyada tanınmış Azərbaycan şairi Əliağa Kürçaylının həyat və yaradıcılıq yolundan söz açır. Kitabda həmçinin Kürçaylıyla bağlı fotosəkillər, özünün söz haqqında fikirləri, qələm dostlarının fikirlərindən seçmələr və ona həsr olunan şerlərdən də bəzi nümunələr toplanmışdır.

2000

83. Nəbiyev, B. Çətin yollarda: ədəbiyyatımıza dair araşdırmalar / Bəkir Nəbiyev; red. Ş. Alışanlı. – Bakı: Elm, 2000. – 780 s. Kitabda Əliağa Kürçaylının həyat və yaradıcılığın- dan bəhs edilir (S. 420-439).

2003

84. Xəlilov, Ə. Kürçaylı : monoqrafiya / Əmirxan Xəlilov; elmi red. N.Cəfərov.- Bakı: Nurlan, 2003.-128 s. Monoqrafiyada Azərbaycanın görkəmli şairlərindən biri olan Əliağa Kürçaylının həyat və yaradıcılıq yolu işıqlandırılır.

85. Mansurzadə, A. Ədəbi söhbətlər / Ağəddin Mansurzadə; red. M.Fərzullayev; Ə.Mirzallı.- Sumqayıt, 2004.- 436 s. Kitabda şairin “Afət” poeması haqqında məlumat verilib (S.65-68).

86. Mustafayev, Ə. Azadlıqdır mənə məlhəm, sə-nə dərman Azərbaycan / Əmir Mustafayev; red. V.Quliyev; rəs. K.Abdin.- Bakı: Şuşa, 2004 . – 416 s.

Kitabda müəllifin Əliağa Kürçaylı ilə bağlı xatirələri verilib (S. 181-188).

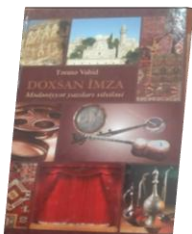

2008

87. Abbaszadə, H. Nurdan yoğrulmuşlar / Hüseyn Abbaszadə. tərt ed. İ. Hüseynqızı; red. U. Rəhimoğlu. – Bakı : Avrasiya Press, 2008. – 552 s.

Azərbaycan xalq yazıçısı Hüseyn Abbaszadənin bu kitabına Əliağa Kürçaylı ilə bağlı xatirələr daxil edilmişdir (S. 495-505).

2014

88. Vahid, T. Doxsan imza: Mədəniyyət yazıçıları silsiləsi / Təranə Vahid; red. Q.Ağsəs; buraxıl. məs. S. İsmayilova. – Bakı: Şərq- Qərb, 2014. – 424s. Silsilədə Əliağa Kürçaylı ilə bağlı məlumat verilib (S.302-305).

Dövri mətbuatda

1978

Əliağa Kürçaylı - 50

89. Mütəllibov, T. "Bütövlük": Əliağa Kürçaylının Bütövlük əsəri haqqında / Tofiq Mütəllibov // Azərbaycan gəncləri. – 1978. – 14 sentyabr. – S. 4.

90. Hacıyev, A. İstedadlı şair: Əliağa Kürçaylının 50 illiyinə həsr olunub / Abbas Hacıyev // Ulduz.- 1978. - № 2. – S. 50-51.

1980

91. Ə.H.Kürçaylı: Şair Əliağa Kürçaylı haqqında məlumat // Komunist.- 1980. –13 fevral. – S. 3.

1981

92. Nəbiyev, B. Ünvan dəqiqdir: Əliağa Kürçaylı haqqında / Bəkir Nəbiyev // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1981. -1 yanvar. – S. 6.

1985

93. Hacıyev, A. "Ellər xatırlayar mənə": Əliağa Kürçaylı haqqında / Abbas Hacıyev // Azərbaycan. – 1985. –№. 5. – S. 180-182.

1986

94. Abbaszadə, H. Unudulmaz Əliağa: Əliağa Kürçaylı haqqında / Hüseyn Abbaszadə // Azərbaycan 1986. - №10. – S. 147-152.

1988

95. Ələkbərli, M. Muğan hənirli, Kür ləngərli: Əliağa Kürçaylı yaradıcılığı haqqında / Musa Ələkbərli // Azərbaycan. –1988. - № 3. – S. 159-162.

96. Salmanov, Ş. "Bədbini mənimdir, nikbin sənin": Əliağa Kürçaylı yaradıcılığı haqqında / Şamil Salmanov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1988. –fevral. S. 7.

1989

97. Mütəllibov, T. Əliağa Kürçaylı küçəsi ilə: Əliağa Kürçaylı haqqında / Tofiq Mütəllibov // Azərbaycan gəncləri. – 1989. – 9 dekabr.

1990

98. Əlizadə, A. Heç xəbərin yoxdu sənin :Əliağa Kürçaylıya həsr olunmuş şeir / Ağacavad Əlizadə // Ulduz.-1990.- №11.-S.42-43.

1998

Əliağa Kürçaylı - 70

99. Dadaşova, Z. Təki sən səslə məni...: Əliağa Kürçaylının 70 illiyinə həsr olunub / Zəminə Dadaşova // Xalq qəzeti. – 1998. – 12 mart. – S. 5.

2002

100. Şərif, A. Əliağa Kürçaylını andılar: Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin Natəvan adına klubunda tanınmış şair Əliağa Kürçaylının xatirəsinə həsr olunmuş gecə haqqında / Ağayar Şərif // Yeni Azərbaycan. – 2002. -22 noyabr. – S. 14.

2005

101. Mehdiyeva, F. Onu Bakıya Səməd Vurğun dəvət etmişdi: Tanınmış şair Əliağa Kürçaylı haqqında / Fərqanə Mehdiyeva // Ədəbiyyat qəzeti. – 2005. – 18 fevral. – S. 3.

2006

102. Hüseynoğlu, S. “Söz çəkməyən sözdən düzgün tərəzi yoxdur: Əmirxan Xəlilovun Əliağa Kürçaylının həyat və yaradıcılığından rəhs edən “Olimpə gedən yolda” adlı kitabı haqqında // Ədəbiyyat qəzeti.- 2006.-14 aprel.- S.6.

103. Mahmudov, M. Sınaqdan çıxmış ”Sınaq”: Əliağa Kürçaylının xatirələri haqqında / M. Mahmudov // Ədəbiyyat qəzeti. – 2006. – 20 yanvar. – S. 3 - 5.

2007

104. Abdin, T. Salam, Əliağa Kürçaylı : Şair Əliağa Kürçaylı haqqında / T.Abdin // Ədalət. – 2007. – 17 mart. - S. 7 G

105. Hidayətqızı, S. Bir ömrün tarixçəsi: Şair Əliağa Kürçaylı haqqında / S.Hidayətqızı // Yaddaş. – 2007. – 1 mart. – S.14

2007

Əliağa Kürçaylı – 80

106. Göyyallı, X. Sabahlara gedən şair: Əliağa Kürçaylının 80 illiyinə həsr olunub / Xeybər Göyyallı // Mədəniyyət. – 2007. - 13 aprel. – S. 7.

2008

107. Hacızadə, N. "Ellər xatırlayar məni...": Əliağa Kürçaylının 80 illiyinə həsr olunub / Nahid Hacızadə // Ədəbiyyat qəzeti. - 2008. - 11 iyul. - S. 3.

108. Xəlilzadə, F. "Dönüb getdi Kür üstünə": Əliağa Kürçaylının 80 illiyinə həsr olunub / Flora Xəlilzadə // Azərbaycan. - 2008.- 16 fevral. - S.4.

109. Qaryağdıoğlu, Ş. Dünya mənə zindan oldu: şair Əliağa Kürçaylının 80 illiyi / Şəhla Qaryağdıoğlu // Mədəni-maarif.- 2008.- № 11.- S. 45-52.

110. Mehdiyeva F. "Sevgilim, tut əlimdən...": Həyat yoldaşı Şəhla xanımla Əliağa Kürçaylının xatirələri haqqında / Fərqanə Mehdiyeva // Ulduz.- 2008. – № 5. – S.68 – 70.

111. Sadiq, Q. Bahar ömürlü şair: Əliağa Kürçaylı anadan olma-sının 80 illiyinə həsr olunub / Qulam Sadiq // Mədəniyyət. - 2008.-14 iyun.- S.12.

112. Yusifli , V. "Gecələr ay olmaq istəyirəm mən ": Əliağa Kürçaylının 80 illiyinə həsr olunub / Vaqif Yusifli // Azərbaycan. - 2008.- № 2. - S.172-177.

2010

113. Bəşirli,Ə. Çıxıram qəlblərin səyahətinə: yaxud 30 il yol gələn kitab: Zəmin və Mahmud Mahmudovların Əliağa Kürçaylının poeziyasına həsr olunmuş eyni adlı kitabı haqqında / Əlövsət Bəşirli // Ədalət.-2010.-18 dekabr.- S. 13;25 dekabr. – S. 18.

114. Əliağa Kürçaylı: Mərhum şair, dramaturq, tərcüməçi Əliağa Kürçaylının həyat yoldaşı ilə bağlı xatirələri haqqında // Kaspi.-2010.- 27-29 noyabr.- S. 15; 4-6 dekabr.- S. 20-21.

2011

115. Vahid, V. Əliağa Kürçaylı adlı bir şair vardı: Əliağa Kürçaylı haqqında / Təranə Vahid // Mədəniyyət. - 2011.- 25 noyabr.- S. 12.

2012

116. Yusifli , V. Dünya səndən kimlər keçdi...: Əliağa Kürçaylı haqqında söz / Vaqif Yusifli // 525-ci qəzet. - 2012.- 15 sentyabr.- S. 26-27.

2013

117. Xəlilzadə , F. "Dönüb getdi Kür üstünə": Görkəmli şair Əliağa Kürçaylının xatirəsinə / Flora Xəlilzadə // Kaspi.- 2013.- 31 avqust - 2 sentyabr.- S.16.

118. Rəsuloğlu, E. Əliağa Kürçaylı poeziyasında tersinə: Əliağa Kürçaylı – 85 illiyinə həsr olunub / Elnur Rəsuloğlu // Kaspi.-2013.- 19-21 oktyabr.- S.19.

2014

119. Əhmədaliyev T. "Bu dünyaya... : Əliağa Kürçaylının həyat və yaradıcılığı haqqında / Tahir Əhmədaliyev // Mədəniyyət . – 2014.- 21 fevral.- S. 13.

120. Xəlilov, Ə. Əliağa Kürçaylının bir şeri haqqında: Əliağa Kürçaylının XX əsrin görkəmli ispan şairi Federiko Qarsia Lorkaya həsr olunmuş "Lorka haqqında qaraçı romansları" adlı şeri haqqında / Əmirxan Xəlilov // Ədəbiyyat qəzeti. - 2014.- 5 dekabr.- S.13.

121. Pərvin. Gəl indi xatırlayaq-"Yüz Gözəl Sevgi Şeiri":şair Əliağa Kürçaylının poeziyası haqqında / Pərvin // 525-ci qəzet. - 2014.- 7 iyun.- S. 21.

122. Rəsuloğlu, E. Əliağa Kürçaylının poeziyasında nəğmə / Elnur Rəsuloğlu // Kredo. -2014.- 16 avqust.

123. Rəsuloğlu E . Əliağa Kürçaylının satira yaradıcılığı / Elnur Rəsuloğlu // Ulduz. -2014. – N 2. – S. 78.

124. Yusifli , V. "Gecələr ay olmaq istəyirəm mən": Əliağa Kürçaylı poeziyası haqqında / VaqifYusifli // Ədəbi həyat.-Bakı: "Vektor" Nəşrlər Evi, 2014.- S.110-119.

2015

125. Xəlilov, Ə. Əliağa Kürçaylı yaradıcılığında 2 sonetin tərcüməsi: Əliağa Kürçaylının İntibah dövrünün dahi sənətkarı Fransisko Petrankanın "Mənim İtalyam və "Yüksək ruh" sonetlərini dilimizə çevirməsi haqqında / Əmirxan Xəlilov // Ədəbiyyat qəzeti. - 2015.- 23 yanvar.- S.15.

2016

126. Abbaslı Tahir. Bir şair ki – Bu dünyanın özəl gözəlliklərinə "Belə ola həmişə" demiş...: Əliağa Kürçaylı haqqında / Tahir Abbaslı // Mədəniyyət . – 2016. – 19 fevral. № 14. - S.13.

127. Çəmənlili, M . Nəşriyyatlarda keçən ömrüm : şair Əliağa Kürçaylı haqqında xatirələr / Mustafa Şəmənlili // Ədalət. - 2016.- 5 noyabr.- S.10; 12 noyabr. – S. 9.

128. Eminov, A. Əliağa Kürçaylı poeziyasına bir baxış / Allahverdi Eminov // 525-ci qəzet.-2016.- 19-20 iyul.- S.4-6.

2017

129. Eminov, A. Əliağa Kürçaylının "Daşlar"ı: Əliağa Kürçaylı poeziyasında daş anlayışı haqqında / Allahverdi Eminov // Ədəbiyyat qəzeti.-2017.- 2 dekabr.- S.29.

130. Rəsuloğlu, E. Əliağa Kürçaylı poeziyasında sonet / Elnur Rəsuloğlu // Ulduz. - 2017.- №3.- S.74-75.

2018

Əliağa Kürçaylı - 90

131. Abbaslı, T. 52 il ömürlü, 90 yubileyli: Həyatın bütün gözəlliklərinə "Belə ola həmişə!" demiş Əliağa Kürçaylı haqqında / Tahir Abbaslı // Mədəniyyət. -2018.- 23 fevral.- S.1.

132. Baxış-müsabiqə Əliağa Kürçaylının 90 illiyinə həsr olunub: Salyan rayonunda şairin yubileyi münasibətilə keçirilən baxış-müsabiqəsi haqqında // Mədəniyyət. - 2018.- 12 yanvar.- S.10.

133. Bəşirli, Ə. "Zirvə bir qaladır, zirvədəyəm mən!": Əliağa Kürçaylı haqqında / Əlövsət Bəşirli // Azərbaycan -2018.- № 2.- S.101-105; 525-ci qəzet. - 2018.- 10 mart.-S.16.

134. Cəmil, A. Mənim tanıdığım Kürçaylı: Əliağa Kürçaylının 90 illiyi haqqında / Adil Cəmil // Ədəbiyyat qəzeti. - 2018.- 17 fevral.- S.25.

135. Əliağa Kürçaylı anıldı: AYB-Natəvan klubunda Əliağa Kürçaylının 90 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında // Ədəbiyyat qəzeti.- 2018.- 24 fevral.- S.30.

136. Əliyeva, M. O, əsl şair ömrü yaşadı: Azərbaycan Yazıçılar Birliyində Əliağa Kürçaylının 90 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir haqqında / Mehparə Əliyeva // Respublika. - 2018.- 21 fevral.- S.6.

137. Mehdiyeva, F. Mənə Kürçaylının evini göstər : Getdi üzü küləyə: müəllifin Əliağa Kürçaylıya həsr etdiyi şeiri haqqında / Fərqanə Mehdiyeva // Ədəbiyyat qəzeti.-2018.- 17 fevral.- S.25.

138. Məhərrəmli, Z. "Gərək yarımçıq qalan ömürləri yaşayım...": Əliağa Kürçaylının 90 illik yubileyinə / Zemfira Məhərrəmli // 525-ci qəzet.-2018.- 20 fevral.- S.6.

139. Məmmədova, P. Abay Kunanbayev Əliağa Kürçaylı tərcümələrində / Pərvanə Məmmədova // Kredo. -2020.- 29 oktyabr.- S.7.

140. Milli Kitabxanada "Əliağa Kürçaylı - 90" sərgisi: Əliağa Kürçaylının 90 illik yubileyi ilə bağlı sərgi // 525-ci qəzet-2018.- 21 fevral.- S.7.

141. Milli Kitabxanada Əliağa Kürçaylının yubileyinə həsr olunmuş sərgi: Əliağa Kürçaylının 90 illiyi ilə bağlı keçirilən "Əliağa Kürçaylı-90 adlı" kitab sərgisi haqqında // Mədəniyyət. - 2018.- 21 fevral.- S.2.

142. Müşfiq. "Sənin yerin görünür...": Şair Əliağa Kürçaylının 90 illiyi yazıçılar birliyində qeyd edilməsi haqqında /Müşfiq // 525-ci qəzet.-2018.- 21 fevral.- S.7.

143. Rüstəmxanlı, S. Mənəvi bütövlük - tam bütövlüyü: Əliağa Kürçaylı – 90 illiyinə həsr olunub /Sabir.Rüstəmxanlı // Ədəbiyyat qəzeti.- 2018.- 17 fevral.- S.24-25.

144. Rza, O. “Bütövlük” müəllifi ilə ünsiyyətdən epizodlar: Əliağa Kürçaylı – 90 illiyinə həsr olunub / Oqtay.Rza // 525-ci qəzet. - 2018.- 17 fevral.- S.16-24.

145. Rza, O. Kürçaylı küçəsi : şeirlər / Oqtay.Rza // Ədəbiyyat qəzeti. -2018.- 17 fevral.- S.25.

146.Rza, O. Mühüm anlar, unudulmaz məqamlar: şair Əliağa Kürçaylı haqqında / Oqtay Rza // Ədalət.-2018.- 22 fevral.- S.5.

147. Seyidzadə, T. Əliağa Kürçaylı: Vətəninə tərənnüm etməkdən yorulmayan şair Əliağa Kürçaylı haqqında / Tofiq Seyidzadə // Azad Azərbaycan. - 2018.- 23 fevral.- S.7.

148. Yusifli, V. Xatirələrdə, ürəklərdə yaşayan Əliağa Kürçaylı: Əliağa Kürçaylının xatirələri haqqında / Vaqif. Yusifli // Ədəbiyyat qəzeti. - 2018.- 10 fevral.- S.24-25.

149. Yusifli, V. Sənətdə, poeziyada şəxsiyyət - Əliağa Kürçaylı: Əliağa Kürçaylı-90 illiyinə həsr olunub / Vaqif Yusifli // Azərbaycanca n.-2018.- №2.- S.96-100.

150. Yusifli, V. Şair ömrü - Əliağa Kürçaylı / Vaqif Yusifli // Ədalət. -2018.- 3 mart.- S.15.

2020

151. Abbaslı, T. Bu yazı – anım mayalı; 40 ildir xatirələrdə yaşayan Əliağa Kürçaylı: şairin yaradıcılığı haqqında // Mədəniyyət.- 2020.- 14 fevral.- S. 6.

2021

152. Əliağa Kürçaylının şeirləri Belarusun ədəbiyyat portalında : Belarusun papulyar “Stihi.bu”ədəbiyyat portalında görkəmli Azərbaycan şairi Əliağa Kürçaylının “Etiraf”, “Elə bil

dəniz də insandır”, “Yoluma işıq çıxdı” şeirlərinə və yaradıcılığı haqqında məlumata yer ayrılması haqqında // Mədəniyyət. - 2021.- 27 avqust.- S.8.

2023

153 . Bəşirli, Ə. Sənsiz : Əliağa Kürçaylı-95 / Əlövsət Bəşirli // Ədalət. - 2023.- 28 yanvar.- S.6; Ədəbiyyat qəzeti.- 2023.- 11 fevral.- S.13.

154. Əbilov, İ. Məndən sənə əmanət: Əliağa Kürçaylı haqqında / İmamverdi Əbilov // Ədəbiyyat qəzeti.- 2023. – 25 fevral.- S.13.

155. Turan A. Əliağa kürçaylı – Ömrün sahili: 95 illiyi münasibətilə / Azər Turan // Ədəbiyyat qəzeti. –2023.- 25 fevral .- S.12 .

156.“Yadıma sən düşürsən...”: Salyan rayon Mədəniyyət Mərkəzində və Gəncə şəhər MKS-nin 1 saylı kitabxana filialında Əliağa Kürçaylının 95 illiyinin qeyd olunması haqqında // Mədəniyyət. -2023.- 22 fevral.- S.4.

Dissertasiya, avtoreferatlar və elmi konfransının materialları

2009

157. Mahmudova, Ş. Əliağa Kürçaylı və poetik tərcümə məsələləri : filol. e. üzrə fəls. d-ru a. dər. al. üçün təq. ed. disnının avtoreferatı: 10.01.01 / Şəlalə Mahmudova ; Azərb. Resp. Təhsil Nazirliyi, BDU.- Bakı: 2009.- 22 s.

Avtoreferatda Əliağa Kürçaylının dünya ədəbiyyatından tərcümələri verilib.

158 . Mahmudova, Ş. Əliağa Kürçaylı və poetik tərcümə məsələləri : filol. e. üzrə fəls. d-ru a. dər. al. üçün təq. ed. disnının avtoreferatı: 10.01.01 / Şəlalə Mahmudova ; Azərb. Resp. Təhsil Nazirliyi, BDU.- Bakı: 2009.- 137 s.

Avtoreferatda Əliağa Kürçaylının dünya ədəbiyyatından tərcümələri verilib.

2021

159. Mehreliyeva, N. Əliağa Kürçaylının tərcümələri / Nailə Mehreliyeva // "Azərbaycan Respublikasında kitabxana-informasiya fəaliyyətinin inkişaf meyilləri" mövzusunda Respublika elmi konfransının materialları, 7 may 2021-ci il / Bakı Dövlət Universiteti. - 2021.- S.116-117.

fortepin
ürçaylı;

Sözlərinə bəstələnmiş mahnılar

1957

160. Mustafayev, R. Yadıma sən düşürsən: notlar: fortepiano ilə oxumaq üçün romans / Ramiz Mustafayev; söz. Əliağa Kürçaylı; Y. Fidler; red. Ş. Kərimova. - Bakı: Azmusnəşr, 1957. - 7 s.

1961

161. Quliyeva, F. Üç bacı: notlar : Çal, qarmonçu : vokal triosu üçün / Fəridə. Quliyeva; söz. Əliağa Kürçaylı; tərc. ed. İ. Seyidova ; red. R. Rəhimova. - Bakı: Azmusnəşr, 1961. -14 s.

1963

162. Quliyev, İ. Bizim zəhmətimiz: notlar: fortepiano ilə xor və solo üçün məktəbli mahnı / İsmayıl Quliyev; söz. Əliağa Kürçaylı; tərc. A. Plavnik. - Bakı: Azərnəşr, 1963.- 6 s.

1970

163. Mahmudov, E. Dərələr: notlar: fortepiano ilə oxumaq üçün mahnılar / Emin Mahmudov; söz. N.Xəzri; Z.Cabbarzadə; V.Vəkilov; Əliağa Kürçaylı; R. Heydər.-- Bakı: Azərnəşr, 1970. - 57s.

164. İbrahimova, E. Sən bir nəğmə, mən bir nəğmə: notlar: oxumaq üçün mahnılar / Elza İbrahimova; söz. M.Rahim; Əliağa Kürçaylı; Y. Həsənbəyov; A.Rəsul; Ş.Hüseynova .- Bakı: Işıq, 1976. - 33 s.

1978

165. İbrahimova, E. Mahnılar: notlar: fortepiano ilə oxumaq üçün mahnılar / Elza İbrahimova söz. Ə. Əlibəyli; Əliağa Kürçaylı; A. Rəsul ; R. Zəka; red. Z. Stelnik. - Bakı: Işıq, 1978.- 28 s.

1980

166. Adıgözəlov, V. Nənəmin şahlıq quşu: notlar: 3 pərdə, 6 şəkildə musiqili komediya/ klavir. Vasif Adıgözəlov; libretto Ə. Kürçaylı; tərc. R. Xəlilova, R. Şifrin; red. Z. Stelnik. - Bakı: Işıq, 1980.- 138.

1987

167. Xanməmmədov, H. Gəl barışaq: notlar / mus. Hacı Xanməmmədov ; söz. Ə. Kürçaylı. - Bakı: n. y., 1987. – 4 s.

2002

168. Abdullayev, İ. Ay qız: notlar / İlham Abdullayev; söz. Əliağa Kürçaylı. - Bakı: n. y., – 2002. – 6 s.

169. Abdullayev, İ. Bayatılar: notlar / İlham Abdullayev; söz. Ə. Kürçaylı. - Bakı: n. y., -2002. – 4 s.

170. Abdullayev, İ. İlk baharda: notlar / İlham Abdullayev; söz. Ə. Kürçaylı.- Bakı: n. y., -2002.- 3 s.

171. Abdullayev, İ. Qovaq: notlar / İlham Abdullayev; söz. Ə. Kürçaylı. - Bakı: n. y., -2002.- 3 s.

KÖMƏKÇİ GÖSTƏRİCİLƏR

Kitablarının əlifba göstəricisi

Arifin bağçası.....1
 Bütövlük....15
 Cavabsız məktublar....5
 Durnalar cənuba uçar....10
 Dünya ovcumdadır.....14
 Əsmər və Zəfər....8
 Güzəllik....4
 Həyatın dolayları.....13
 Qəlbin sıxılsa əgər....17
 Nargindən əsən külək....6
 Salam, gələcək illər !....2
 Seçilmiş əsərləri....11; 18;19
 Səfərə çıxıram.....3; 9
 Şeirlər....7
 Ülkər....16
 Yollarda axtar məni....12

Əliağa Kürçaylının məcmuələrdəki əsərlərini əlifba göstəricisi

Alov saçan sətirlər....20
 Azərbaycan poeziya almanaxı...21
 Mənim musiqim....35
 Mənim nəyim var?...33
 Ömür...32
 Sabir bağında....31
 Sergey Yeseninə...23
 Sevirəm səni...37
 Səslə məni...28; 29
 Ülfətin şeiri...25

Vətən... 30; 40

Yaddaş....27

Dövri mətbuatda dərc edilmiş əsərlərinin əlifba göstəricisi

Azərbaycan....34

Bakı...37

Belə ola həmişə...29

Bir ovuc günəş...37

Büllur sənət....20

Cülyetta...37

Etiraf...30

Əbədiyyət....37

Əliğa Kürçaylıdan qalan xatirə...39

Gəlir....32

Həsrətin...30

Xərclədiyim gəncliyi....37

İstanbul Kamal...38 İstərəm...37

İzlər...37

Qafqazda....24

Qıfıl...29

Ququşunun nəğməsi....28

Qüssəli çağlarında...37

Masamın üstündəki....25

Mən olmayanda....26; 30

Mən səndən bir yaşıl budaq istədim....36

Mənim musiqim....35

Mənim nəyim var?...33

Ömür...32

Sabir bağında....31

Sergey Yeseninə...23

Sevirəm səni...37

Səslə məni...28; 29Ülfətin şeiri...2597

Vətən...30; 40

Yaddaş....27

Yadıma sən düşürsən...37

Yadına düşürəmmi?...37

Yalan...28

Yedək gəmisi...29

Yuxuda gördüm ki...28

Redaktoru olduğu və tərcümə etdiyi kitabların əlifba göstəricisi

Bəlkə onda öyrənmişik....57

Bir az da məhəbbətdən....44

Bir cüt qu quşudur canan əlləri...61

Dünya ədəbiyyatı kitabxanası...58

Göy qurşağı....41

İlahi komediya....49; 59

Mariyaya pul lazım idi...56

Məhəbbətdən danışaq....43

Qadına məktub...47

Qüdrət Səmədov....51

Sabir poeziya günləri....52; 53

Seçilmiş əsərləri c.1...46; 62

Şeirlər və poemalar....42; 50

Torağayın nəğməsi....55

Üfüqlərdən üfüqlərə....45

Yaşat məni....48

Yerdən doğan günəş....54

Əliğa Kürçaylının publisistik əsərlərinin əlifba göstəricisi

Təsəvvür edə bilmərəm ki...64

Yesenin poeziya günləri...63

Əliağa Kürçaylı haqqında yazılan kitabların əlifba göstəricisi

Azadlıqdır mənə məlhəm, sənə dərman Azərbaycan86
 Azərbaycan poeziya almanaxı...68
 Azərbaycan sovet ensiklopediyası...70
 Azərbaycan sovet yazıçıları....77
 Azərbaycan yazıçıları ...81
 Çətin yollarda...83
 Doxsan imza ...88
 Ədəbi proses-79...73
 Ədəbi söhbətlər85
 Əliağa.Kürçaylının poetik dünyası...82
 Əliağa Kürçaylının seçilmiş əsərləri....77; 81
 Əsrin tərənnümü...67
 Xalqın istəyincə66
 Kürçaylı...84
 Lirika, müasirlik və qəhrəman74
 Müasirlik mövqeyindən71
 Müasirlik və sənətkarlıq uğrunda65
 Nurdan yoğrulmuşlar....87
 Özümüzədən başlayaq...80
 Poeziya və tənqid....78
 Sənət qayğıları ...69
 Sizə kim lazımdır...79
 Sözün qüdrəti75
 Vətən ocağınım istisi72
 Yazıçı şəxsiyyəti və bədii qanuna uyğunluq76

Əliağa Kürçaylı haqqında yazılan məqalələrin əlifba göstəricisi**A**

Abay Kunanbayev Əliağa Kürçaylı tərcümələrində...139 /

B

Bahar ömürlü şair...111

Baxış-müsabiqə Əliağa Kürçaylının 90 illiyinə həsr olunub...132

“Bədbini mənimdir, nikbin sənin”...96

Bir ömrün tarixçəsi...105

Bir şair ki – Bu dünyanın özəl gözəlliklərinə “Belə ola həmişə” demiş...126

“Belə ola həmişə” demiş...117

“Bütövlük”...89

“Bütövlük” müəllifi ilə ünsiyyətdən epizodlar...144

“Bu dünyaya... 119

Bu yazı : anım mayalı; 40 ildir xatirələrdə yaşayan Əliağa Kürçaylı...151

Ç

Çıxıram qəlblərin səyahətinə...113

D

“Dünya ovcumdadır”...117

Dünya mənə zindan oldu...109

Dünya səndən kimlər keçdi...116

"Dönüb getdi Kür üstünə"...108; 117

E

"Ellər xatırlayar məni"...93; 107

Ə

Ə.H.Kürçaylı....91; 114; 147

Əliağa Kürçaylı adlı bir şair vardı...115

Əliağa Kürçaylı anıldı...135

Əliağa Kürçaylı küçəsi ilə...97

Əliağa kürçaylı – Ömrün sahili...155

Əliağa Kürçaylı poeziyasına bir baxış...128

Əliağa Kürçaylı poeziyasında sonet...130

Əliağa Kürçaylı poeziyasında tersina...118

Əliağa Kürçaylı yaradıcılığında 2 sonetin tərcüməsi...125

Əliağa Kürçaylını andılar...100

Əliağa Kürçaylının bir şeri haqqında...120

Əliağa Kürçaylının "Daşlar"ı...129

Əliağa Kürçaylının poeziyasında nəğmə...122

Əliağa Kürçaylının satira yaradıcılığında yaltaqlıq mövzusu...123

Əliağa Kürçaylının şeirləri Belarusun ədəbiyyat portalında...152

52 il ömürlü, 90 yubileyli ...131

G

"Gecələr ay olmaq istəyirəm mən "...112; 124

Gəl indi xatırlayaq-"Yüz Gözəl Sevgi Şeiri"...121

"Gərək yarımçıq qalan ömürləri yaşayım"...138

Gözlə məni...98

H

Heç xəbərin yoxdu sən ...98

X

Xatirələrdə, ürəklərdə yaşayan Əliağa Kürçaylı...148

İ

İstedadlı şair...90

K

Kürçaylı küçəsi...145

M

Məndən sənə əmanət...154

Mənə Kürçaylının evini göstər...137

Mənəvi bütövlük - tam bütövlüyü...143

Mənim tanıdığım Kürçaylı...134

Milli Kitabxanada "Əliağa Kürçaylı - 90" sərgisi....140

Milli Kitabxanada Əliağa Kürçaylının yubileyinə həsr olunmuş sərgi...141

Muğan hənirli, Kür ləngərli...95

Mühüm anlar, unudulmaz məqamlar...146

N

Nəşriyyatlarda keçən ömrüm....127

O

O, əsl şair ömrü yaşadı...136

Onu Bakıya Səməd Vurğun dəvət etmişdi...101

S

Sabahlara gedən şair...106

Salam, Əliağa Kürçaylı...104

Salam gələcək illər"...117

Sevgilim, tut əlimdən"...110

"Səfərə çıxıram"...117

Sənətdə, poeziyada şəxsiyyət- Əliağa Kürçaylı...149

"Sənin yerin görünür"...142

Sənsiz...153

Sınaqdan çıxmış "Sınaq"...103

Söz çəkməyən sözdən düzgün tərəzi yoxdur"...102

Ş

Şair ömrü - Əliağa Kürçaylı...150

T

Təki sən səslə məni...99

U

Unudulmaz Əliağa...94

Ünvan dəqiqdir...92

Y

"Yadıma sən düşürsən"...156

Z

"Zirvə bir qaladır, zirvədəyəm mən!"...133

Əliağa Kürçaylı haqqında dissertasiya, avtoreferatlar və elmi konfransının materiallarının əlifba göstəricisi

Əliağa Kürçaylı və poetik tərcümə məsələləri...157; 158

Əliağa Kürçaylının tərcümələri...159

Əliağa Kürçaylı haqqında yazan müəlliflərin əlifba göstəricisi

A

Abbaslı, T...126; 131;151

Abbaszadə, H...87; 94

Abdin, T...104

Ağayev, Ə...67

B

Bəşirli, Ə....113; 133; 153

C

Cəmil, A...134

Ç

Çəmənli, M...127

D

Dadaşov, Z...99

E

Eminov, A...128, 129

Ə

Əbilov, İ...154

Əhmədaliyev, T...119

Əhmədov, T...81

Ələkbərli, M...95

Əliyeva, M...136

Əliyeva, Ş...82

Əlizadə, A...98

G

Göyyalı, X...106

H

Hacıyev, A...76; 90; 93

Hacızadə, N...107

Hidayətgızı, S...105

Hüseynoğlu, S...102

X

Xəlilov, Ə...84; 120; 125

Xəlilzadə, F...108; 117

Q

Qaryağdıoğlu, S...109

Quliyev, K...74

M

Mahmudov, M...103

Mahmudov, Ş...157; 158

Mansurzadə, A...85

Mehdiyeva, F...101; 110; 137

Mehrəliyeva, N...159

Məhərrəmli, Z...138

Məmmədli, Q...79

Məhərrəmli, Z...138

Məmmədli, Q...79

Məmmədov, P...139

Mustafayev, Ə...86

Müşfiq...142

Mütəllibov, T...89; 97

Mütəllibov, T...69

N

Nəbiyev, B...65; 80; 83; 92

P

Pərvin...121

R

Rahim, M...66

Rəsuloğlu, E...118; 122; 123; 130

Rüstəmxanlı, S...143

Rza, O...144; 145; 146

S

Sadiq, Q...111

Salmanov, Ş...71; 78; 96

Seyidov, Y...75

Seyidzadə, T...147

Ş

Şərif, A...100

T

Turan, A...155

V

Vahabzadə...72

Vahid, T...88

Vahid, V...115

Y

Yusifli, V...112; 116; 124; 148; 149; 150

Sözlərinə bəstələnmiş mahnıların əlifba göstəricisi

Ay qız...	168
Bayatılar...	169
Bizim zəhmətimiz...	162
Dərərlər...	163
Gəl barışaq...	167
İlk baharda...	170
Qovaq...	171
Mahnılar...	165
Nənəmin şahlıq quşu...	166
Sən bir nəğmə, mən bir nəğmə...	168
Üç bacı...	161
Yadıma sən düşürsən....	160

M Ü N D Ə R İ C A T

Göstərici	3
haqqında.....	3
Azərbaycan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətini Fərmanı.	
(30 İyul 1979 –cu il).....	5
Azərbaycan KP MK-nın və Azərbaycan SSR Nazirlər	
Sovetinin Qərarı (1980-cı il).....	5
Hüseyn Abbaszadə Əliağa Kürçaylıdan bir xatirə.....	6
Əliağa Kürçaylının həyatı.....	8
Əliağa Kürçaylı və həyat yoldaşı Şəhla Kürçaylının həyat	
dramı.....	11
Əliağa Kürçaylı poeziyası.....	19
Rəsul Yusifoğlu Əliağa Kürçaylının bədii yaradıcılığında	
yunan mövzusu.....	31
Əliağa Kürçaylının həyat və yaradıcılığının əsas	
tarixləri.....	37
Əliağa Kürçaylının ədəbi düşüncələri və yazıçı dostları	
haqqında fikirləri.....	39
Görkəmli şəxslərin Əliağa Kürçaylı haqqında	
fikirləri.....	42
ƏLİAĞA KÜRÇAYLININ ƏSƏRLƏRİ	
Kitabları.....	47
Əliağa Kürçaylının əsərləri məcmuələrdə.....	72
Dövri mətbuatda dərc edilmiş əsərləri.....	73
Redaktoru olduğu və tərcümə etdiyi kitablar.....	75
Əliağa Kürçaylı publisistikası.....	78
Əliağa Kürçaylı haqqında	
Kitablarda.....	79
Dövri mətbuatda.....	84
Dissertasiya, avtoreferatlar və elmi konfransının	
materialları.....	93
Sözlərinə bəstələnmiş mahnılar.....	94

KÖMƏKÇİ GÖSTƏRİCİLƏR

Kitablarının əlifba göstəricisi.....	96
Əliağa Kürçaylının məcmuələrdəki əsərlərinin əlifba göstəricisi.....	96
Dövri mətbuatda dərc edilmiş əsərlərinin əlifba göstəricisi.....	97
Redaktoru olduğu və tərcümə etdiyi kitabların əlifba göstəricisi.....	98
Əliağa Kürçaylının publisistik əsərlərinin əlifba göstəricisi.....	98
Əliağa Kürçaylı haqqında yazılan kitabların əlifba göstəricisi.....	99
Əliağa Kürçaylı haqqında yazılan məqalələrin əlifba göstəricisi.....	99
Əliağa Kürçaylı haqqında dissertasiya, avtoreferatlar və elmi konfransının materiallarının əlifba göstəricisi.....	102
Əliağa Kürçaylı haqqında yazan müəlliflərin əlifba göstəricisi.....	102
Sözlərinə bəstələnmiş mahnıların əlifba göstəricisi.....	105

Əliağa Kürçaylı*(Vəliyev Əliağa Həsənağa oğlu)***Bibliqrafik göstərici**

M.Ə.Rəsulzadə adına kitabxana filialı

02.12.2023